

Центральноукраїнський національний технічний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

«ДОПУЩЕНО ДО
ЗАХИСТУ»
Завідувач кафедри
д.е.н., проф.
_____ Володимир ЗАЙЧЕНКО
« ____ » _____ 2026 року

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

на тему:

**«УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА ЯК
ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В
УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ (НА ПРИКЛАДІ ФІЛІЯ АТ "ДІЗКУ"
"ХЛІБНА БАЗА № 78", КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛ., С. ЗЛИНКА)»**

**«MANAGING THE FINANCIAL CONDITION OF AN ENTERPRISE AS A
TOOL TO ENSURE FINANCIAL RESILIENCE UNDER WAR RISKS»**

Виконав здобувач вищої освіти
2м курсу групи ЕА24м (2)
ОПП «Економіка аграрних
підприємств та ринок землі»
за спеціальністю 051 «Економіка»

_____ Антон КОЛОМІНОВ
« ____ » _____ 2026 року

Керівник роботи: к.е.н., професор

_____ Марія БУГАЄВА
« ____ » _____ 2026 року

Рецензент роботи: к.е.н., доцент

_____ Оксана ЮРЧЕНКО
« ____ » _____ 2026 р.

**м. Кропивницький
2026 р.**

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економічний

Кафедра Економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

Рівень вищої освіти магістр

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

ОПП «Економіка аграрних підприємств та ринок землі»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Економіки, підприємництва та
готельно-ресторанної справи

д.е.н. проф. Володимир ЗАЙЧЕНКО

« ____ » _____

**ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Коломінова Антона Олександровича

1. Тема роботи «Управління фінансовим станом підприємства як інструмент забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків (на прикладі ФІЛІЯ АТ "ДПЗКУ" "ХЛІБНА БАЗА № 78", Кіровоградська обл., с. Злинка)»

2. Керівник роботи Бугаєва Марія Вікторівна, к.е.н., професор

3. Строк подання роботи до захисту _____ 2026 року

4. Мета та завдання кваліфікаційної роботи. Мета полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад і розробленні практичних рекомендацій щодо управління фінансовим станом підприємства як інструменту забезпечення його фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків на прикладі філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78».

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі завдання дослідження:

- розкрити сутність фінансового стану підприємства як економічної категорії та об'єкта фінансового управління;

- систематизувати методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства;

- обґрунтувати роль управління фінансовим станом у системі забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків;

- надати організаційно-економічну характеристику філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»;

- провести діагностику фінансового стану підприємства на основі аналізу активів, пасивів, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності;

- оцінити вплив екзогенних та ендегенних факторів на фінансовий стан підприємства у системі забезпечення фінансової стійкості;

- обґрунтувати антикризові заходи щодо стабілізації фінансового стану філії;

- сформувати механізм відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;

- здійснити прогностичну оцінку результативності заходів фінансового оздоровлення за трьома сценаріями.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Ознайомлення з літературними джерелами		
2.	Написання вступу та першого розділу		
3.	Написання другого розділу		
4.	Написання третього розділу		
5.	Оформлення кваліфікаційної роботи		
6.	Перевірка роботи на унікальність та виявлення академічного плагіату		
7.	Підготовка ілюстративного матеріалу, отримання відгуку наукового керівника, зовнішньої рецензії, підготовка до захисту		

Дата видачі завдання

« ____ » _____ 2026 року

Керівник роботи _____ Бугаєва М.В.

(підпис)

Завдання прийнято до виконання

« ____ » _____ 2026 року

Здобувач _____ Коломінов А.О.

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Коломінов А.О. Управління фінансовим станом підприємства як інструмент забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків (на прикладі ФІЛІА АТ "ДПЗКУ" "ХЛІБНА БАЗА № 78", Кіровоградська обл., с. Злинка): Кваліфікаційна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за ОПІ «Економіка аграрних підприємств та ринок землі» / Центральноукраїнський національний технічний університет. м. Кропивницький, 2026. 126 с.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо управління фінансовим станом підприємства як інструменту забезпечення його фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків на прикладі філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78».

У першому розділі розкрито сутність фінансового стану підприємства, його роль у забезпеченні фінансової стійкості та стабільного функціонування суб'єкта господарювання. Узагальнено методичні підходи до оцінювання фінансового стану, зокрема показники ліквідності, платоспроможності, фінансової незалежності, ділової активності та рентабельності. Окрему увагу приділено особливостям управління фінансами підприємств аграрного сектору в умовах воєнних ризиків, коли зростає значення адаптивного фінансового менеджменту, контролю витрат, оптимізації структури капіталу та забезпечення безперервності операційної діяльності.

У другому розділі здійснено аналіз фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Надано організаційно-економічну характеристику підприємства, досліджено динаміку основних фінансових показників, структуру активів і джерел їх формування, рівень ліквідності, фінансової стійкості, прибутковості та ефективності використання ресурсів. Виявлено ключові проблеми, що обмежують фінансову стабільність підприємства, зокрема зниження ефективності господарської діяльності, посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування, недостатню гнучкість фінансового планування та вплив воєнних ризиків на результативність діяльності.

У третьому розділі обґрунтовано напрями удосконалення управління фінансовим станом підприємства як інструменту підвищення його фінансової стійкості. Запропоновано заходи щодо оптимізації структури капіталу, посилення контролю за витратами, підвищення ефективності використання активів, удосконалення фінансового планування, управління грошовими потоками та формування системи антикризового фінансового моніторингу. Практичне значення запропонованих рекомендацій полягає у можливості їх використання для підвищення адаптивності підприємства до воєнних ризиків, зміцнення його платоспроможності та забезпечення довгострокової фінансової стійкості.

Кваліфікаційна робота має прикладну спрямованість, оскільки її результати можуть бути використані у процесі фінансового управління підприємствами аграрної сфери, які функціонують в умовах воєнної економіки, ресурсних обмежень і високого рівня зовнішньої невизначеності.

Ключові слова: фінансовий стан, фінансова стійкість, воєнні ризики, аграрне підприємство, платоспроможність, ліквідність, управління фінансами, антикризове управління, економічна стійкість.

ABSTRACT

Kolominov A.O. Managing the Financial Condition of an Enterprise as a Tool to Ensure Financial Resilience under War Risks: Qualification work for the second (master's) level of higher education at the Educational and Professional Program «Economics of Agricultural Enterprises and the Land Market» / Central Ukrainian National Technical University. Kropyvnytskyi, 2026. 126 p.

The purpose of the qualification thesis is to substantiate the theoretical and methodological foundations and develop practical recommendations for managing the financial condition of an enterprise as a tool for ensuring its financial stability under wartime risks, based on the case of the branch of JSC “SFGCU” “Grain Storage Facility No. 78”.

The first chapter reveals the essence of the financial condition of an enterprise and its role in ensuring financial stability and the sustainable functioning of a business entity. Methodological approaches to assessing financial condition are summarized, in particular indicators of liquidity, solvency, financial independence, business activity, and profitability. Special attention is paid to the specific features of financial management in agricultural enterprises under wartime risks, when the importance of adaptive financial management, cost control, optimization of the capital structure, and ensuring the continuity of operating activities increases.

The second chapter analyzes the financial condition of the branch of JSC “SFGCU” “Grain Storage Facility No. 78”. The organizational and economic characteristics of the enterprise are presented; the dynamics of key financial indicators, the structure of assets and sources of their formation, the level of liquidity, financial stability, profitability, and efficiency of resource use are examined. The key problems limiting the financial stability of the enterprise are identified, in particular the decline in the efficiency of economic activity, increasing dependence on external sources of financing, insufficient flexibility of financial planning, and the impact of wartime risks on business performance.

The third chapter substantiates the directions for improving the management of the enterprise’s financial condition as a tool for strengthening its financial stability. Measures are proposed to optimize the capital structure, enhance cost control, improve the efficiency of asset use, advance financial planning, manage cash flows, and establish a system of anti-crisis financial monitoring. The practical significance of the proposed recommendations lies in the possibility of their application to increase the enterprise’s adaptability to wartime risks, strengthen its solvency, and ensure long-term financial stability.

The qualification thesis has an applied focus, as its results may be used in the financial management of agricultural enterprises operating under conditions of a wartime economy, resource constraints, and a high level of external uncertainty.

financial condition, financial stability, wartime risks, agricultural enterprise, solvency, liquidity, financial management, anti-crisis management, economic resilience.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ	9
1.1. Фінансовий стан підприємства як економічна категорія та об'єкт фінансового управління	9
1.2. Методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства	23
1.3. Управління фінансовим станом підприємства в системі забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків	32
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ФІЛІЇ АТ «ДПЗКУ» «ХЛІБНА БАЗА № 78» ЯК ОСНОВА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ	45
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»	45
2.2. Діагностика фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» в умовах воєнних ризиків	53
2.3. Оцінювання впливу екзогенних та ендогенних факторів на фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у системі забезпечення фінансової стійкості	72
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ФІЛІЇ АТ «ДПЗКУ» «ХЛІБНА БАЗА № 78» ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ	87
3.1. Обґрунтування антикризових заходів щодо стабілізації фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»	87
3.2. Формування механізму відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства	102
3.3. Прогнозна оцінка результативності заходів з фінансового оздоровлення філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»	109
ВИСНОВКИ	114
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	120
ДОДАТКИ	126

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах функціонування вітчизняних підприємств проблема управління фінансовим станом набуває особливого значення, оскільки саме фінансовий стан відображає здатність суб'єкта господарювання підтримувати платоспроможність, ліквідність, прибутковість, фінансову рівновагу та стійкість діяльності в умовах невизначеності. Для українських підприємств ця проблема істотно загострилася внаслідок повномасштабної війни, яка спричинила порушення логістичних ланцюгів, зростання витрат, нестачу оборотних коштів, зниження попиту, ускладнення доступу до фінансування та підвищення ризиків втрати майна.

Особливої актуальності дослідження набуває для підприємств зернової інфраструктури, до яких належить філія АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». В умовах воєнних ризиків управління фінансовим станом підприємства не може обмежуватися формальним аналізом фінансової звітності. Воно має бути спрямоване на своєчасну діагностику фінансових проблем, виявлення причин погіршення ліквідності, оцінювання структури активів і пасивів, аналіз збитковості, управління грошовими потоками, реструктуризацію зобов'язань і формування механізму фінансового оздоровлення. Саме тому тема магістерської роботи є актуальною як у теоретичному, так і в практичному аспекті.

Проблематика фінансового стану, фінансової стійкості, платоспроможності та фінансової діагностики підприємств розглядалася у працях українських учених, зокрема А.М. Поддєрьогіна, І.О. Бланка, О.О. Терещенка, Г.В. Савицької, М.Я. Дем'яненка, В. Ізюмської, І. Сітак, О. Степаненко та інших. Сучасні дослідження українських авторів акцентують увагу на тому, що в умовах війни фінансова стійкість підприємств залежить від здатності реагувати на зниження попиту, порушення логістики, дефіцит оборотних коштів, зростання витрат і втрату виробничих потужностей. Також у науковій літературі останніх років розглядаються питання управління

фінансовою стійкістю підприємств в Україні та необхідність розроблення практичних рекомендацій щодо її посилення .

Серед зарубіжних учених вагомий внесок у розвиток методичних підходів до фінансового аналізу, оцінки фінансової стійкості, банкрутства та фінансової кризи підприємств зробили Е. Альтман, У. Бівер, Р. Таффлер, Дж. Спрінгейт, М. Змієвські, Ю. Брігхем, М. Ерхардт, С. Росс та інші. Зокрема, Е. Альтман обґрунтував використання фінансових коефіцієнтів і дискримінантного аналізу для прогнозування банкрутства підприємств , а У. Бівер одним із перших довів прогностичну цінність фінансових коефіцієнтів для виявлення загрози фінансової неспроможності. Р. Таффлер розвинув підхід до оцінювання платоспроможності підприємств на основі багатофакторних моделей фінансової діагностики .

Водночас, незважаючи на значний науковий доробок, питання управління фінансовим станом підприємств зернової інфраструктури в умовах воєнних ризиків потребують подальшого дослідження. Особливо це стосується підприємств, які мають значну частку необоротних активів, обмежену фінансову автономію, дефіцит оборотного капіталу, збитковість і водночас виконують важливі інфраструктурні функції для аграрного сектору.

Мета магістерської роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад і розробленні практичних рекомендацій щодо управління фінансовим станом підприємства як інструменту забезпечення його фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків на прикладі філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78».

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі завдання дослідження:

- розкрити сутність фінансового стану підприємства як економічної категорії та об'єкта фінансового управління;
- систематизувати методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства;
- обґрунтувати роль управління фінансовим станом у системі

забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків;

- надати організаційно-економічну характеристику філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»;

- провести діагностику фінансового стану підприємства на основі аналізу активів, пасивів, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності;

- оцінити вплив екзогенних та ендегенних факторів на фінансовий стан підприємства у системі забезпечення фінансової стійкості;

- обґрунтувати антикризові заходи щодо стабілізації фінансового стану філії;

- сформулювати механізм відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;

- здійснити прогностичну оцінку результативності заходів фінансового оздоровлення за трьома сценаріями.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовим станом підприємства в умовах воєнних ризиків.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти управління фінансовим станом філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» як інструменту забезпечення її фінансової стійкості.

Методи дослідження. У процесі виконання магістерської роботи використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Метод теоретичного узагальнення застосовано для розкриття сутності фінансового стану підприємства та фінансової стійкості. Методи аналізу і синтезу використано для систематизації наукових підходів до оцінювання фінансового стану. Горизонтальний і вертикальний аналіз застосовано для дослідження структури та динаміки активів і пасивів підприємства. Коефіцієнтний метод використано для оцінювання ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності. Експертний метод, зокрема елементи методу Дельфі, застосовано для оцінювання впливу екзогенних факторів на фінансовий стан

підприємства. Сценарний підхід використано для прогнозування результативності заходів фінансового оздоровлення.

Інформаційною базою дослідження є фінансова звітність філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» за 2022–2024 рр., зокрема Баланс / Звіт про фінансовий стан і Звіт про фінансові результати; положення про філію; відкриті реєстрові та аналітичні дані щодо діяльності підприємства; наукові праці українських і зарубіжних учених; нормативно-правові акти України; матеріали міжнародних організацій щодо впливу війни на економіку та аграрний сектор.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в поглибленні теоретико-методичного підходу до управління фінансовим станом підприємства в умовах воєнних ризиків та розробленні прикладних рекомендацій щодо фінансового оздоровлення філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78».

У роботі:

уточнено:

- зміст поняття «фінансовий стан підприємства» як інтегрованої характеристики фінансово-господарської діяльності, що поєднує ресурсний, результативний, управлінський, ризиковий і динамічний аспекти;

- сутнісні характеристики фінансового стану підприємства як об'єкта фінансового управління;

- роль управління фінансовим станом у забезпеченні фінансової стійкості підприємства в умовах воєнних ризиків;

удосконалено:

- підхід до комплексної діагностики фінансового стану підприємства через поєднання аналізу активів, пасивів, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності;

- методичний підхід до оцінювання впливу екзогенних та ендогенних факторів на фінансовий стан підприємства;

- систему антикризових заходів щодо стабілізації фінансового стану

підприємства зернової інфраструктури;

набули подальшого розвитку:

- механізм відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;

- сценарний підхід до прогнозної оцінки результативності заходів фінансового оздоровлення;

- науково-практичні положення щодо управління фінансовим станом підприємства в умовах воєнної невизначеності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані у роботі висновки та рекомендації можуть бути використані для підготовки управлінських рішень щодо стабілізації фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Практичну цінність мають запропоновані антикризові заходи, механізм відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, а також сценарна прогнозна оцінка результативності фінансового оздоровлення підприємства. Їх застосування може сприяти підвищенню фінансової дисципліни, посиленню контролю за грошовими потоками, реструктуризації зобов'язань, оптимізації витрат і поступовому відновленню операційної активності підприємства.

Апробація результатів та публікації. У тезах, представлених на V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми економіки та підприємництва в умовах викликів і загроз» (22 квітня 2026 р., м. Кропивницький), висвітлені окремі результати наукового дослідження на тему: «Формування ефективної системи управління ресурсами підприємств агробізнесу в умовах воєнних ризиків»

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний її обсяг становить 126 сторінок друкованого тексту, містить 41 таблицю і 13 рисунків, список використаних джерел містить 50 джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ

1.1. Фінансовий стан підприємства як економічна категорія та об'єкт фінансового управління

У сучасних умовах функціонування підприємств фінансовий стан набуває значення однієї з ключових характеристик їхньої життєздатності, стійкості та здатності до розвитку. Особливої актуальності це питання набуває в умовах економічної нестабільності, воєнних ризиків, інфляційного тиску, порушення логістичних зв'язків, зростання вартості ресурсів та загального ускладнення господарського середовища. За таких обставин фінансовий стан підприємства не може розглядатися лише як сукупність окремих показників звітності, оскільки він відображає глибший рівень фінансово-економічної збалансованості суб'єкта господарювання, його адаптивність, платоспроможність, ресурсну забезпеченість і здатність підтримувати безперервність операційної діяльності.

Фінансовий стан підприємства є важливою аналітичною категорією, через яку оцінюється не лише поточне фінансове положення організації, а й її потенційні можливості щодо подальшого розвитку. Він дає змогу визначити, наскільки ефективно підприємство формує, розміщує та використовує фінансові ресурси, чи здатне своєчасно виконувати зобов'язання перед контрагентами, підтримувати належний рівень ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Управлінське значення оцінки фінансового стану полягає в тому, що вона створює інформаційну основу для прийняття стратегічних і тактичних рішень. Саме через аналіз фінансового стану можна виявити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, встановити причини фінансових відхилень, оцінити рівень ризиків і сформулювати напрями оптимізації фінансової політики. Отже,

фінансовий стан виступає не лише результатом господарської діяльності, а й інструментом управління майбутньою траєкторією розвитку підприємства.

У науковій літературі поняття «фінансовий стан підприємства» трактується неоднозначно. Це зумовлено складністю самої категорії, яка поєднує фінансові, економічні, управлінські, ресурсні та ризикові аспекти діяльності підприємства. Значна частина наукових підходів акцентує увагу на оцінці фінансового стану через систему показників, що характеризують наявність, розміщення та ефективність використання фінансових ресурсів. Такий підхід є достатньо поширеним, оскільки дає змогу формалізувати оцінювання та забезпечити порівнянність результатів аналізу [17].

Водночас лише показникове тлумачення фінансового стану є дещо обмеженим, оскільки воно не повною мірою розкриває його управлінську природу. Фінансовий стан доцільно розглядати не тільки як результативну характеристику діяльності підприємства, але і як об'єкт фінансового управління, що потребує постійного моніторингу, прогнозування, регулювання та адаптації до змін зовнішнього середовища.

Проблематику сутності фінансового стану підприємства досліджували І.О. Бланк, М.Я. Дем'яненко, Л.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко, М.Я. Коробов, Е.А. Маркарян, Г.П. Герасименко, В.В. Осмоловський, А.М. Поддєрьогін, Г.В. Савицька, Л.В. Чупіс та інші науковці. У їхніх працях фінансовий стан розглядається як комплексна категорія, що характеризує рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, раціональність їх використання, здатність виконувати фінансові зобов'язання, а також загальну ефективність фінансово-господарської діяльності.

Зокрема, М.Я. Коробов підкреслює комплексний характер фінансового стану, розглядаючи його як складну характеристику якості діяльності підприємства за багатьма показниками. У цьому підході важливими є два аспекти: по-перше, рівень забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами; по-друге, ефективність їх розподілу для забезпечення

стабільної господарської діяльності та своєчасного виконання фінансових зобов'язань перед контрагентами [13].

Більш системне бачення пропонує М.Я. Дем'яненко, який визначає фінансовий стан як комплексне поняття, що формується під впливом внутрішніх і зовнішніх фінансових відносин підприємства. Такий підхід є важливим, оскільки дозволяє розглядати фінансовий стан не ізольовано, а як результат взаємодії фінансової, виробничої, ресурсної та управлінської підсистем. У цьому контексті фінансовий стан відображає якісний рівень організації фінансів підприємства, стан джерел формування капіталу, здатність своєчасно розраховуватися за зобов'язаннями та забезпечувати належне фінансування виробничо-господарської діяльності [7].

А.Г. Семенов трактує фінансовий стан як складну економічну категорію, що характеризує фінансову готовність підприємства до здійснення господарської діяльності. Така позиція акцентує увагу на тому, що фінансовий стан не зводиться лише до поточних показників балансу чи звіту про фінансові результати, а відображає загальну спроможність підприємства функціонувати, розвиватися та реагувати на фінансові виклики [30].

Особливої уваги заслуговує підхід Г.В. Савицької, яка розглядає фінансовий стан як самостійну економічну категорію. На її думку, він відображає стан капіталу у процесі його кругообігу та здатність підприємства до саморозвитку на конкретний момент часу [29]. Цей підхід є методологічно важливим, оскільки підкреслює динамічну природу фінансового стану: він не є незмінною характеристикою, а постійно трансформується під впливом операційних, інвестиційних, фінансових та зовнішньоекономічних факторів.

А.Д. Шеремет і Р.С. Сайфулін пов'язують фінансовий стан із ресурсами підприємства та джерелами їх формування, тобто зі структурою активів і пасивів [38]. Такий підхід дозволяє побачити фінансовий стан через баланс майна та капіталу. Водночас він потребує доповнення, оскільки сама структура активів і пасивів ще не пояснює причин фінансових диспропорцій,

рівня ризику, перспектив розвитку чи можливих наслідків управлінських рішень.

Нормативні джерела також містять низку визначень фінансового стану підприємства. Так, у Методиці інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій фінансовий стан визначається як комплексне поняття, що формується внаслідок взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства та відображається через систему показників наявності, розміщення й ефективності використання фінансових ресурсів [27]. У Стандартах аналізу фінансового стану підприємств, що перебувають у процесі приватизації, фінансовий стан розглядається як сукупність показників, які відображають розміщення, наявність, ефективне використання ресурсів підприємства, а також його реальні й потенційні можливості розвитку [28].

У рекомендаціях Державної податкової адміністрації України фінансовий стан характеризується як складне поняття, що відображає позицію підприємства на фінансовому ринку та визначається показниками фінансової стійкості, кредитоспроможності й податкових можливостей на конкретну дату [16]. Такий підхід розширює зміст категорії, оскільки пов'язує її не лише з внутрішньою структурою фінансів підприємства, а й із зовнішнім сприйняттям його надійності, ділової репутації та здатності виконувати зобов'язання.

А.М. Поддєрьогін визначає фінансовий стан як комплексне поняття, що є результатом взаємодії всіх складових фінансових відносин суб'єкта господарювання. Він наголошує, що фінансовий стан формується під впливом виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення та ефективність використання фінансових ресурсів [25]. Цінність такого підходу полягає в тому, що фінансовий стан розглядається не як механічна сума показників, а як інтегрований результат функціонування підприємства.

На думку С.М. Ониська та П.М. Марич, фінансовий стан підприємства охоплює забезпеченість фінансовими ресурсами, доцільність їх розміщення, результативність використання, фінансові відносини з іншими юридичними та фізичними особами, а також платоспроможність і фінансову стійкість [22]. У цьому визначенні акцент зроблено на взаємозв'язку ресурсного, результативного та комунікаційного аспектів фінансової діяльності підприємства.

О. Загородна та В. Серединська розглядають оцінку фінансового стану як діагностичний процес, що дає змогу виявляти відхилення у фазах обороту капіталу, порушення фінансових пропорцій та причини їх виникнення [8]. Такий підхід є особливо важливим для практики фінансового управління, оскільки дозволяє перейти від констатації фінансових результатів до виявлення глибинних причин фінансових проблем.

Узагальнення наукових і нормативних підходів дає підстави стверджувати, що фінансовий стан підприємства є багатовимірною економічною категорією. Його не можна обмежувати лише платоспроможністю або фінансовою стійкістю, хоча ці характеристики є надзвичайно важливими. Фінансовий стан одночасно відображає ресурсну забезпеченість, структуру капіталу, ефективність використання активів, рівень фінансової незалежності, якість грошових потоків, прибутковість, ризикованість діяльності та потенціал подальшого розвитку.

З методологічного погляду фінансовий стан має прояв як у статиці, так і в динаміці. У статиці він характеризує фінансове положення підприємства на конкретну дату, зокрема через структуру активів, пасивів, власного і позикового капіталу. У динаміці фінансовий стан відображає зміни у фінансових результатах, платоспроможності, ліквідності, рентабельності, діловій активності та фінансовій стійкості протягом певного періоду. Саме поєднання статичного й динамічного підходів дає змогу сформулювати об'єктивну оцінку фінансової спроможності підприємства.

З урахуванням наведених підходів можна виокремити такі ключові сутнісні характеристики фінансового стану підприємства: він є результатом фінансово-господарської діяльності; відображає рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами; характеризує раціональність розміщення та ефективність використання активів і капіталу; визначає здатність підприємства виконувати поточні та довгострокові зобов'язання; виступає об'єктом фінансового управління; містить ризикову складову; відображає потенціал розвитку підприємства.

Узагальнено сутнісні характеристики фінансового стану підприємства подано на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Концептуальні ознаки фінансового стану підприємства як об'єкта управління в системі забезпечення фінансової стійкості

**Побудовано на основі джерел [3, 6, 8, 9, 16, 27, 34]*

На рисунку 1.1 узагальнено концептуальні ознаки фінансового стану підприємства як складної економічної категорії та важливого об'єкта фінансового управління. Запропонована схема відображає системний підхід до розуміння фінансового стану, відповідно до якого він не зводиться лише до окремих показників ліквідності, платоспроможності чи рентабельності, а розглядається як інтегрована характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства.

Центральна логіка рисунка полягає у поєднанні двох взаємопов'язаних вимірів фінансового стану. З одного боку, він виступає результатом господарської діяльності підприємства, відображаючи ефективність формування, розміщення та використання фінансових ресурсів. З іншого боку, фінансовий стан є об'єктом управлінського впливу, оскільки саме на основі його оцінки ухвалюються рішення щодо фінансування діяльності, підтримання платоспроможності, оптимізації структури капіталу, управління ризиками та забезпечення фінансової стійкості.

Особливе значення у схемі має характеристика фінансового стану як відображення реальних і потенційних можливостей підприємства. Це означає, що фінансовий стан показує не лише поточну спроможність підприємства виконувати зобов'язання та забезпечувати безперервність діяльності, а й його здатність до подальшого розвитку, адаптації до змін зовнішнього середовища та збереження конкурентних позицій.

Важливим елементом рисунка є акцент на збалансованості структурних елементів активів і капіталу. Для підприємства, що функціонує в умовах воєнних ризиків, така збалансованість має принципове значення, оскільки порушення співвідношення між власними й позиковими джерелами фінансування, оборотними й необоротними активами, поточними зобов'язаннями та ліквідними ресурсами може призвести до втрати фінансової стійкості.

Окремо у схемі виділено ризикову природу фінансового стану. В умовах війни фінансовий стан підприємства є чутливим до дії зовнішніх загроз: порушення логістики, зростання витрат, нестачі обігових коштів, зниження платоспроможного попиту, інфляції, нестабільності розрахунків із контрагентами та загального зростання невизначеності. Тому фінансовий стан слід розглядати не лише як результат минулої діяльності, а як індикатор фінансової безпеки та здатності підприємства протистояти кризовим впливам.

Характеристика фінансового стану як об'єкта прояву в часі підкреслює необхідність його аналізу не тільки на конкретну дату, а й у динаміці. Саме

динамічний підхід дозволяє виявити тенденції зміни платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості, прибутковості та ділової активності підприємства. Це особливо важливо для дослідження діяльності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78», оскільки підприємства зернової інфраструктури в умовах війни зазнають впливу сезонності, логістичних обмежень, змін у структурі попиту та ризиків порушення виробничо-збутових процесів.

Таким чином, рисунок 1.1 демонструє, що фінансовий стан підприємства є багаторівневою управлінською категорією, яка поєднує ресурсний, результативний, часовий, ризиковий і вартісний аспекти. У контексті теми дослідження це дає підстави розглядати управління фінансовим станом як один із ключових інструментів забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах воєнних ризиків.

Деталізацію сутнісних характеристик фінансового стану підприємства подано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Концептуальні характеристики фінансового стану підприємства як економічної категорії та об'єкта фінансового управління

Таблиця 1.1 – Концептуальні характеристики фінансового стану підприємства як економічної категорії та об'єкта фінансового управління

Сутнісна характеристика	Змістовне наповнення
Економічна категорія	Відображає рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, збалансованість активів, капіталу і зобов'язань, а також результати фінансово-господарської діяльності.
Об'єкт фінансового управління	Є інформаційною основою для прийняття управлінських рішень щодо ліквідності, платоспроможності, структури капіталу, грошових потоків і фінансової стійкості підприємства.
Інтегрована характеристика діяльності	Узагальнює систему взаємопов'язаних показників: ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та ефективності використання ресурсів.
Динамічна характеристика у часі	Оцінюється як на конкретну дату, так і в динаміці, що дає змогу виявляти тенденції розвитку, фінансові відхилення та потенційні загрози.
Індикатор реальних і потенційних можливостей	Характеризує здатність підприємства своєчасно виконувати зобов'язання, забезпечувати безперервність діяльності та формувати передумови для подальшого розвитку.
Носій ризиків і чинник фінансової стійкості	Відображає чутливість підприємства до внутрішніх і зовнішніх, у тому числі воєнних, ризиків; ефективне управління фінансовим станом є основою зміцнення фінансової стійкості.

**Сформовано автором на основі узагальнення наукових підходів.*

Сформовано на основі джерел [3, 6, 8, 9, 13, 25, 35]

У таблиці 1.1 узагальнено концептуальні характеристики фінансового стану підприємства в контексті його розгляду як економічної категорії та

об'єкта фінансового управління. Її зміст логічно доповнює положення пункту 1.1, у якому фінансовий стан підприємства визначається не лише як результат фінансово-господарської діяльності, а як складна, динамічна та управлінсько значуща характеристика функціонування суб'єкта господарювання.

Представлена таблиця дозволяє систематизувати основні підходи до розуміння фінансового стану підприємства. Передусім він розглядається як економічна категорія, що відображає рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, збалансованість активів, капіталу і зобов'язань, а також результати його фінансово-господарської діяльності. Такий підхід дає змогу трактувати фінансовий стан як інтегральне відображення фінансової спроможності підприємства.

Водночас фінансовий стан виступає об'єктом фінансового управління, оскільки саме його оцінка формує інформаційну основу для прийняття рішень щодо підтримання ліквідності, платоспроможності, оптимізації структури капіталу, управління грошовими потоками та забезпечення фінансової стійкості. Це є особливо важливим у межах теми дослідження, оскільки управління фінансовим станом розглядається як інструмент стабілізації діяльності підприємства в умовах воєнних ризиків.

Окреме значення має характеристика фінансового стану як інтегрованого показника діяльності підприємства. Він узагальнює систему взаємопов'язаних фінансових індикаторів, зокрема ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та ефективності використання ресурсів. Це підтверджує необхідність комплексного, а не фрагментарного підходу до його аналізу.

У таблиці також акцентовано увагу на часовому вимірі фінансового стану. Він оцінюється як на конкретну дату, так і в динаміці, що дозволяє виявляти тенденції розвитку, фінансові відхилення, загрози та потенційні проблеми. Для підприємств, які функціонують в умовах війни, динамічний аналіз є особливо важливим, оскільки фінансові ризики можуть швидко змінюватися під впливом зовнішніх обставин.

Фінансовий стан також визначено як індикатор реальних і потенційних можливостей підприємства. Це означає, що він характеризує не лише поточну здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання, а й його можливості забезпечувати безперервність діяльності, адаптуватися до змін середовища та створювати передумови для подальшого розвитку.

Завершальна характеристика таблиці підкреслює, що фінансовий стан є носієм ризиків і чинником фінансової стійкості. У контексті дослідження це має принципове значення, оскільки в умовах воєнних ризиків фінансовий стан підприємства стає чутливим до впливу зовнішніх загроз, зокрема порушення логістики, зростання витрат, нестабільності розрахунків, дефіциту обігових коштів та зниження платоспроможності контрагентів.

Отже, таблиця 1.1 демонструє, що фінансовий стан підприємства є багатовимірною категорією, яка поєднує ресурсний, результативний, управлінський, динамічний і ризиковий аспекти. У межах пункту 1.1 це дозволяє обґрунтувати авторське розуміння фінансового стану як ключового об'єкта фінансового управління, від ефективності якого залежить рівень фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільного та ризикогеного середовища.

На основі узагальнення розглянутих підходів доцільно запропонувати таке авторське визначення: фінансовий стан підприємства - це інтегрована характеристика фінансово-господарської діяльності, що відображає забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами, ефективність їх використання, збалансованість активів і капіталу, рівень ліквідності, платоспроможності, прибутковості та фінансової стійкості, а також здатність суб'єкта господарювання протидіяти ризикам і забезпечувати стабільний розвиток в умовах нестабільного середовища.

На наш погляд, у структурі фінансового стану підприємства доцільно виокремити три базові складові.

Перша складова - фінансова стійкість і фінансова незалежність. Вона характеризує здатність підприємства підтримувати стабільність діяльності за

рахунок оптимального співвідношення власного та позикового капіталу. Фінансово стійке підприємство має можливість вільно маневрувати ресурсами, своєчасно фінансувати виробничі процеси, підтримувати належний рівень ділової активності та забезпечувати прибутковість.

Друга складова - платоспроможність і ліквідність. Вона відображає здатність підприємства своєчасно виконувати поточні фінансові зобов'язання. Наявність достатнього обсягу ліквідних активів є необхідною умовою фінансової стабільності, особливо в умовах нестабільного ринкового середовища, коли затримки платежів, зростання цін або порушення постачання можуть швидко погіршити фінансове положення підприємства.

Третя складова - рентабельність і ефективність використання капіталу. Вона дозволяє оцінити, наскільки результативно підприємство використовує вкладені ресурси, зокрема власний капітал. Рентабельність власного капіталу показує, який фінансовий результат отримує власник на кожен вкладений гривню, а тому є важливим індикатором інвестиційної привабливості підприємства.

У системі фінансового управління підприємством фінансовий стан виконує низку важливих функцій, які розкривають його практичне значення для забезпечення фінансової стійкості. Передусім він виконує діагностичну функцію, оскільки дає змогу виявляти проблемні зони у формуванні та використанні фінансових ресурсів, оцінювати рівень платоспроможності, ліквідності, фінансової незалежності та прибутковості підприємства.

Другою важливою функцією є інформаційно-аналітична, оскільки результати оцінки фінансового стану формують основу для прийняття управлінських рішень щодо структури капіталу, обсягів залучення позикових ресурсів, управління дебіторською і кредиторською заборгованістю, грошовими потоками та витратами підприємства.

Не менш важливою є прогностична функція, яка полягає у можливості передбачення майбутніх фінансових ускладнень, визначення ймовірності втрати платоспроможності, зниження фінансової стійкості або виникнення

кризового стану. У сучасних умовах ця функція набуває особливого значення, оскільки підприємства змушені функціонувати в середовищі підвищеної невизначеності та воєнних ризиків.

Також фінансовий стан виконує контрольну функцію, адже дозволяє порівнювати фактичні фінансові результати з плановими показниками, виявляти відхилення та своєчасно коригувати фінансову політику підприємства. У цьому контексті управління фінансовим станом є не разовою аналітичною процедурою, а безперервним процесом моніторингу, оцінки, регулювання та прогнозування фінансової діяльності.

На рис. 1.2 представлені функції фінансового стану в системі управління підприємством.

Рисунок 1.2 - Функції фінансового стану в системі управління підприємством

**Розроблено автором на основі джерел [3, 6, 7, 9, 13, 16]*

Фінансовий стан підприємства формується під впливом сукупності внутрішніх і зовнішніх чинників. До внутрішніх чинників належать якість фінансового менеджменту, структура активів і капіталу, рівень витрат, ефективність використання основних та оборотних засобів, стан дебіторської і кредиторської заборгованості, прибутковість операційної діяльності, швидкість обороту капіталу, організація грошових потоків та здатність підприємства забезпечувати самофінансування.

До зовнішніх чинників належать макроекономічна нестабільність, інфляційні процеси, зміни валютного курсу, податкова політика, доступність кредитних ресурсів, кон'юнктура ринку, рівень конкуренції, платоспроможність контрагентів, державне регулювання та загальний стан галузі. В умовах війни вплив зовнішніх чинників суттєво посилюється, оскільки підприємства стикаються з ризиками порушення логістики, зростанням собівартості, нестачею обігових коштів, нестабільністю попиту, ускладненням розрахунків із партнерами та загрозами фізичного пошкодження майна.

Для підприємств зернової інфраструктури, до яких належить філія АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78», особливого значення набувають такі чинники, як сезонність надходження продукції, залежність від аграрного виробництва регіону, стан транспортної інфраструктури, вартість енергоресурсів, логістичні обмеження, безпека зберігання зерна, стабільність договірних відносин із сільськогосподарськими виробниками та можливість своєчасного виконання фінансових зобов'язань.

На рис. 1.3 представлені внутрішні та зовнішні чинники формування фінансового стану підприємства.

Рисунок 1.3 - Внутрішні та зовнішні чинники формування фінансового стану підприємства

*Розроблено автором на основі джерел [3, 6, 7, 9, 13, 16]

У контексті теми дослідження фінансовий стан підприємства доцільно розглядати як базовий об'єкт управлінського впливу, від якого залежить рівень фінансової стійкості підприємства. Якщо фінансовий стан характеризує поточну та потенційну фінансову спроможність суб'єкта господарювання, то фінансова стійкість відображає його здатність зберігати рівновагу, платоспроможність і безперервність діяльності під впливом внутрішніх і зовнішніх загроз.

Саме тому управління фінансовим станом має бути спрямоване не лише на констатацію фінансових результатів, а й на своєчасне виявлення ризиків, попередження фінансової нестабільності, забезпечення достатнього рівня ліквідності, оптимізацію структури капіталу, підтримання платоспроможності та формування резервів фінансової адаптації. В умовах воєнних ризиків таке управління набуває антикризового характеру, оскільки його головним завданням стає забезпечення здатності підприємства продовжувати діяльність навіть за умов нестабільності, дефіциту ресурсів і зростання невизначеності.

Отже, фінансовий стан підприємства є складною, багатокомпонентною та динамічною характеристикою, яка поєднує ресурсний, результативний, управлінський, часовий і ризиковий аспекти діяльності підприємства. Його дослідження має важливе теоретичне і практичне значення, оскільки саме через оцінку фінансового стану можна визначити рівень фінансової спроможності підприємства, його здатність виконувати зобов'язання, підтримувати фінансову рівновагу та забезпечувати стійкість функціонування.

У межах дипломної роботи фінансовий стан розглядається не лише як об'єкт аналізу, а як інструмент забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах воєнних ризиків. Це зумовлює необхідність подальшого дослідження методичних підходів до його оцінювання, що дозволить сформувати об'єктивну аналітичну базу для діагностики фінансового положення філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» та обґрунтування напрямів його покращення.

1.2. Методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства

Оцінювання фінансового стану підприємства є одним із ключових елементів системи фінансового управління, оскільки саме воно дає змогу визначити реальний рівень фінансової спроможності суб'єкта господарювання, його здатність виконувати поточні й довгострокові зобов'язання, підтримувати ліквідність, забезпечувати прибутковість та зберігати фінансову стійкість в умовах дії внутрішніх і зовнішніх ризиків. У сучасному економічному середовищі така оцінка набуває не лише аналітичного, а й стратегічного значення, оскільки результати фінансової діагностики безпосередньо впливають на ухвалення управлінських рішень щодо використання ресурсів, структури капіталу, платіжної дисципліни, інвестиційної активності та антикризового регулювання діяльності підприємства.

В умовах воєнних ризиків значення оцінювання фінансового стану істотно зростає. Це зумовлено тим, що підприємства змушені функціонувати в середовищі підвищеної невизначеності, логістичних обмежень, інфляційного тиску, зростання собівартості, коливання попиту, ускладнення розрахунків із контрагентами та загрози втрати частини активів. За таких обставин традиційний аналіз фінансової звітності має бути доповнений управлінською інтерпретацією отриманих результатів, що дозволяє не тільки зафіксувати поточний фінансовий стан, а й визначити ризики його погіршення, резерви стабілізації та напрями посилення фінансової стійкості.

Методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства формуються залежно від мети аналізу, доступності інформаційної бази, глибини дослідження, потреб користувачів фінансової інформації, галузевої специфіки підприємства та рівня ризикованості зовнішнього середовища. Якщо оцінка проводиться для оперативного управління, доцільним є використання експрес-аналізу, який дає змогу швидко визначити загальні тенденції та проблемні зони. Якщо ж метою є глибока діагностика фінансового

положення, обґрунтування управлінських рішень або розроблення заходів щодо підвищення фінансової стійкості, необхідним є застосування поглибленого комплексного аналізу з використанням абсолютних, відносних, інтегральних, факторних і прогнозних методів [3].

У науковій і практичній площині доцільно виокремлювати два базові рівні оцінювання фінансового стану підприємства: експрес-аналіз та поглиблений фінансовий аналіз. Експрес-аналіз передбачає попередню оцінку фінансового стану на основі обмеженого кола найбільш інформативних показників. Його перевагою є оперативність, простота використання та можливість швидкого виявлення негативних тенденцій. Водночас такий підхід не дає змоги повною мірою встановити причини фінансових відхилень і тому має переважно діагностичний характер [25].

Поглиблений фінансовий аналіз передбачає комплексне дослідження структури активів і пасивів, джерел формування капіталу, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, грошових потоків, дебіторської та кредиторської заборгованості, а також імовірності фінансової кризи або банкрутства. Такий підхід є більш трудомістким, але саме він дозволяє сформулювати об'єктивну оцінку фінансового стану підприємства та визначити напрями його покращення.

Інформаційною основою оцінювання фінансового стану підприємства є дані фінансової, статистичної, податкової та управлінської звітності. Найбільш важливими джерелами є Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Примітки до фінансової звітності. Для внутрішнього аналізу можуть також використовуватися дані бухгалтерського обліку, управлінської звітності, первинних документів, планових показників, бюджетів, договорів із контрагентами та внутрішніх регламентів підприємства. У контексті дослідження діяльності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» особливе значення мають також показники, пов'язані з оборотністю запасів, сезонністю операційної діяльності, станом

розрахунків із постачальниками та покупцями, витратами на зберігання, логістику, енергоресурси й обслуговування інфраструктури [14].

У методичному плані оцінювання фінансового стану підприємства передбачає використання сукупності взаємопов'язаних методів. До найбільш поширених належать горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний, порівняльний, факторний, інтегральний, рейтинговий, бальний, матричний та дискримінантний методи. Кожен із них має власне аналітичне призначення, переваги та обмеження, тому найбільш обґрунтованим є їх комплексне поєднання [25].

Горизонтальний аналіз дає змогу оцінити динаміку фінансових показників за певний період і визначити абсолютні та відносні зміни в активах, капіталі, зобов'язаннях, доходах, витратах і фінансових результатах. Його використання є необхідним для встановлення тенденцій розвитку підприємства, виявлення зростання або зменшення окремих статей звітності, а також визначення напрямів фінансових змін.

Вертикальний аналіз передбачає дослідження структури фінансової звітності, тобто визначення питомої ваги окремих елементів у загальній сумі активів, пасивів, доходів або витрат. Цей метод дозволяє оцінити співвідношення між власним і позиковим капіталом, оборотними й необоротними активами, поточними та довгостроковими зобов'язаннями, а також визначити рівень фінансової збалансованості підприємства.

Трендовий аналіз спрямований на виявлення довгострокових тенденцій зміни фінансових показників. Його доцільно застосовувати для оцінки стабільності фінансового розвитку підприємства, прогнозування майбутніх фінансових результатів і визначення ймовірних напрямів зміни ліквідності, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості.

Коефіцієнтний аналіз є одним із найбільш поширених методів оцінювання фінансового стану підприємства. Він базується на розрахунку відносних показників, які характеризують окремі сторони фінансової діяльності. Основними групами фінансових коефіцієнтів є показники

ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та майнового стану. Перевагою цього методу є можливість порівняння результатів у динаміці, зі встановленими нормативами або з показниками інших підприємств. Водночас його обмеженням є залежність результатів від якості фінансової звітності, галузевої специфіки та коректності вибору нормативних значень.

Порівняльний аналіз передбачає зіставлення фінансових показників підприємства з показниками попередніх періодів, плановими значеннями, середньогалузевими орієнтирами або результатами підприємств-аналогів. Такий метод дозволяє визначити конкурентну позицію підприємства, оцінити його фінансову ефективність порівняно з іншими суб'єктами господарювання та встановити відхилення від бажаного рівня фінансової стійкості.

Факторний аналіз використовується для визначення причин зміни фінансових результатів і встановлення впливу окремих факторів на кінцеві показники діяльності підприємства. Він є особливо важливим тоді, коли необхідно не лише зафіксувати зміну показника, а й пояснити, за рахунок яких саме чинників вона відбулася. У межах дослідження фінансового стану факторний аналіз може застосовуватися для оцінки впливу виручки, собівартості, структури активів, оборотності капіталу, витрат, рівня заборгованості та інших параметрів на прибутковість і фінансову стійкість підприємства.

Інтегральний метод дає можливість узагальнити сукупність окремих показників в один комплексний індикатор, який характеризує загальний рівень фінансового стану підприємства. Його перевагою є здатність поєднувати різні аспекти фінансової діяльності в єдину оцінку. Водночас якість інтегрального показника значною мірою залежить від правильності вибору системи індикаторів, їх нормування, вагових коефіцієнтів і шкали інтерпретації результатів.

Рейтингова оцінка використовується для ранжування підприємств або окремих періодів діяльності за рівнем фінансового стану. Вона дозволяє

порівнювати суб'єкти господарювання за певною системою критеріїв і визначати їх місце у загальній сукупності. Цей підхід може бути корисним для інвесторів, кредиторів, власників та управлінського персоналу.

Бальна оцінка передбачає присвоєння окремим фінансовим показникам певної кількості балів залежно від їх фактичного значення та ступеня відповідності нормативному або бажаному рівню. Після цього формується узагальнений бал, який характеризує рівень фінансового стану підприємства. Перевагою цього методу є простота інтерпретації, однак його обмеженням є певна умовність шкали оцінювання та необхідність обґрунтування вагомості кожного показника.

Матричний метод базується на побудові матриць фінансових показників або стандартизованих коефіцієнтів. Він може використовуватися для комплексної порівняльної оцінки, аналізу взаємозв'язку показників, визначення фінансових пропорцій, а також дослідження руху фінансових ресурсів. Такий підхід є корисним для систематизації великого масиву фінансової інформації.

Дискримінантні моделі застосовуються переважно для оцінювання ймовірності банкрутства або фінансової кризи підприємства. До них належать однофакторні та багатофакторні моделі, зокрема моделі Альтмана, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Терещенка, Савицької та інші. Їх використання дозволяє визначити ризик неплатоспроможності, однак застосування таких моделей потребує обережності, оскільки окремі з них були розроблені для інших економічних умов і не завжди повністю враховують галузеву специфіку українських підприємств.

Загалом методи оцінювання фінансового стану підприємства можна згрупувати за їх аналітичним призначенням. Перша група охоплює методи попередньої обробки та трансформації фінансової звітності, які дозволяють привести інформацію до зручного для аналізу вигляду. Друга група включає якісні та структурні методи, зокрема горизонтальний, вертикальний і трендовий аналіз. Третя група представлена коефіцієнтними методами, які

забезпечують кількісну характеристику окремих аспектів фінансового стану. Четверта група охоплює комплексні методики, зокрема інтегральні, рейтингові, бальні й матричні підходи. П'ята група включає прогностичні та антикризові методи, орієнтовані на оцінку фінансових ризиків, імовірності банкрутства та перспектив збереження фінансової стійкості [14].

На рисунку 1.4. представлено методи аналізу фінансових звітів.

Рисунок 1.4 - Методи аналізу фінансових звітів

Сформовано автором на основі джерел [14, 23, 28, 33]

Отже, методи аналізу фінансових звітів формують основу комплексного оцінювання фінансового стану підприємства. Їх поєднання дає змогу не лише визначити структуру, динаміку та результативність фінансово-господарської діяльності, а й виявити причини фінансових відхилень, оцінити рівень стійкості та обґрунтувати управлінські рішення. У контексті дослідження застосування таких методів є необхідним для своєчасної діагностики фінансових ризиків і забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах воєнної невизначеності.

У вітчизняній практиці найбільш поширеним залишається аналіз абсолютних і відносних показників фінансової звітності. Абсолютні показники дозволяють оцінити обсяг активів, власного капіталу, позикових джерел фінансування, дебіторської та кредиторської заборгованості, доходів, витрат і фінансових результатів. Відносні показники, своєю чергою, дають

змогу оцінити структуру, динаміку, пропорції та ефективність використання ресурсів. Саме поєднання абсолютних і відносних показників забезпечує більш повне уявлення про фінансове положення підприємства.

У таблиці 1.2 представлено узагальнення методичних підходів до оцінювання фінансового стану підприємства.

Таблиця 1.2 - Узагальнення методичних підходів до оцінювання фінансового стану підприємства

Метод оцінювання	Змістова характеристика
Метод фінансових коефіцієнтів	Передбачає розрахунок системи відносних показників, які характеризують ключові аспекти фінансового стану підприємства: ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, рентабельність, ділову активність і майновий стан. Перевагою методу є можливість порівняння показників у динаміці, зі встановленими нормативами або з результатами інших підприємств.
Оцінка фінансового стану за абсолютними показниками	Ґрунтується на аналізі величини та структури активів, власного капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, прибутку, дебіторської й кредиторської заборгованості. Такий підхід дає змогу оцінити ресурсну забезпеченість підприємства, джерела фінансування його діяльності та загальні масштаби фінансово-господарських процесів.
Рейтингова оцінка	Полягає у ранжуванні підприємств або окремих періодів їх діяльності за обраною системою фінансових показників. Метод дозволяє визначити відносну позицію підприємства серед інших суб'єктів господарювання або оцінити зміну його фінансового стану в часі. Його перевагою є наочність результатів і можливість порівняльного аналізу.
Бальна оцінка	Передбачає присвоєння фінансовим показникам певної кількості балів залежно від їх відповідності нормативним, плановим або бажаним значенням. Після узагальнення балів формується загальна оцінка фінансового стану підприємства. Метод є зручним для комплексної діагностики, однак потребує обґрунтованого вибору шкали оцінювання та вагомості окремих показників.
Матрична оцінка	Базується на побудові матриці фінансових показників або стандартизованих коефіцієнтів, що дає змогу оцінити взаємозв'язки між окремими параметрами фінансового стану. Метод може використовуватися для порівняльної оцінки, аналізу фінансових пропорцій, формування матричних балансів і дослідження руху грошових потоків.
Інтегральна оцінка	Спрямована на формування узагальненого показника, який поєднує декілька фінансових індикаторів в одну комплексну оцінку. Такий підхід дозволяє системно охарактеризувати фінансовий стан підприємства, однак його результативність залежить від правильності добору показників, способу їх нормування та визначення вагових коефіцієнтів.
Дискримінантні моделі	Використовуються для прогнозування ймовірності банкрутства або фінансової кризи підприємства. До них належать однофакторні та багатофакторні моделі, зокрема моделі Бівера, Альтмана, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Терещенка, Савицької та інші. Їх застосування дає змогу оцінити рівень фінансового ризику, однак потребує адаптації до галузевої специфіки та умов функціонування підприємства.

Сформовано автором на основі джерел [14, 23, 28, 33]

Для підприємств, які функціонують у складних умовах воєнного часу, методика оцінювання фінансового стану повинна враховувати не лише стандартні фінансові коефіцієнти, а й ризики, пов'язані з порушенням господарських зв'язків, нестабільністю надходжень, зростанням витрат, затримкою платежів, погіршенням оборотності капіталу та зниженням платоспроможності контрагентів. Тому оцінювання фінансового стану має бути зорієнтоване не тільки на ретроспективний аналіз, а й на виявлення майбутніх загроз і формування управлінських заходів щодо їх нейтралізації. У цьому контексті доцільно враховувати специфіку діяльності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Підприємства зернової інфраструктури мають низку особливостей, які впливають на методику оцінювання їх фінансового стану. До таких особливостей належать сезонність операційної діяльності, залежність від обсягів виробництва зернових культур у регіоні, значна роль складських потужностей, потреба в утриманні матеріально-технічної бази, вплив логістичних обмежень, енергетичних витрат, рівня завантаження елеваторних потужностей і договірної дисципліни контрагентів. Тому фінансовий аналіз такого підприємства має враховувати не лише загальні показники ліквідності чи рентабельності, а й специфічні чинники, які визначають безперервність його діяльності та фінансову стійкість. Методика оцінювання фінансового стану підприємства повинна відповідати кільком важливим принципам. По-перше, вона має бути комплексною, тобто охоплювати всі ключові аспекти фінансового стану: ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність, рентабельність, грошові потоки та ризики. По-друге, вона має бути системною, оскільки окремі фінансові показники повинні аналізуватися не ізольовано, а у взаємозв'язку між собою. По-третє, вона має бути динамічною, тобто передбачати оцінку показників за кілька періодів, що дозволяє виявляти тенденції та закономірності змін. По-четверте, методика має бути адаптивною, оскільки повинна враховувати галузеву специфіку підприємства, масштаби його діяльності та умови зовнішнього середовища. По-п'яте, вона має бути

управлінсько орієнтованою, тобто результати аналізу мають використовуватися для прийняття практичних рішень щодо стабілізації фінансового стану.

До основних етапів формування методики оцінювання фінансового стану підприємства доцільно віднести: визначення мети аналізу; формування інформаційної бази; вибір системи показників; розрахунок абсолютних і відносних індикаторів; оцінку динаміки та структури фінансових показників; порівняння отриманих результатів із нормативними, плановими або середньогалузевими значеннями; виявлення проблемних зон; оцінку впливу внутрішніх і зовнішніх факторів; формування узагальненого висновку; розроблення управлінських заходів щодо покращення фінансового стану та зміцнення фінансової стійкості. Важливим елементом сучасної методики фінансового аналізу є також встановлення порогових значень показників. Вони дозволяють визначити допустимі межі фінансової безпеки підприємства та своєчасно ідентифікувати критичні відхилення. Водночас використання універсальних нормативів потребує обережності, оскільки фінансові показники суттєво залежать від галузі, організаційної структури, розміру підприємства, обсягу активів, тривалості операційного циклу та умов господарювання. Саме тому для об'єктивної оцінки фінансового стану доцільно поєднувати нормативний підхід із динамічним, порівняльним і експертним аналізом. Однією з проблем застосування традиційних методик є їх певна статичність. Значна частина показників розраховується на підставі фінансової звітності, яка відображає стан підприємства на певну дату або за минулий період. У стабільних умовах цього може бути достатньо для базової оцінки фінансового положення. Однак в умовах воєнних ризиків фінансова ситуація може змінюватися значно швидше, ніж формується офіційна звітність. Тому методика оцінювання фінансового стану має бути доповнена елементами оперативного моніторингу, прогнозування грошових потоків, сценарного аналізу та оцінки ризиків. Серед основних методичних проблем оцінювання фінансового стану підприємств можна виокремити відсутність

єдиної універсальної методики, недостатню адаптованість окремих зарубіжних моделей до українських умов, обмеженість галузевих нормативів, нерівномірну якість фінансової інформації, складність урахування воєнних ризиків, а також недостатній зв'язок між результатами аналізу та конкретними управлінськими рішеннями. Подолання цих проблем потребує поєднання класичних методів фінансового аналізу з сучасними підходами до ризик-орієнтованого управління.

Отже, методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства мають базуватися на комплексному використанні системи фінансових показників, які дозволяють оцінити майновий стан, ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність, рентабельність і ризики діяльності. У межах даного дослідження найбільш доцільним є застосування поєднання горизонтального, вертикального, коефіцієнтного, порівняльного та факторного аналізу, доповненого оцінкою ризиків і фінансової стійкості в умовах воєнного середовища. Таким чином, оцінювання фінансового стану підприємства слід розглядати не як формальну процедуру розрахунку фінансових коефіцієнтів, а як цілісну систему аналітичного забезпечення фінансового управління. Її результати мають бути спрямовані на виявлення проблемних зон, визначення резервів підвищення ефективності, попередження фінансової нестабільності та обґрунтування заходів щодо зміцнення фінансової стійкості підприємства. Для філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» така оцінка є необхідною передумовою розроблення практичних рекомендацій щодо стабілізації фінансового стану, підвищення ефективності використання ресурсів і забезпечення безперервності діяльності в умовах воєнних ризиків.

1.3. Управління фінансовим станом підприємства в системі забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків

Управління фінансовим станом підприємства є однією з базових функціональних складових фінансового менеджменту, оскільки саме через

нього забезпечується здатність суб'єкта господарювання підтримувати платоспроможність, ліквідність, прибутковість, фінансову рівновагу та стійкість функціонування в умовах нестабільного зовнішнього середовища. У межах даного дослідження управління фінансовим станом розглядається не лише як процес аналізу фінансових показників, а як цілісна система управлінського впливу на формування, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства з метою забезпечення його фінансової стійкості.

У попередніх пунктах було обґрунтовано, що фінансовий стан підприємства є інтегрованою характеристикою фінансово-господарської діяльності, яка відображає рівень забезпеченості фінансовими ресурсами, ефективність їх використання, збалансованість активів і капіталу, ліквідність, платоспроможність, прибутковість та здатність підприємства протидіяти ризикам. Відповідно, управління фінансовим станом має бути спрямоване не лише на фіксацію поточних результатів, а й на активне регулювання фінансових процесів, виявлення загроз, попередження кризових явищ і формування фінансових передумов для стабільного розвитку.

Особливого значення ця проблематика набуває в умовах воєнних ризиків. Повномасштабна війна в Україні суттєво змінила умови функціонування підприємств, посиливши вплив таких загроз, як руйнування інфраструктури, порушення логістичних ланцюгів, нестача енергоресурсів, зростання собівартості, ускладнення доступу до фінансування, зниження платоспроможності контрагентів та загальна невизначеність планування. У звітах міжнародних організацій зазначається, що війна продовжує мати глибокі фізичні, соціально-економічні та екологічні наслідки для України, а загальні потреби у відновленні й реконструкції станом на кінець 2024 р. оцінено у 524 млрд дол. США [48].

Для підприємств аграрної та зернової інфраструктури управління фінансовим станом має ще більш виражений стратегічний характер, оскільки їхня діяльність залежить від сезонності виробництва, стабільності логістики,

стану складських потужностей, доступності енергоресурсів, рівня завантаження інфраструктури, цінової кон'юнктури аграрного ринку та платіжної дисципліни контрагентів. Дослідження FAO щодо впливу війни на аграрні підприємства України засвідчує поширеність таких проблем, як пошкодження інфраструктури, логістичні обмеження, ускладнений доступ до ресурсів і енергії, зростання заборгованості, нестача робочої сили, підвищення витрат і погіршення фінансової життєздатності виробників [49].

Фінансова стійкість підприємства в умовах воєнних ризиків може бути визначена як здатність підприємства підтримувати фінансову рівновагу, своєчасно виконувати зобов'язання, забезпечувати безперервність господарської діяльності, адаптувати структуру активів і капіталу до змін середовища та зберігати потенціал розвитку навіть за умов високої невизначеності. У цьому контексті фінансова стійкість виступає не статичною характеристикою, а динамічною управлінською властивістю підприємства, що формується під впливом рішень щодо ліквідності, структури капіталу, грошових потоків, витрат, прибутковості та ризиків.

У сучасній науковій літературі фінансова стійкість дедалі частіше розглядається у взаємозв'язку з фінансовою безпекою, фінансовою гнучкістю та резильєнтністю підприємства. Зокрема, у вітчизняних дослідженнях останніх років підкреслюється необхідність безпекоорієнтованого управління фінансовою стійкістю підприємств, що передбачає поєднання класичних інструментів фінансового менеджменту з ризик-орієнтованим підходом до управління ресурсами, зобов'язаннями, платоспроможністю та фінансовими результатами. Поляниця, Носань і Зачосова акцентують, що безпекоорієнтоване управління фінансовою стійкістю є важливим напрямом фінансового менеджменту підприємницької діяльності, особливо в умовах підвищених загроз зовнішнього середовища [26].

У зарубіжних дослідженнях близькою за змістом категорією є *financial flexibility*, тобто фінансова гнучкість підприємства. Вона характеризує здатність компанії швидко залучати або перерозподіляти фінансові ресурси,

підтримувати ліквідність, уникати надмірного боргового навантаження та використовувати фінансові резерви для подолання шоків. Bukalska і Pietrzak у дослідженні корпоративної резильєнтності та фінансової гнучкості доводять, що вищий рівень корпоративної стійкості супроводжується вищою фінансовою гнучкістю підприємств [39].

Управління фінансовим станом у системі забезпечення фінансової стійкості доцільно розглядати як безперервний процес, який охоплює такі взаємопов'язані етапи: фінансову діагностику, ідентифікацію ризиків, оцінювання рівня фінансової стійкості, визначення проблемних зон, формування управлінських рішень, реалізацію стабілізаційних заходів, контроль результатів і коригування фінансової політики підприємства. Такий підхід дає змогу перейти від пасивного аналізу фінансових показників до активного управління фінансовою рівновагою підприємства.

Першим етапом управління фінансовим станом є фінансова діагностика. Вона передбачає комплексне оцінювання майнового стану, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, грошових потоків і ризику фінансової кризи. Діагностика дає змогу визначити фактичний рівень фінансової спроможності підприємства, виявити слабкі сторони його фінансової структури та встановити, які саме показники потребують управлінського втручання. В умовах воєнних ризиків така діагностика має проводитися не епізодично, а системно, з урахуванням швидкої зміни зовнішніх умов.

Другим етапом є ідентифікація фінансових ризиків. Для підприємств, що функціонують у воєнний період, найбільш актуальними є ризик втрати ліквідності, ризик зростання дебіторської заборгованості, ризик несвоєчасного виконання зобов'язань, ризик збільшення собівартості, валютний ризик, кредитний ризик, ризик зниження доходів, ризик зупинення операційної діяльності через логістичні чи енергетичні обмеження. Антикризові дослідження українських авторів наголошують, що підприємства в умовах війни стикаються з фізичними загрозами для активів, нестабільністю

логістичних ланцюгів, фінансовими труднощами та високою невизначеністю планування [20, 21].

Третім етапом є оцінювання рівня фінансової стійкості. Воно передбачає визначення того, наскільки підприємство здатне фінансувати діяльність за рахунок власних і залучених ресурсів, підтримувати оптимальне співвідношення активів і пасивів, забезпечувати достатній рівень оборотного капіталу та виконувати свої фінансові зобов'язання. У цьому аспекті важливим є не лише аналіз окремих коефіцієнтів, а й оцінка загальної фінансової архітектури підприємства: структури капіталу, частки власних джерел фінансування, боргового навантаження, оборотності активів і стабільності грошових потоків.

Четвертим етапом є визначення проблемних зон фінансового стану. До таких зон можуть належати недостатній обсяг власного оборотного капіталу, низький рівень ліквідності, надмірна залежність від кредиторів, зростання простроченої дебіторської заборгованості, зниження рентабельності, уповільнення оборотності запасів або зростання витрат. Для філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» особливу увагу доцільно приділяти стану розрахунків із контрагентами, витратам на зберігання зерна, енергетичним витратам, завантаженості складських потужностей і здатності підтримувати позитивний операційний грошовий потік.

П'ятим етапом є формування управлінських рішень, спрямованих на стабілізацію фінансового стану. Такі рішення можуть охоплювати оптимізацію структури активів, скорочення непродуктивних витрат, активізацію роботи з дебіторською заборгованістю, реструктуризацію зобов'язань, перегляд умов договорів, підвищення оборотності ресурсів, формування резервів ліквідності, залучення доступних фінансових інструментів і посилення контролю за грошовими потоками.

Шостим етапом є контроль і коригування фінансової політики. Управління фінансовим станом не завершується ухваленням рішень, оскільки кожне рішення має супроводжуватися моніторингом результатів. Якщо

показники ліквідності, платоспроможності чи рентабельності не покращуються, підприємство повинно переглянути обрані заходи, уточнити фінансові цілі та адаптувати управлінські дії до нових умов середовища.

Узагальнено логіку управління фінансовим станом підприємства в системі забезпечення фінансової стійкості можна подати через взаємозв'язок таких блоків: фінансова діагностика → оцінка ризиків → визначення рівня фінансової стійкості → формування стабілізаційних заходів → контроль результатів → адаптація фінансової політики. Такий підхід відображає циклічний характер управління фінансовим станом і дозволяє забезпечити його постійне вдосконалення.

Таблиця 1.3 – Напрями управління фінансовим станом підприємства в системі забезпечення фінансової стійкості

Напрямок управління	Зміст управлінського впливу	Очікуваний результат
Управління ліквідністю	Контроль поточних активів і зобов'язань, підтримання достатнього обсягу грошових коштів	Своєчасне виконання поточних зобов'язань
Управління платоспроможністю	Забезпечення здатності підприємства виконувати коротко- і довгострокові фінансові зобов'язання	Зниження ризику неплатежів
Управління структурою капіталу	Оптимізація співвідношення власного й позикового капіталу	Підвищення фінансової незалежності
Управління витратами	Контроль собівартості, скорочення непродуктивних витрат, підвищення ефективності використання ресурсів	Зростання прибутковості та операційної ефективності
Управління дебіторською і кредиторською заборгованістю	Контроль строків розрахунків, мінімізація прострочених платежів, узгодження графіків оплати	Поліпшення грошових потоків
Управління грошовими потоками	Планування надходжень і платежів, формування платіжного календаря, створення резерву ліквідності	Підтримання фінансової рівноваги
Управління ризиками	Ідентифікація, оцінка й нейтралізація внутрішніх і зовнішніх загроз	Підвищення фінансової стійкості в умовах невизначеності

Сформовано за джерелами [1, 3, 4, 6, 10, 20, 24].

Представлена таблиця демонструє, що управління фінансовим станом має багатофункціональний характер. Воно охоплює не лише аналіз фінансових результатів, а й управління ключовими фінансовими параметрами

підприємства: ліквідністю, платоспроможністю, структурою капіталу, витратами, заборгованістю, грошовими потоками та ризиками. Саме взаємодія цих напрямів створює основу для формування фінансової стійкості.

Важливим інструментом управління фінансовим станом є управління ліквідністю. Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворювати активи у грошові кошти для виконання поточних зобов'язань. В умовах війни ліквідність стає критично важливою, оскільки навіть прибуткове підприємство може зіткнутися з фінансовими труднощами через затримки платежів, розриви у грошових потоках або несподіване зростання витрат. Наявність ліквідного резерву дозволяє підприємству реагувати на непередбачувані ситуації без негайного залучення дорогого позикового фінансування.

Не менш важливим є управління грошовими потоками. Грошовий потік є одним із найбільш чутливих індикаторів фінансового стану, оскільки саме він відображає реальну здатність підприємства забезпечувати операційну діяльність. У воєнних умовах традиційне планування доходів і витрат часто втрачає точність, тому особливого значення набуває платіжний календар, короткострокове бюджетування, сценарне прогнозування надходжень і платежів, а також формування резерву грошових коштів.

Управління грошовими потоками безпосередньо пов'язане з управлінням оборотним капіталом. Міжнародні дослідження підкреслюють, що ефективне управління оборотним капіталом є важливим внутрішнім ресурсом підтримання фінансової стійкості підприємства в кризових умовах. Зокрема, дослідження щодо *working capital management* показують, що оптимізація оборотного капіталу сприяє підтриманню ліквідності, зниженню потреби у дорогому зовнішньому фінансуванні та підвищенню стійкості бізнесу в умовах шоків [46].

В умовах воєнних ризиків особливої ваги набуває управління дебіторською заборгованістю. Зростання простроченої дебіторської заборгованості знижує ліквідність підприємства, погіршує оборотність

капіталу та може призвести до дефіциту коштів для фінансування поточних витрат. Для підприємств зернової інфраструктури це питання є особливо важливим, оскільки розрахунки з аграрними виробниками, трейдерами, перевізниками та іншими контрагентами часто мають сезонний характер і залежать від загальної ситуації на аграрному ринку.

Паралельно необхідним є управління кредиторською заборгованістю. Надмірне накопичення зобов'язань перед постачальниками, бюджетом, працівниками або іншими кредиторами створює ризик втрати ділової репутації, штрафних санкцій і погіршення фінансової стійкості. Водночас раціональне використання відстрочок платежів може виступати інструментом підтримання ліквідності, якщо воно не створює критичного боргового навантаження.

Одним із центральних елементів управління фінансовим станом є управління структурою капіталу. Оптимальне співвідношення власного й позикового капіталу забезпечує фінансову незалежність підприємства, знижує ризик втрати платоспроможності та створює умови для стабільного фінансування діяльності. Надмірна залежність від позикових джерел підвищує чутливість підприємства до зміни процентних ставок, умов кредитування та платіжної дисципліни. Водночас недостатнє використання залученого капіталу може обмежувати можливості розвитку.

У сучасних умовах доступ до фінансування є одним із важливих чинників стабільності бізнесу. За даними ОЕСД, державна програма «Доступні кредити 5–7–9%» після початку повномасштабної війни стала одним із ключових драйверів кредитного фінансування бізнесу в Україні. Це свідчить про важливість поєднання внутрішнього фінансового управління підприємств із державними інструментами підтримки доступу до фінансових ресурсів [43].

Важливим напрямом забезпечення фінансової стійкості є управління витратами. В умовах воєнних ризиків підприємства стикаються зі зростанням цін на енергоносії, транспортні послуги, ремонтні матеріали, охорону, страхування та інші елементи операційних витрат. Для підприємства типу

«Хлібна база № 78» витрати на зберігання, енергозабезпечення, обслуговування основних засобів і логістику можуть мати суттєвий вплив на фінансовий результат. Тому управління витратами має бути спрямоване не лише на їх скорочення, а й на підвищення ефективності використання ресурсів.

При цьому важливо розмежовувати продуктивні та непродуктивні витрати. Продуктивні витрати забезпечують підтримання операційної діяльності, збереження активів і формування доходів. Непродуктивні витрати не створюють економічної віддачі або виникають через неефективну організацію процесів. У кризових умовах завдання фінансового управління полягає не в механічному зменшенні всіх витрат, а у визначенні тих напрямів, де економія не погіршить операційну спроможність підприємства.

Управління фінансовим станом в умовах воєнних ризиків має також передбачати формування резервів фінансової адаптації. До таких резервів можна віднести резерв грошових коштів, резерв оборотного капіталу, резерв потужностей, альтернативні логістичні маршрути, диверсифікацію контрагентів, страхування ризиків, реструктуризацію графіків платежів, оптимізацію запасів і впровадження оперативного фінансового моніторингу. У міжнародних дослідженнях підкреслюється, що підприємства з більшою фінансовою гнучкістю краще здатні долати шоки, оскільки мають більший простір для реагування на падіння доходів або зростання потреби у фінансуванні [31].

Для підприємств зернової інфраструктури важливим напрямом є управління запасами та оборотністю ресурсів. Надмірне накопичення запасів може призводити до заморожування оборотного капіталу, тоді як недостатній рівень ресурсного забезпечення може створювати ризик зупинення діяльності. Тому фінансове управління має забезпечувати баланс між безпекою запасів і ефективністю використання обігових коштів.

Окремої уваги потребує управління інвестиційною та ремонтною політикою. У воєнних умовах підприємства часто змушені обмежувати

капітальні інвестиції, концентруючи ресурси на підтриманні працездатності основних засобів і критичної інфраструктури. Для хлібної бази це може включати підтримання складських приміщень, сушильного обладнання, вагового господарства, транспортної інфраструктури, систем енергопостачання та безпеки зберігання зерна. Непроведення необхідних ремонтів може знизити операційну спроможність підприємства, тоді як надмірні інвестиційні витрати без належного фінансового обґрунтування можуть погіршити ліквідність.

Управління фінансовим станом у системі забезпечення фінансової стійкості має ґрунтуватися на ризик-орієнтованому підході. Це означає, що кожне фінансове рішення повинно оцінюватися з позиції його впливу на здатність підприємства протистояти ризикам. Наприклад, рішення про залучення кредиту має оцінюватися не лише за критерієм доступності коштів, а й за його впливом на боргове навантаження, майбутні грошові потоки та фінансову незалежність. Рішення про відстрочку платежів має оцінюватися не лише як спосіб збереження ліквідності, а й з позиції впливу на ділову репутацію та майбутні відносини з контрагентами.

У сучасних умовах доцільно використовувати сценарний підхід до управління фінансовим станом. Він передбачає розроблення кількох варіантів розвитку подій: базового, оптимістичного та кризового. Для кожного сценарію визначаються очікувані доходи, витрати, потреба в оборотному капіталі, рівень ліквідності, ризики платоспроможності та можливі управлінські заходи. Такий підхід є особливо корисним для підприємств, діяльність яких залежить від сезонних, логістичних і ринкових факторів.

Важливим елементом управління є моніторинг ключових фінансових індикаторів. Для забезпечення фінансової стійкості доцільно регулярно відстежувати такі показники: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансового ризику, оборотність дебіторської заборгованості, оборотність кредиторської заборгованості, оборотність запасів, рентабельність продажу, рентабельність

активів, чистий грошовий потік і частку прострочених зобов'язань. Саме ці показники дозволяють оперативно визначати, чи зберігає підприємство фінансову рівновагу.

У воєнних умовах класичні фінансові показники доцільно доповнювати ризиковими індикаторами. До них можуть належати: частка критичних постачальників у загальному обсязі закупівель, частка контрагентів із простроченими платежами, частка витрат на енергозабезпечення у собівартості, залежність доходів від окремих груп клієнтів, рівень завантаження складських потужностей, наявність альтернативних логістичних маршрутів, достатність резерву грошових коштів і строк покриття поточних витрат наявними коштами.

Для філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» управління фінансовим станом має бути орієнтоване на забезпечення безперервності діяльності як елемента зернової інфраструктури регіону. Це означає, що оцінювати потрібно не лише фінансовий результат, а й здатність підприємства виконувати свої операційні функції: приймання, зберігання, обробку та відвантаження зерна. Фінансова стійкість такого підприємства має безпосередній зв'язок із продовольчою, логістичною та регіональною економічною безпекою.

З огляду на зазначене, управління фінансовим станом підприємства в умовах воєнних ризиків повинно спиратися на такі принципи:

Комплексність - охоплення всіх ключових складових фінансового стану: активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, прибутку, грошових потоків і ризиків.

Безперервність - постійний моніторинг фінансових показників і своєчасне реагування на негативні зміни.

Адаптивність - здатність фінансової політики змінюватися відповідно до умов зовнішнього середовища.

Ризик-орієнтованість - оцінювання управлінських рішень з позиції їх впливу на фінансову стійкість і рівень ризику.

Пріоритет ліквідності - забезпечення достатнього обсягу грошових коштів для покриття поточних зобов'язань.

Фінансова збалансованість - підтримання раціонального співвідношення між активами, власним капіталом і зобов'язаннями.

Орієнтація на стійкість - спрямування фінансового управління не лише на прибутковість, а й на здатність підприємства зберігати функціональність у кризових умовах.

Узагальнюючи наукові підходи, можна запропонувати авторське розуміння управління фінансовим станом підприємства в умовах воєнних ризиків. Управління фінансовим станом підприємства - це цілеспрямований, безперервний і ризик-орієнтований процес діагностики, планування, регулювання та контролю фінансових ресурсів, активів, капіталу, зобов'язань, грошових потоків і фінансових результатів з метою підтримання платоспроможності, ліквідності, прибутковості, фінансової рівноваги та забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільного та воєнно-ризикового середовища.

Наукова новизна такого підходу полягає в тому, що фінансовий стан розглядається не лише як результат діяльності підприємства, а як активний управлінський інструмент забезпечення фінансової стійкості. Тобто фінансовий стан не просто оцінюється за допомогою системи показників, а використовується як основа для розроблення управлінських рішень, спрямованих на протидію ризикам, стабілізацію діяльності та підтримання фінансової рівноваги.

У межах даного дослідження це має безпосереднє прикладне значення, оскільки фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» доцільно аналізувати не ізольовано, а у взаємозв'язку з її здатністю забезпечувати фінансову стійкість в умовах воєнних ризиків. Це передбачає, що у другому розділі дипломної роботи необхідно оцінити не лише стандартні фінансові коефіцієнти, а й ті показники, які відображають адаптаційну спроможність підприємства: структуру капіталу, стан оборотних активів, рівень

заборгованості, ліквідність, рентабельність, грошові потоки, витратність діяльності та чутливість до зовнішніх загроз.

Таким чином, управління фінансовим станом підприємства є ключовою умовою забезпечення його фінансової стійкості. В умовах воєнних ризиків воно набуває антикризового та безпекового характеру, оскільки спрямоване на збереження платоспроможності, підтримання ліквідності, стабілізацію грошових потоків, оптимізацію витрат, зменшення боргового навантаження та формування резервів адаптації. Для підприємств зернової інфраструктури така система управління має особливе значення, оскільки їхня фінансова стійкість впливає не лише на результати окремого суб'єкта господарювання, а й на стабільність аграрного сектору, логістичних процесів і продовольчої безпеки регіону.

Отже, фінансовий стан підприємства в умовах воєнних ризиків слід розглядати як центральний об'єкт фінансового управління і водночас як інструмент забезпечення фінансової стійкості. Ефективність такого управління залежить від здатності підприємства своєчасно діагностувати фінансові проблеми, оцінювати ризики, підтримувати ліквідність, забезпечувати збалансовану структуру капіталу, контролювати витрати, управляти грошовими потоками та адаптувати фінансову політику до змін зовнішнього середовища. Саме такий підхід створює теоретико-методичну основу для подальшого аналізу фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» та обґрунтування практичних заходів щодо його покращення.

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ФІЛІЇ АТ «ДПЗКУ» «ХЛІБНА БАЗА № 78» ЯК ОСНОВА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Філія акціонерного товариства «Державна продовольчо-зернова корпорація України» «Хлібна база № 78» є відокремленим структурним підрозділом АТ «ДПЗКУ», що функціонує в системі державної зернової інфраструктури України. Її діяльність пов'язана із забезпеченням операцій на зерновому ринку, зокрема зі зберіганням, обробкою, технологічною переробкою та організаційним супроводом руху зернових ресурсів. АТ «ДПЗКУ» у вихідних матеріалах характеризується як національний оператор зернового ринку України та державна вертикально інтегрована компанія аграрного сектору, діяльність якої охоплює зберігання, переробку, перевалку й експорт зернових культур. У межах цієї системи філія «Хлібна база № 78» виконує роль регіонального виробничо-інфраструктурного підрозділу, що забезпечує операційні процеси із зерном на території Кіровоградської області. За даними відкритих реєстрових сервісів, філія має код ЄДРПОУ 37506300, зареєстрована за адресою: Україна, 26232, Кіровоградська обл., Маловисківський р-н, с. Злинка, вул. Горького, буд. 25-А, а її основним видом діяльності визначено 52.10 “Складське господарство”. У відкритих даних також зазначено керівника філії - Щербину Сергія Володимировича [44].

Загальні реєстраційні та організаційні відомості про досліджувану філію узагальнено в таблиці 2.1. Філія створена на невизначений строк і діє до моменту її ліквідації або реорганізації відповідно до чинного законодавства та внутрішніх документів АТ «ДПЗКУ». Вона не є самостійною юридичною особою, однак має окремий баланс, веде бухгалтерський облік, використовує

майно, передане Товариством, і здійснює господарську діяльність у межах наданих повноважень.

Таблиця 2.1 - Організаційно-реєстраційна характеристика філії АТ «ДПЗКУ»
«Хлібна база № 78»

Ознака	Характеристика
Повне найменування	Філія акціонерного товариства «Державна продовольчо-зернова корпорація України» «Хлібна база № 78»
Скорочене найменування	Філія АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»
Код ЄДРПОУ	37506300
Організаційний статус	Відокремлений структурний підрозділ АТ «ДПЗКУ»
Юридична особа	Філія не має статусу юридичної особи та діє від імені Товариства
Місцезнаходження	26232, Кіровоградська обл., Маловисківський р-н, с. Злинка, вул. Горького, 25-А
Основний вид діяльності	52.10 - складське господарство
Управлінська підпорядкованість	Підпорядковується АТ «ДПЗКУ»
Керівник	Директор філії, який діє на підставі довіреності Товариства
Джерело інформації	Сформовано за матеріалами положення про філію та відкритих реєстрових даних

Сформовано автором за джерелом: [44].

Організаційно-правова специфіка філії полягає в тому, що вона поєднує елементи операційної самостійності та корпоративної підзвітності. З одного боку, філія забезпечує виконання покладених на неї виробничих, складських, технологічних і господарських функцій. З іншого боку, стратегічні напрями її діяльності, обсяг повноважень, порядок використання майна, фінансова звітність, кадрові рішення та контрольні процедури визначаються Товариством. Цю логіку доцільно подати у вигляді рисунка 2.1.

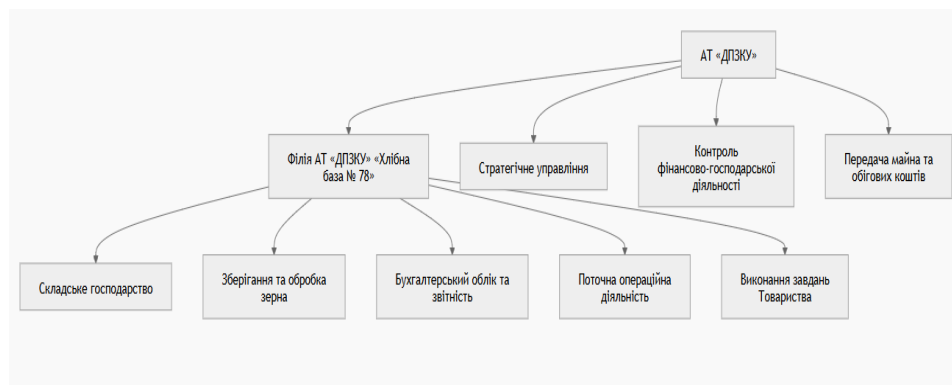

Рисунок 2.1 – Організаційно-правова модель функціонування філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Джерело: сформовано автором за матеріалами положення про філію

Метою створення філії є розширення сфер і територій діяльності АТ «ДПЗКУ», забезпечення виконання завдань Товариства на регіональному рівні, а також сприяння підвищенню результативності фінансово-господарської діяльності корпорації. У цьому контексті філія виступає не лише виробничим підрозділом, а й елементом організаційної інфраструктури зернового ринку.

Відповідно до положення про філію, предмет її діяльності визначається Товариством з урахуванням статутних напрямів діяльності АТ «ДПЗКУ». Перелік можливих видів діяльності є широким, однак для цілей даного дослідження доцільно виокремити ті напрями, які безпосередньо впливають на формування доходів, витрат, активів, грошових потоків і фінансової стійкості філії.

Важливо зазначити, що філія має суттєвий виробничо-інфраструктурний потенціал. За даними галузевого ресурсу Tripoli.land, спільна робоча зернова місткість філії «Хлібна база № 78» становить 172,3 тис. тонн, основними культурами зберігання є пшениця, кукурудза, ячмінь і соняшник; також зазначено наявність обладнання для контролю температури, сушіння, очищення, зважування зерна та лабораторії для визначення його якості [47].

Організаційна модель філії передбачає чітку підпорядкованість АТ «ДПЗКУ». Діяльність філії спрямовується та координується Товариством, яке визначає стратегічні напрями, здійснює контроль за господарською діяльністю, передає майно, затверджує окремі кадрові рішення та має право втручатися в діяльність філії у разі виявлення порушень.

Директор філії здійснює управління поточною діяльністю, представляє Товариство у відносинах із третіми особами, організовує виконання завдань, контролює використання майна та грошових коштів, відповідає за фінансові результати й виконання фінансового плану. Водночас його повноваження обмежені довіреністю та внутрішніми документами Товариства.

Таблиця 2.2 – Основні напрями діяльності філії та їх значення для фінансового стану

Напрямок діяльності	Зміст діяльності	Вплив на фінансовий стан
Складське господарство	Приймання, розміщення та зберігання зернової продукції	Формує основу операційних доходів і потребує ефективного використання складських потужностей
Зберігання зерна	Надання послуг зі зберігання зернових культур	Впливає на стабільність грошових надходжень і рівень завантаження інфраструктури
Обробка зерна	Очищення, сушіння, технологічна підготовка продукції	Визначає рівень операційних витрат, енергоспоживання та собівартість послуг
Технологічна переробка	Переробка зерна та продуктів його первинної обробки	Може формувати додаткову вартість і диверсифікувати джерела доходів
Оптова торгівля зерном	Операції із зерновими, насінням і кормами	Впливає на оборотність активів, розрахунки з контрагентами та потребу в обігових коштах
Транспортно-експедиторські послуги	Організація перевезення вантажів	Пов'язана з логістичними витратами й ризиками порушення ланцюгів постачання
Ведення бухгалтерського обліку	Облік активів, зобов'язань, доходів і витрат	Забезпечує інформаційну базу для оцінки фінансового стану
Взаємодія з Товариством	Виконання наказів, подання звітності, погодження рішень	Визначає рівень управлінської автономії та фінансової відповідальності філії

Джерело: сформовано автором за матеріалами положення про філію.

Таблиця 2.3 – Виробничо-інфраструктурний потенціал філії «Хлібна база № 78»

Показник	Характеристика
Основна функціональна спеціалізація	Зберігання та обробка зернової продукції
Робоча зернова місткість	172,3 тис. тонн
Основні культури зберігання	Пшениця, кукурудза, ячмінь, соняшник
Спосіб зберігання	Навалом
Технологічні можливості	Контроль температури, сушіння, очищення, зважування
Якісний контроль	Наявність лабораторії, визначення якості зерна
Значення для фінансового стану	Впливає на обсяг операційних доходів, витрати на утримання інфраструктури, потребу в оборотних коштах і рівень фінансової стійкості

Джерело: систематизовано автором за відкритими галузевими даними

Узагальнено систему управління філією подано на рисунку 2.2.

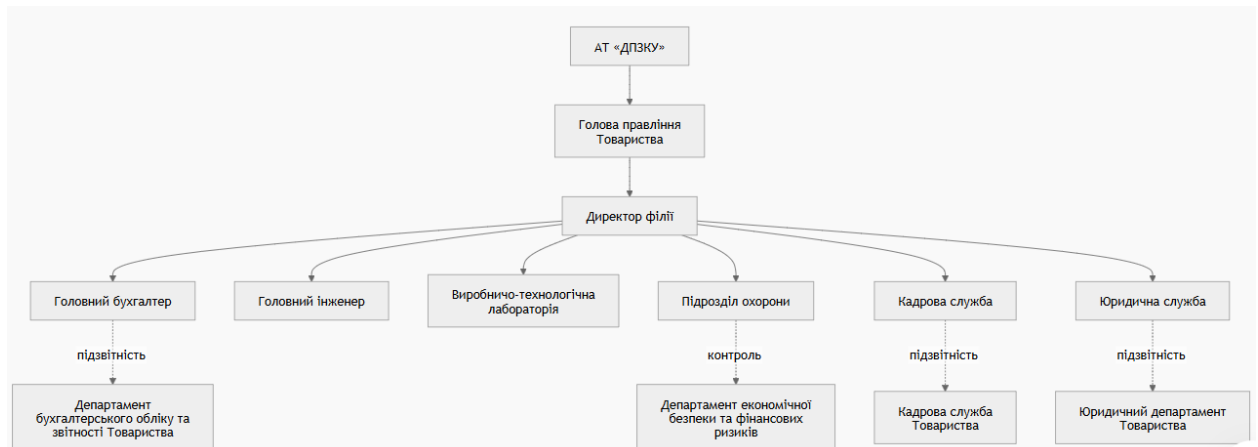

Рисунок 2.2 – Система управління філією АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Джерело: сформовано автором за матеріалами положення про філію

Особливістю управління філією є поєднання вертикальної підпорядкованості та функціонального контролю. Наприклад, головний бухгалтер підпорядковується директору філії, але одночасно є підзвітним і підконтрольним головному бухгалтеру - директору департаменту бухгалтерського обліку та звітності Товариства. Аналогічно кадрова та юридична служби мають подвійну підпорядкованість: директору філії та відповідним структурним підрозділам Товариства.

Така модель управління має як переваги, так і певні обмеження. До переваг належать централізований контроль, уніфікація процедур, підзвітність, зниження ризиків нецільового використання майна та підвищення дисципліни фінансового управління. До обмежень можна віднести нижчу оперативну самостійність філії, необхідність погодження значної частини управлінських рішень і залежність від стратегічних рішень центрального апарату.

У контексті дослідження фінансового стану важливим є те, що філія виділена на окремий баланс і зобов'язана вести бухгалтерський облік. Це створює інформаційну базу для аналізу її активів, зобов'язань, доходів, витрат, грошових потоків і фінансових результатів. Разом із тим фінансова діяльність

філії не є повністю автономною, оскільки вона здійснюється в межах загальної фінансової політики АТ «ДПЗКУ».

Таблиця 2.4 – Управлінські повноваження та обмеження філії

Напрямок	Повноваження філії	Обмеження
Господарські договори	Може укласти угоди від імені Товариства	Лише за погодженням і в межах довіреності
Використання майна	Користується основними фондами та оборотними коштами, переданими Товариством	Майно залишається власністю Товариства
Фінансові операції	Може користуватися відкритими рахунками для господарської діяльності	Операції підзвітні Товариству
Кадрове управління	Директор приймає та звільняє працівників у межах повноважень	Окремі посади погоджуються або призначаються Товариством
Планування діяльності	Філія може планувати поточну діяльність і подавати пропозиції	Стратегія визначається Товариством
Представництво інтересів	Може представляти Товариство у взаємовідносинах з органами влади та контрагентами	У межах довіреності та внутрішніх документів
Розпорядження основними засобами	Може використовувати майно для діяльності	Не має права самостійно відчужувати основні засоби, будівлі та транспорт
Юридична самостійність	Діє як відокремлений підрозділ	Не є юридичною особою і не може бути самостійним суб'єктом права власності

Джерело: систематизовано автором за матеріалами положення про філію

Філія самостійно розраховується з бюджетом та позабюджетними фондами з урахуванням вимог чинного законодавства. Господарський і фінансовий рік філії збігається з фінансовим роком Товариства. Банківські рахунки відкриваються та використовуються за погодженням із Товариством, а всі операції за рахунками підлягають контролю.

Така система фінансової організації має важливе значення для оцінювання фінансової стійкості. З одного боку, підпорядкованість Товариству створює додаткові гарантії контролю та методичної підтримки. З іншого боку, обмежена фінансова самостійність може впливати на швидкість ухвалення оперативних рішень, особливо в умовах воєнних ризиків, коли підприємство потребує швидкого реагування на зміни ринку, логістики, платіжної дисципліни контрагентів і витратної структури.

Систему фінансово-господарської підзвітності філії доцільно подати у вигляді рисунка 2.3.

Рисунок 2.3 – Фінансово-господарська підзвітність філії в системі АТ «ДПЗКУ»

Джерело: сформовано автором за матеріалами положення про філію

Контроль фінансово-господарської діяльності філії здійснюється Товариством, а також, у разі необхідності, ревізійною комісією, аудиторами або відповідними структурними підрозділами АТ «ДПЗКУ». Такий контроль охоплює бухгалтерську документацію, використання майна, виконання фінансового плану, дотримання внутрішніх нормативних документів і результативність діяльності.

Окреме місце в системі управління займає підрозділ охорони, який створюється для збереження майнових активів Товариства. Він підпорядковується директору філії, але одночасно є підзвітним і підконтрольним Департаменту економічної безпеки та фінансових ризиків Товариства. Для підприємства зернової інфраструктури ця функція має особливе значення, оскільки збереження зернової продукції, обладнання, будівель, транспортної та складської інфраструктури прямо впливає на фінансовий стан, рівень операційних ризиків і здатність забезпечувати безперервність діяльності.

Управління трудовими відносинами у філії здійснюється відповідно до законодавства України, внутрішніх документів Товариства, колективних домовленостей і погоджених правил трудового розпорядку. Форми і системи оплати праці, надбавки, доплати, премії та інші виплати встановлюються з урахуванням погодження з керівництвом Товариства. Це свідчить про те, що кадрова та мотиваційна політика філії також інтегрована в загальну систему корпоративного управління.

З позиції фінансового аналізу організаційна характеристика філії має не лише описове, а й аналітичне значення. Вона дозволяє визначити ті особливості функціонування підприємства, які безпосередньо впливають на формування фінансового стану. До таких особливостей належать: відсутність статусу юридичної особи, підпорядкованість АТ «ДПЗКУ», наявність окремого балансу, значний обсяг складської інфраструктури, сезонність операцій, залежність від зернового ринку, логістичні ризики, витрати на утримання основних засобів і потреба в ефективному управлінні обіговими коштами.

Таблиця 2.5 – Вплив організаційних особливостей філії на її фінансовий стан

Організаційна особливість	Потенційний вплив на фінансовий стан
Відсутність статусу юридичної особи	Обмежує самостійність у прийнятті фінансових і майнових рішень
Діяльність від імені АТ «ДПЗКУ»	Забезпечує корпоративну підтримку та контроль, але потребує погодження ключових дій
Окремий баланс	Дає змогу аналізувати активи, зобов'язання, доходи, витрати та фінансові результати філії
Складська спеціалізація	Формує залежність доходів від рівня завантаження зерносклади і попиту на послуги зберігання
Значна зернова місткість	Створює потенціал для отримання доходів, але потребує витрат на утримання інфраструктури
Наявність лабораторії та технологічного обладнання	Підвищує якість послуг і конкурентоспроможність, але впливає на витратну частину
Підпорядкованість Товариству	Посилює контроль, однак може знижувати оперативність управлінських рішень
Діяльність у сфері зернової інфраструктури	Підвищує залежність від сезонності, логістики, цінової кон'юнктури та воєнних ризиків

Джерело: сформовано автором

В умовах воєнних ризиків діяльність філії має розглядатися крізь призму її здатності забезпечувати операційну безперервність. Для зернової інфраструктури критичними є безпечне зберігання зерна, підтримання технічної справності обладнання, забезпечення енергоресурсами, логістична доступність, контроль за якістю продукції та стабільність розрахунків із контрагентами. Будь-яке порушення цих елементів може безпосередньо вплинути на фінансовий стан через зниження доходів, зростання витрат, погіршення оборотності активів і виникнення додаткових ризиків.

Отже, філія АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» є важливим регіональним елементом державної зернової інфраструктури, діяльність якого має чітко визначену організаційну, управлінську та фінансову підпорядкованість. Її функціонування поєднує складську, технологічну, облікову, контрольну та забезпечувальну складові. Водночас організаційно-правова модель філії створює специфічні умови для управління фінансовим станом: вона має окрему обліково-аналітичну базу, але обмежену фінансову та майнову автономію.

Для подальшого дослідження це означає, що оцінювання фінансового стану філії має здійснюватися з урахуванням не лише стандартних фінансових показників, а й організаційних особливостей її діяльності: підпорядкованості Товариству, характеру використання майна, структури управління, контролю з боку центрального апарату, сезонності операцій та ризиків, пов'язаних із функціонуванням зернової інфраструктури в умовах війни. Саме ці характеристики формують основу для подальшої діагностики фінансового стану філії та оцінювання її фінансової стійкості.

2.2. Оцінка фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» в системі забезпечення фінансової стійкості

Для проведення фінансової діагностики діяльності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» використано дані її фінансової звітності, зокрема Баланс /

Звіт про фінансовий стан та Звіт про фінансові результати. Саме ці форми звітності є базовими інформаційними джерелами для оцінювання майнового стану, структури капіталу, джерел фінансування, ліквідності, платоспроможності та результативності фінансово-господарської діяльності підприємства.

У межах дослідження фінансовий аналіз спрямовано на визначення того, наскільки структура активів і пасивів філії відповідає вимогам фінансової стійкості, а також чи здатне підприємство своєчасно виконувати поточні зобов'язання та забезпечувати стабільне функціонування в умовах воєнних ризиків. Для цього було проаналізовано склад і динаміку активів, власного капіталу та залучених джерел фінансування, а також основні показники ліквідності й рентабельності. Аналіз складу та руху власних і залучених коштів здійснено на основі даних форми № 1 «Баланс», що дало змогу оцінити співвідношення між власними й позиковими джерелами фінансування, визначити рівень фінансової залежності підприємства та виявити зміни у структурі пасивів. Окрему увагу приділено дослідженню активів, оскільки їхній склад, ліквідність і ефективність використання безпосередньо впливають на фінансовий стан філії.

Результати аналізу складу та структури джерел формування коштів філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» узагальнено в таблицях 2.1 та 2.2. Вони дозволяють оцінити зміни у фінансовій базі підприємства, визначити частку власних і залучених ресурсів, а також встановити їхній вплив на фінансову стійкість досліджуваного суб'єкта господарювання.

Аналіз даних таблиць 2.2 та 2.3 свідчить про негативну динаміку джерел формування майна філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у 2022–2024 рр. У 2023 р. їх загальний обсяг зменшився на 7969 тис. грн, або на 11,81 %. Основною причиною такого скорочення стало збільшення непокритого збитку на 3285 тис. грн, що становило 42,61 % порівняно з попереднім роком. Унаслідок цього обсяг власного капіталу зменшився на 12,73 %. Одночасно спостерігалось скорочення поточних зобов'язань і забезпечень на 4684 тис.

грн, або на 11,25 %, переважно за рахунок зменшення заборгованості за внутрішніми розрахунками.

Таблиця 2.2 - Аналіз складу та структури джерел коштів філії АТ «ДПЗКУ»
«Хлібна база №78»

Джерела коштів	2022 рік		2023 рік		2024 рік	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
I. Власний капітал						
Капітал у дооцінках	33 523	49,70	33 523	56,36	33 523	64,14
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-7 710	-11,43	-10 995	-18,48	-16 950	-32,43
Усього за розділом I	25 813	38,27	22 528	37,87	16 573	31,71
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість за:						
товари, роботи, послуги	25	0,04	76	0,13	17	0,03
розрахунками з бюджетом	45	0,07	49	0,08	49	0,09
розрахунками з оплати праці	628	0,93	401	0,67	316	0,60
за одержаними авансами	1	0,00	1	0,00	1	0,00
із внутрішніми розрахунками	40 939	60,69	36 426	61,24	35 312	67,56
Поточні забезпечення	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Інші поточні зобов'язання	0	0,00	1	0,00	1	0,00
Усього за розділом III	41 638	61,73	36 954	62,13	35 696	68,29
Баланс	67 451	100	59 482	100	52 269	100

*Складено на основі фінансової звітності підприємства

У 2024 р. тенденція до звуження ресурсної бази підприємства продовжилася. Загальна сума джерел формування майна скоротилася ще на 7213 тис. грн, або на 12,13 %. Найбільш суттєвим чинником погіршення фінансової структури стало подальше зростання непокритого збитку на 5955 тис. грн, або на 54,16 %. Це призвело до зменшення власного капіталу на 26,43 %. Поточні зобов'язання також знизилися, однак менш суттєво - на 1258 тис. грн, або на 3,40 %.

Загалом за 2022–2024 рр. джерела формування майна філії зменшилися на 15182 тис. грн, що становить 22,51 %. Ключовою причиною такої динаміки є системне накопичення непокритого збитку, який за досліджуваний період зріс на 9240 тис. грн, або на 119,84 %. Це істотно послабило структуру пасиву балансу та свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 2.3 - Аналіз відхилень у складі та структурі джерел коштів філії АТ
«ДПЗКУ» «Хлібна база №78»

Джерела коштів	Відхилення 2023/2022		Відхилення 2024/2023		Відхилення 2024/2022	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
I. Власний капітал						
Капітал у дооцінках	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-3 285	42,61	-5 955	54,16	-9 240	119,84
Усього за розділом I	-3 285	-12,73	-5 955	-	-9 240	-35,79
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість за:						
товари, роботи, послуги	51	204,00	-59	-	-8	-32,00
розрахунками з бюджетом	4	8,89	0	0,00	4	8,89
розрахунками з оплати праці	-227	-36,15	-85	-	-312	-49,68
за одержаними авансами	0	0,00	0	0,00	0	0,00
із внутрішніми розрахунками	-4 513	-10,98	-1 114	-3,06	-5 627	-13,74
Інші поточні зобов'язання	1	-	0	0,00	1	-
Усього за розділом III	-4 684	-11,25	-1 258	-3,40	-5 942	-14,27
Баланс	-7 969	-11,81	-7 213	-	-15 182	-22,51

*Складено на основі фінансової звітності підприємства

Отже, у досліджуваному періоді простежується скорочення фінансової бази філії, що зумовлено насамперед збитковістю діяльності та зменшенням власного капіталу. Така ситуація вказує на зниження фінансової самостійності підприємства і потребує посилення управлінських заходів, спрямованих на стабілізацію фінансового стану, контроль витрат і відновлення прибутковості.

У таблиці 2.4 подано аналіз складу та структури активів філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» за 2022–2024 рр. Питому вагу окремих статей

активу розраховано відносно загальної валюти балансу, що дає змогу оцінити зміни у майновій структурі підприємства та визначити напрями трансформації його ресурсного потенціалу.

За даними таблиці 2.4, у структурі активів філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у 2022–2024 рр. відбулися суттєві зміни, які свідчать про різке посилення частки необоротних активів і одночасне скорочення оборотної складової майна підприємства.

Таблиця 2.4 - Аналіз складу та структури активу балансу філії АТ «ДПЗКУ»
«Хлібна база №78»

Стаття активу	2022 рік		2023 рік		2024 рік	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
I. Необоротні активи	53 785	79,74	52 282	87,90	50 716	97,03
Нез. капітальні інвестиції	689	1,02	700	1,18	700	1,34
Основні засоби	53 096	78,72	51 582	86,73	50 016	95,69
II. Оборотні активи	13 666	20,26	7 200	12,10	1 553	2,97
Запаси	1 769	2,62	1 568	2,64	1 349	2,58
Деб. заб. за тов., роб., посл.	11 410	16,92	5 389	9,06	65	0,12
Гроші та їх еквіваленти	47	0,07	47	0,08	25	0,05
Інші оборотні активи (сумарно)	440	0,65	200	0,34	114	0,22
Баланс	67 451	100,00	59 482	100,00	52 269	100,00

**Складено на основі фінансової звітності підприємства*

Зокрема, питома вага необоротних активів зросла з майже 80 % у 2022 р. до понад 97 % у 2024 р. Це означає, що майнова структура підприємства стала надмірно зосередженою на довгострокових активах, передусім основних засобах. Така ситуація є характерною для підприємств інфраструктурного типу, однак надмірна концентрація активів у необоротній формі знижує фінансову гнучкість підприємства.

Натомість частка оборотних активів за аналізований період різко зменшилася - з понад 20 % до менш ніж 3 % валюти балансу. Це свідчить про істотне скорочення ресурсів, які можуть бути швидко використані для

забезпечення поточних потреб підприємства, виконання короткострокових зобов'язань і підтримання безперервності операційної діяльності.

Особливо показовою є динаміка дебіторської заборгованості. У 2022 р. вона була найбільшим елементом оборотних активів і становила 11410 тис. грн, або 16,92 % активів підприємства. Проте у 2024 р. її обсяг скоротився до 65 тис. грн, а частка - до 0,12 %. З одного боку, це може свідчити про зменшення обсягів розрахунків із дебіторами або покращення платіжної дисципліни. З іншого боку, у поєднанні зі скороченням оборотних активів така динаміка може вказувати на звуження операційної активності підприємства.

Отже, сформована структура активів, за якої понад 97 % майна припадає на необоротні активи, створює суттєві фінансові виклики. Насамперед це знижує ліквідність балансу, обмежує маневреність ресурсів і посилює ризики забезпечення поточної платоспроможності. У контексті воєнних ризиків така структура потребує особливої уваги, оскільки підприємству необхідно підтримувати достатній рівень оборотних ресурсів для покриття поточних витрат, реагування на непередбачувані зміни та забезпечення фінансової стійкості.

Для завершення аналізу майнового стану у таблиці 2.5 подано абсолютні та відносні відхилення за статтями активу балансу філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» за 2022–2024 рр. Дані таблиці підтверджують суттєве скорочення оборотних активів: за два роки вони зменшилися на 12 113 тис. грн, або майже на 89 %. Це свідчить про послаблення поточного ресурсного забезпечення підприємства та зниження його фінансової гнучкості. Найбільш різке падіння спостерігається за дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи й послуги, яка скоротилася на 99,43 %. Така динаміка може вказувати на звуження операційної активності, припинення продажів із відстрочкою платежу або списання частини боргів. Отже, структура активів філії у 2022–2024 рр. істотно погіршилася через майже повне скорочення оборотної складової, що створює ризики для ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Вартість необоротних активів філії у 2022–2024 рр. поступово зменшувалася - приблизно на 2,8–3,0 % щороку. Така динаміка переважно зумовлена нарахуванням амортизації основних засобів. Для підприємства інфраструктурного типу це є закономірним процесом, однак з огляду на те, що необоротні активи формують майже 97 % валюти балансу, саме їх скорочення суттєво впливає на загальне зменшення майнової бази підприємства.

Таблиця 2.5 - Аналіз відхилень у складі та структурі активу балансу філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база №78»

Розміщення майна	Відхилення 2023/2022		Відхилення 2024/2023		Відхилення 2024/2022	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
I. Необоротні активи (р. 1095)	-1503	-2,80	-1566	-3,00	-3069	-5,71
Незавершені капітальні інвестиції (1005)	11	1,60	0	0,00	11	1,60
Основні засоби (1010)	-1514	-2,85	-1566	-3,04	-3080	-5,80
II. Оборотні активи (р. 1195)	-6466	-47,32	-5647	-	-12113	-
Запаси (1100)	-201	-11,36	-219	-	-420	-
Деб. заб. за тов., роб., посл. (1125)	-6021	-52,77	-5324	-	-11345	-
Гроші та їх еквіваленти (1165)	0	0,00	-22	-	-22	-
Інші оборотні активи (сумарно)	-245	-55,68	-86	-	-336	-
Баланс (р. 1300)	-7969	-11,81	-7213	-	-15182	-

*Складено на основі фінансової звітності підприємства

Отже, результати аналізу активу і пасиву балансу свідчать про поглиблення фінансових проблем філії. З боку пасиву це проявляється у накопиченні непокритого збитку та зменшенні власного капіталу, а з боку активу - у різкому скороченні оборотних активів і втраті фінансової гнучкості. Така ситуація вказує на суттєве погіршення ліквідності, платоспроможності та загальної фінансової стійкості підприємства.

Аналіз ліквідності та платоспроможності. Оцінювання фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» доцільно доповнити аналізом її ліквідності та платоспроможності, оскільки саме ці характеристики відображають здатність підприємства своєчасно виконувати поточні фінансові зобов'язання. Ліквідність показує, наскільки швидко активи можуть бути трансформовані у грошові кошти, тоді як платоспроможність характеризує фактичну можливість підприємства здійснювати розрахунки з кредиторами, бюджетом, працівниками та іншими контрагентами. Методично оцінка ліквідності балансу ґрунтується на зіставленні активів, згрупованих за ступенем їх перетворення у грошову форму, із пасивами, розподіленими за строками погашення. Такий підхід дає змогу визначити, чи достатньо у підприємства мобільних ресурсів для покриття найбільш термінових і короткострокових зобов'язань. З цією метою активи підприємства групуються за рівнем ліквідності, що дозволяє оцінити їхню здатність забезпечувати поточну платоспроможність. Відповідне групування активів філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» подано в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Оцінка ліквідності балансу філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база №78»

Група	Назва	Склад активів/пасивів	2022 рік, тис. грн.	2023 рік, тис. грн.	2024 рік, тис. грн.
A1	Абсолютно ліквідні активи	Рядок 1165 (Гроші та еквіваленти)	47	47	25
П1	Найбільш термінові зобов'язання	Рядок 1695 (Усього поточні зобов'язання)	41 638	36 954	35 696
A2	Швидколіквідні активи	Рядки 1125, 1155 (Дебіторська заборгованість)	11 780	5 542	113
П2	Короткострокові зобов'язання	Рядки 1510, 1600, 1660, 1665	0	0	0
A3	Повільноліквідні активи	Рядки 1100, 1190 (Запаси, Інші оборотні)	1 839	1 572	1 351
П3	Довгострокові зобов'язання	Рядок 1510	0	0	0
A4	Важколіквідні активи	Рядок 1095 (Необоротні активи)	53 785	52 282	50 716
П4	Постійні пасиви	Рядок 1495 (Власний капітал)	25 813	22 528	16 573

*Складено на основі фінансової звітності підприємства

Для поглиблення оцінки ліквідності доцільно доповнити її динамічним аналізом, який передбачає розрахунок абсолютних і відносних відхилень за окремими групами активів і пасивів. Такий підхід дозволяє не лише визначити поточний рівень ліквідності балансу, а й простежити швидкість зміни фінансової ситуації підприємства за 2022–2024 рр. Відповідні розрахунки узагальнено в таблиці 2.7.

Дані таблиці 2.7 підтверджують раніше виявлені негативні тенденції у фінансовому стані філії. Найбільш суттєве скорочення спостерігається за групою А2 - швидколіквідні активи, обсяг яких за 2022–2024 рр. зменшився на 99,04 %. Основною причиною такого падіння стало майже повне скорочення дебіторської заборгованості.

Отже, різке зменшення швидколіквідних активів свідчить про істотне послаблення ліквідної частини балансу та зниження здатності підприємства оперативно формувати грошові ресурси для виконання поточних зобов'язань. У контексті воєнних ризиків така динаміка є особливо небезпечною, оскільки обмежує фінансову гнучкість філії та підвищує ризик втрати платоспроможності.

Таблиця 2.7 - Динаміка груп ліквідності (відносне відхилення, %) філії АТ
«ДПЗКУ» «Хлібна база №78»

Група	Назва	2023 / 2022, %	2024 / 2023, %	2024 / 2022, %
A1	Абсолютно ліквідні активи	0,00	-46,81	-46,81
П1	Найбільш термінові зобов'язання	-11,25	-3,40	-14,27
A2	Швидколіквідні активи	-52,95	-97,96	-99,04
П2	Короткострокові зобов'язання	0,00	0,00	0,00
A3	Повільноліквідні активи	-14,52	-14,06	-26,54
П3	Довгострокові зобов'язання	0,00	0,00	0,00
A4	Важколіквідні активи	-2,80	-3,00	-5,71
П4	Постійні пасиви (Власний капітал)	-12,73	-26,43	-35,79

*Складено на основі фінансової звітності підприємства

Аналіз груп активів за ступенем ліквідності свідчить про суттєве погіршення платоспроможності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у 2022–2024 рр. Найбільш ліквідні активи групи А1, до яких належать грошові кошти та їх еквіваленти, у 2024 р. скоротилися майже вдвічі - на 46,81 %. Це зменшило можливості підприємства оперативно покривати першочергові платежі.

Водночас найбільш термінові зобов'язання групи П1 також знизилися - на 14,27 %, однак таке скорочення не компенсувало різкого падіння ліквідних активів. Отже, зменшення зобов'язань мало обмежений позитивний ефект і не забезпечило відновлення платіжної рівноваги.

Структура активів за рівнем ліквідності демонструє послідовне посилення частки важколіквідного майна. У 2022 р. активи групи А4 становили 79,74 % загальної суми активів, що вже свідчило про значну концентрацію ресурсів у необоротній формі. Разом із тим у цей період швидколіквідні активи А2 ще мали відносно вагоме значення - 17,46 %, що певною мірою підтримувало поточну ліквідність підприємства.

У 2023 р. ситуація помітно погіршилася: частка важколіквідних активів зросла до 87,90 %, тоді як питома вага швидколіквідних активів зменшилася до 9,32 %. Це означає, що підприємство втрачало мобільну частину активів, здатну швидко перетворюватися на грошові кошти.

Найбільш критичною структура активів стала у 2024 р., коли частка важколіквідних активів досягла 97,19 %. Водночас швидколіквідні активи практично втратили значення, низившись до 0,22 %, а найбільш ліквідні активи також суттєво скоротилися. Така структура означає, що майже все майно підприємства зосереджене в необоротних активах, які не можуть бути швидко використані для погашення поточних зобов'язань.

Отже, протягом 2022–2024 рр. ліквідна частина активів філії різко скоротилася, що свідчить про втрату фінансової гнучкості та послаблення операційного циклу. За таких умов підприємство має обмежені можливості для швидкого реагування на поточні фінансові потреби, що підвищує ризики

неплатоспроможності та погіршення фінансової стійкості в умовах воєнної невизначеності.

Аналіз таблиці 2.7 свідчить про критичну неліквідність балансу філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Упродовж 2022–2024 рр. не виконується умова абсолютної ліквідності $A1 \geq P1$: у 2024 р. найбільш ліквідні активи становили лише 25 тис. грн, тоді як найбільш термінові зобов'язання - 35696 тис. грн.

Також не дотримується умова перспективної ліквідності $A4 \leq P4$, оскільки важколіквідні активи стабільно перевищують власний капітал. Це означає, що частина необоротних активів фінансується за рахунок короткострокових зобов'язань.

Отже, баланс підприємства є фінансово незбалансованим, що свідчить про високий ризик неплатоспроможності та критичне послаблення фінансової стійкості.

Для комплексної оцінки ліквідності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» доцільно доповнити аналіз балансу розрахунком основних коефіцієнтів ліквідності. Вони дають змогу кількісно оцінити спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок різних груп оборотних активів.

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за даними фінансової звітності філії за 2022–2024 рр. подано в таблиці 2.8.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності підтверджує критичне погіршення платоспроможності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Усі ключові показники ліквідності у 2022–2024 рр. перебували значно нижче нормативних значень, що свідчить про неспроможність підприємства своєчасно покривати поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Коефіцієнт покриття знизився з 0,33 у 2022 р. до 0,04 у 2024 р. за нормативного значення 1,5–2,0. Це означає, що у 2024 р. оборотні активи покривали лише близько 4 % поточних зобов'язань, що є ознакою критичного дефіциту ліквідних ресурсів. Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2024 р. становив лише 0,004 за орієнтовної норми близько 0,8.

Таблиця 2.8- Аналіз коефіцієнтів ліквідності АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

№	Показник ліквідності	Формула	Нормативне значення	2022	2023	2024
1.	Коефіцієнт покриття (Поточна ліквідність), Кпл	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	$\geq 1,5 - 2,0$	0,33	0,20	0,04
2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності, Кшл	(Гроші + Дебіторська заборгованість) / Поточні зобов'язання	$\geq 0,7 - 0,8$	0,28	0,15	0,004
3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, Кал	Гроші / Поточні зобов'язання	$\geq 0,2$	0,0011	0,0013	0,0007
4.	Чистий оборотний капітал (ЧОК)	Оборотні активи - Поточні зобов'язання	> 0	- 27972	- 29754	- 34143

**Складено на основі фінансової звітності підприємства*

Така динаміка свідчить про майже повне зникнення швидколіквідних активів, насамперед грошових коштів і дебіторської заборгованості. Відповідно, підприємство фактично втратило можливість оперативно погашати поточні борги за рахунок найбільш мобільної частини майна. Коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом усього періоду залишався нижчим за 0,01, що вказує на практичну відсутність грошових коштів для негайного виконання фінансових зобов'язань. Особливо негативним є стан чистого оборотного капіталу. Його значення протягом 2022–2024 рр. було від'ємним, а сума дефіциту зросла з 27 972 тис. грн у 2022 р. до 34 143 тис. грн у 2024 р. Це означає, що підприємство дедалі більше фінансує частину необоротних активів за рахунок короткострокових зобов'язань.

Отже, результати аналізу свідчать про структурну фінансову нерівновагу підприємства. Така модель фінансування є високоризиковою, оскільки довгострокові активи, які не можуть бути швидко перетворені на грошові кошти, повинні покриватися власним або довгостроковим капіталом, а не

поточними боргами. Це суттєво послаблює фінансову стійкість філії та підвищує ризик неплатоспроможності в умовах воєнних ризиків.

Отже, фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» є критичним. Підприємство має ознаки хронічної неплатоспроможності, що зумовлено збитковістю, скороченням власного капіталу, дефіцитом оборотних активів і порушенням структури фінансування. Особливо ризиковим є те, що частина необоротних активів фінансується за рахунок короткострокових зобов'язань, що послаблює фінансову стійкість і підвищує загрозу неплатоспроможності. Для стабілізації ситуації необхідні заходи з реструктуризації пасивів, нарощення власного капіталу, відновлення прибутковості та формування достатнього обсягу оборотних коштів. Подальший аналіз доцільно спрямувати на оцінку фінансової стійкості, ділової активності та оборотності капіталу.

У таблиці 2.9 представлена інтерпретація коефіцієнтів фінансової стійкості.

Таблиця 2.9 - Інтерпретація коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «ДПЗКУ»
«Хлібна база № 78»

№	Показник	Нормативне значення	2022	2023	2024	Висновок
1	Коефіцієнт фінансового лівериджу, Кфл	$\leq 1,0 - 1,5\$$	1,61	1,64	2,15	Критичний рівень ризику.
2	Коефіцієнт маневреності власного капіталу, Кмвк	$\geq 0,5\$$	- 1,08	- 1,32	- 2,06	Нульова маневреність і структурна нестійкість.

**Складено на основі фінансової звітності підприємства*

Коефіцієнт фінансового левєриджу протягом 2022–2024 рр. стабільно перевищував нормативне значення та зріс із 1,61 до 2,15. Це означає, що у 2024 р. на 1 грн власного капіталу припадало 2,15 грн позикових коштів. Така динаміка свідчить про посилення фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та зростання рівня фінансового ризику.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом усього періоду мав від'ємне значення, яке погіршилося з -1,08 до -2,06. Це свідчить про нестачу власного капіталу навіть для покриття необоротних активів. Відповідно, оборотні активи та частина довгострокового майна фінансуються за рахунок позикових, переважно короткострокових, зобов'язань.

Отже, отримані показники підтверджують критичну фінансову залежність і структурну неплатоспроможність філії, що істотно послаблює її фінансову стійкість.

Для оцінювання ділової активності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» використано показник чистого доходу від реалізації продукції та середні значення відповідних статей балансу за 2022–2024 рр. Такий підхід дає змогу визначити ефективність використання активів, оборотного капіталу, дебіторської заборгованості та власного капіталу в процесі формування доходу.

Результати розрахунків свідчать про різке згорання операційної діяльності підприємства. Чистий дохід від реалізації скоротився з 19 857 тис. грн у 2022 р. до 458 тис. грн у 2024 р., що фактично вказує на майже повну втрату основного джерела операційних надходжень.

Коефіцієнт оборотності активів знизився з 0,29 у 2022 р. до 0,008 у 2024 р., а тривалість одного обороту зросла з 1 241 дня до 45 000 днів. Це свідчить про вкрай низьку ефективність використання майна підприємства для формування доходу. Активи фактично залишаються «замороженими» у важколіквідній формі та майже не беруть участі в господарському обороті.

Оборотність оборотних активів також суттєво погіршилася: її рівень зменшився у 14,5 раза, а тривалість обороту зросла з 248 днів до 3 600 днів. Така динаміка свідчить про руйнування нормального операційного циклу, оскільки оборотні активи, які мають забезпечувати поточну діяльність, практично втратили свою функціональну роль.

Показники оборотності дебіторської заборгованості також мають критичний характер. Зростання періоду її погашення до 2250 днів є

аномальним і може свідчити або про фактичне припинення продажів із відстрочкою платежу, або про наявність залишкової проблемної заборгованості, яка не погашається в установлені строки.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу знизився з 0,77 до 0,02, що вказує на майже повну втрату здатності власного капіталу генерувати дохід. Навіть з урахуванням його скорочення через накопичені збитки, ефективність використання власних фінансових ресурсів залишається критично низькою.

Отже, аналіз ділової активності підтверджує істотне погіршення фінансово-економічного стану філії. Підприємство втратило здатність ефективно використовувати активи, оборотні кошти та власний капітал для формування доходу, що свідчить про глибоке згортання господарської діяльності.

Узагальнення результатів аналізу ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності дозволяє зробити висновок про наявність ознак глибокої фінансової кризи. Ліквідність і платоспроможність підприємства є критично низькими, фінансова стійкість порушена через високу залежність від короткострокових зобов'язань, а ділова активність майже припинена. Це свідчить про хронічну збитковість, структурну неплатоспроможність і втрату операційної спроможності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у 2022–2024 рр.

Для завершення комплексної оцінки фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» доцільно провести аналіз показників рентабельності. Їх розрахунок здійснюється на основі даних Балансу / Звіту про фінансовий стан та Звіту про фінансові результати за досліджуваний період.

Аналіз показників рентабельності підтверджує, що фінансова криза філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» має системний характер і пов'язана не лише з проблемами ліквідності чи структури капіталу, а й із глибокою збитковістю основної діяльності.

Упродовж 2022–2024 рр. усі показники рентабельності продажів мали від’ємні значення. Це свідчить про те, що реалізація продукції та послуг не забезпечувала прибутку, а кожна гривня доходу фактично формувала збиток. Найбільш критична ситуація спостерігалася у 2024 р.: значення ROS = -13,00 означає, що на кожную гривню чистого доходу припадало 13 грн чистого збитку. Показник операційної рентабельності ROOA = -10,78 також підтверджує глибоку збитковість основної діяльності, за якої операційні витрати суттєво перевищували отримані доходи.

Таблиця 2.10 - Аналіз рентабельності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

№	Показник	Формула	2022	2023	2024
I. Рентабельність Продажів					
1	Рентабельність продажів ROS	Чистий Збиток / Чистий Дохід	- 0,39	- 0,61	- 13,00
2	Рентабельність операційної діяльності ROOA	Операційний Збиток / Чистий Дохід	- 0,15	- 0,84	- 10,78
II. Рентабельність Капіталу та Активів					
3	Рентабельність активів ROA	Чистий Збиток / Середня Валюта Балансу	- 0,11	- 0,05	-0,11
4	Рентабельність власного капіталу ROE	Чистий Збиток / Середній Власний Капітал	- 0,26	- 0,14	-0,31

**Складено на основі фінансової звітності підприємства*

Негативною є і динаміка рентабельності активів та власного капіталу. У 2024 р. показник ROA = -0,11 свідчить, що кожна гривня активів сформувала 11 коп. збитку. Це підтверджує низьку ефективність використання майна підприємства, значна частина якого зосереджена у важколіквідних необоротних активах. Водночас ROE = -0,31 означає, що кожна гривня власного капіталу втратила 31 коп. вартості протягом року.

Отже, результати аналізу рентабельності засвідчують критичну нерентабельність діяльності філії. Підприємство не генерує достатнього

доходу для покриття витрат, відновлення власного капіталу та формування оборотних ресурсів. Це поглиблює фінансову нестійкість, посилює ризик неплатоспроможності та підтверджує необхідність термінових заходів щодо відновлення прибутковості й оптимізації витрат.

Узагальнення результатів аналізу ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності дає підстави класифікувати фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» як кризовий. Підприємство має ознаки глибокої фінансової нестабільності, що проявляється у втраті платоспроможності, скороченні операційної активності, високій залежності від позикових джерел фінансування та хронічній збитковості.

Основними проявами фінансової кризи є:

1. Критична неплатоспроможність - коефіцієнти ліквідності перебувають на вкрай низькому рівні, а чистий оборотний капітал має від'ємне значення, що свідчить про нестачу оборотних ресурсів для покриття поточних зобов'язань.

2. Порушення фінансової стійкості - коефіцієнт фінансового левериджу у 2024 р. становить 2,15, що вказує на надмірну залежність підприємства від позикового капіталу. Крім того, частина необоротних активів фактично фінансується за рахунок короткострокових зобов'язань.

3. Згортання ділової активності - різке падіння чистого доходу та майже нульова оборотність активів свідчать про суттєве послаблення основної операційної діяльності підприємства.

4. Системна нерентабельність - від'ємні показники рентабельності підтверджують, що діяльність філії не генерує прибутку. Зокрема, значення $ROS = -13,00$ у 2024 р. свідчить про критичну збитковість продажів.

Отже, фінансовий стан філії характеризується як глибоко кризовий. Подальше стабільне функціонування підприємства потребує радикальних управлінських рішень, зокрема реструктуризації зобов'язань, відновлення операційної активності, оптимізації витрат, нарощення оборотного капіталу та зовнішньої фінансової підтримки.

Аналіз прибутковості діяльності підприємства. Для оцінювання прибутковості діяльності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» використано дані форми № 2 «Звіт про фінансові результати». Ця форма фінансової звітності дає змогу проаналізувати динаміку доходів, витрат і кінцевого фінансового результату підприємства, а також визначити рівень ефективності його основної діяльності.

У межах аналізу особливу увагу приділено співвідношенню між чистим доходом від реалізації, собівартістю, іншими операційними доходами і витратами, а також чистим фінансовим результатом. Такий підхід дозволяє встановити, чи здатне підприємство формувати прибуток, покривати поточні витрати та створювати внутрішні джерела для відновлення фінансової стійкості.

Результати аналізу доходів, витрат і фінансових результатів філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» узагальнено в таблиці 2.11.

У 2023 р. чистий дохід філії зменшився на 14 507 тис. грн, або на 73,06 %, що призвело до переходу від валового прибутку 1 127 тис. грн у 2022 р. до валового збитку 813 тис. грн. Попри це, чистий збиток скоротився з 7 710 тис. грн до 3 285 тис. грн, переважно за рахунок зменшення інших і фінансових витрат, а не через покращення основної діяльності.

У 2024 р. ситуація погіршилася: чистий дохід скоротився ще на 91,44 % і становив лише 458 тис. грн. Собівартість перевищила дохід у 11,4 раза, що поглибило валовий збиток до 2 393 тис. грн. Чистий збиток зріс до 5 955 тис. грн. Отже, підприємство демонструє критичне падіння виручки, втрату прибутковості основної діяльності та посилення збитковості.

За 2022–2024 рр. фінансовий стан філії суттєво погіршився: чистий дохід скоротився на 97,70 %, а валюта балансу - на 22,51 %. Формальне зменшення чистого збитку у 2024 р. порівняно з 2022 р. не свідчить про покращення, оскільки пов'язане з разовими витратами 2022 р. Отже, підприємство фактично втратило операційну активність, скоротило ресурсну базу та поглибило операційну збитковість.

Таблиця 2.11 – Динаміка доходів, витрат і фінансових результатів філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78», тис. грн

№	Показник	Код рядка	2022	2023	2024
I. ДОХОДИ					
1.	Чистий дохід від реалізації (Виручка)	2000	19857	5350	458
2.	Інші операційні доходи	2120	1094	2546	1368
3.	Інші доходи	2240	1547	1657	1742
II. ВИТРАТИ					
4.	Собівартість реалізованої продукції	2050	11332	6697	5219
5.	Адміністративні витрати	2130	4010	3888	3997
6.	Інші операційні витрати	2180	3135	2635	1458
7.	Фінансові витрати	2220	2683	2119	1129
8.	Інші витрати	2270	5010	1062	2679
III. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ					
9.	Валовий прибуток (збиток)	2190	1127	(813)	(2393)
10.	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	2195	(2883)	(4476)	(4938)
11.	Чистий прибуток (збиток)	2350	(7710)	(3285)	(5955)

**Складено на основі фінансової звітності підприємства*

Оцінка коефіцієнтів приросту. Для поглиблення аналізу фінансово-економічної динаміки філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» доцільно розрахувати коефіцієнти приросту основних показників. Вони дають змогу оцінити напрям і швидкість змін у діяльності підприємства та визначити, чи має його розвиток позитивну або регресивну тенденцію.

Результати розрахунків подано в таблиці 2.12.

Загалом, попри зменшення чистого збитку порівняно з 2022 р., фінансово-економічний стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у 2024 р. залишається критичним. Основними ознаками кризи є різке скорочення

виручки, формування стійкого валового збитку та втрата здатності генерувати операційний дохід.

Таблиця 2.12 – Оцінка коефіцієнтів приросту основних фінансово-економічних показників філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Показник	Коефіцієнт приросту (2024 / 2022)	Висновок
Валюта Балансу	-22,51%	Значне зменшення економічного масштабу
Чистий Дохід (Виручка)	-97,70%	Катастрофічний обвал ділової активності
Чистий Збиток (за абсолютною величиною)	-22,76%	Збиток зменшився, але операційна діяльність стала неможливою

**Складено на основі фінансової звітності підприємства*

Першопричиною погіршення є обвал чистого доходу, що негативно вплинув на показники ділової активності, рентабельності та фінансової стійкості. Унаслідок цього відбулося поступове «проїдання» власного капіталу, а фінансування необоротних активів фактично здійснюється за рахунок короткострокових зобов'язань.

Сформувалася фінансово небезпечна ситуація: підприємство має значну майнову базу, однак вона не забезпечує достатнього доходу й не підкріплена належним обсягом оборотних коштів. Це обмежує можливості погашення поточних зобов'язань та відновлення платоспроможності.

Отже, фінансовий стан філії у 2024 р. можна охарактеризувати як кризовий, із ознаками банкрутства та втратою економічної життєздатності.

2.3. Оцінювання впливу екзогенних та ендогенних факторів на фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у системі забезпечення фінансової стійкості

Забезпечення фінансової стійкості філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» потребує не лише аналізу її внутрішніх фінансово-економічних показників, а

й визначення чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, які безпосередньо впливають на ліквідність, платоспроможність, прибутковість, ділову активність і структуру капіталу підприємства. Результати попереднього аналізу засвідчили критичне погіршення фінансового стану філії, що проявилось у скороченні виручки, накопиченні збитків, дефіциті оборотних активів, зниженні ліквідності та втраті фінансової стійкості. Саме тому подальше дослідження доцільно спрямувати на встановлення причин, які зумовили такі негативні зміни.

У межах цього пункту особливу увагу приділено впливу екзогенних та ендогенних факторів. У загальному розумінні фактор - це умова, причина або параметр, який впливає на певний економічний процес і визначає його результат. У контексті фінансового стану підприємства фактори можуть як посилювати його стійкість, так і формувати загрози для стабільного функціонування.

Екзогенні фактори формуються у зовнішньому середовищі та переважно не залежать від управлінських рішень самого підприємства. До них належать макроекономічна ситуація, воєнні ризики, інфляція, валютні коливання, зміни ринкової кон'юнктури, державне регулювання, податкова політика, логістичні обмеження, енергетична нестабільність, геополітичні загрози та загальний стан аграрного ринку. В умовах війни саме ця група факторів набуває особливого значення, оскільки зовнішні шоки здатні швидко погіршувати фінансове становище навіть тих підприємств, які мають достатній виробничий потенціал.

Ендогенні фактори, навпаки, виникають усередині підприємства та значною мірою залежать від якості управління. Вони охоплюють структуру активів і пасивів, ефективність використання основних засобів, рівень витрат, стан дебіторської і кредиторської заборгованості, організацію операційної діяльності, управління грошовими потоками, кадрову політику, рівень фінансового контролю та здатність керівництва адаптуватися до кризових умов.

Для філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» оцінювання впливу цих факторів є особливо важливим, оскільки підприємство функціонує у сфері зернової інфраструктури, яка в умовах війни є чутливою до логістичних, енергетичних, безпекових і ринкових ризиків. З одного боку, діяльність хлібної бази залежить від зовнішніх умов аграрного ринку, обсягів виробництва зернових культур, транспортної доступності та стабільності розрахунків із контрагентами. З іншого боку, результати п. 2.2 показали наявність внутрішніх фінансових диспропорцій: надмірну частку необоротних активів, критичне скорочення оборотних ресурсів, хронічну збитковість і структурну неплатоспроможність.

У межах дослідження до основних груп екзогенних факторів, що впливають на фінансовий стан філії, доцільно віднести: природно-ресурсні, економічні, інформаційні, науково-технічні, ринкові, інституційно-правові, суспільно-політичні та геополітичні фактори. Їхній вплив може проявлятися як прямо - через зміну доходів, витрат, обсягів діяльності, доступу до ресурсів і фінансування, так і опосередковано - через погіршення ділової активності, зниження платоспроможності контрагентів, ускладнення логістики або посилення операційних ризиків.

Особливої актуальності аналіз зовнішніх факторів набуває через такі обставини. По-перше, воєнна нестабільність економічного середовища посилює невизначеність у діяльності підприємства. Зміни у макроекономічній ситуації, інфляційний тиск, коливання вартості ресурсів, податкові зміни та нестабільність платіжної дисципліни контрагентів безпосередньо впливають на фінансовий стан філії. По-друге, зміна ринкової кон'юнктури впливає на обсяги реалізації послуг, доходи та рівень завантаження виробничо-складської інфраструктури. Для підприємства, діяльність якого пов'язана зі зберіганням і обробкою зерна, критичними є зміни попиту на послуги елеваторного зберігання, логістичні ускладнення та коливання активності аграрних виробників. По-третє, зростання фінансових ризиків проявляється через інфляцію, підвищення витрат, ускладнення доступу до кредитних ресурсів,

зниження ліквідності та збільшення ймовірності неплатежів. У п. 2.2 було встановлено, що підприємство має критично низький рівень ліквідності та від'ємний чистий оборотний капітал, тому вплив зовнішніх ризиків для нього є особливо небезпечним. По-четверте, обмежений доступ до фінансування у воєнний період ускладнює можливість швидкого відновлення оборотних коштів, модернізації матеріально-технічної бази та покриття поточних фінансових розривів. Для підприємства, яке вже має високу залежність від короткострокових зобов'язань, це створює додаткову загрозу фінансової нестійкості. По-п'яте, необхідність ризик-орієнтованого управління зумовлює потребу в системному аналізі факторів впливу. В умовах війни управління фінансовим станом має бути спрямоване не лише на фіксацію негативних показників, а й на виявлення причин їх виникнення, оцінку загроз і визначення практичних заходів щодо стабілізації діяльності.

Отже, аналіз екзогенних та ендогенних факторів дозволяє глибше пояснити причини погіршення фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у 2022–2024 рр. Якщо результати фінансового аналізу в п. 2.2 показали наслідки кризи - зниження ліквідності, збитковість, падіння ділової активності та фінансову нестійкість, то факторний підхід дає змогу визначити джерела цих проблем і сформулювати основу для подальших управлінських рішень. Впливові фактори, що прямо або опосередковано визначають фінансовий стан і рівень фінансової стійкості філії, доцільно подати на рисунку 2.4. Їх узагальнену характеристику наведено в таблиці 2.13.

Наведені фактори формують комплексний вплив на фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Екзогенні чинники, насамперед воєнно-геополітичні, макроекономічні, логістичні та енергетичні, створюють зовнішній тиск на діяльність підприємства. Водночас ендогенні фактори - фінансові, операційні, управлінські та техніко-технологічні - визначають внутрішню здатність філії адаптуватися до цих загроз. У зв'язку з результатами п. 2.2 можна стверджувати, що кризовий фінансовий стан

підприємства є наслідком поєднання зовнішніх воєнних ризиків і внутрішніх фінансово-управлінських диспропорцій.

Рисунок 2.4 – Фактори впливу на фінансовий стан «Державна продовольчо-зернова корпорація України» «Хлібна база № 78»

*Розроблено автором

Таблиця 2.13 - Узагальнена характеристика екзогенних та ендогенних факторів впливу на фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Назва фактору	Характеристика	Вплив на підприємство
Воєнно-геополітичні фактори	Пов'язані з повномасштабною війною в Україні, безпековими загрозами, ризиками пошкодження інфраструктури, порушенням господарських зв'язків та високою невизначеністю зовнішнього середовища.	Посилюють ризики зупинки операційної діяльності, ускладнюють планування, знижують стабільність доходів і створюють загрозу втрати активів та порушення фінансової стійкості.
Макроекономічні фактори	Охоплюють інфляцію, валютні коливання, зростання вартості ресурсів, зміну купівельної спроможності та загальну нестабільність економіки.	Збільшують витрати підприємства, погіршують прогнозованість фінансових результатів, посилюють ризик збитковості та знижують можливості відновлення прибутковості.
Ринкові фактори	Відображають зміну попиту на послуги зберігання та обробки зерна, цінову кон'юнктуру аграрного ринку, активність контрагентів і рівень конкуренції.	Впливають на обсяг виручки, рівень завантаження складських потужностей, оборотність активів і здатність підприємства генерувати операційні доходи.
Логістично-інфраструктурні фактори	Пов'язані зі станом транспортної інфраструктури, доступністю шляхів перевезення, вартістю логістики та обмеженнями руху продукції в умовах війни.	Можуть призводити до скорочення обсягів діяльності, зростання витрат, затримок у виконанні договорів і погіршення ділової активності підприємства.
Енергетичні фактори	Включають нестабільність енергопостачання, зростання тарифів, ризики відключень	Збільшують собівартість послуг, ускладнюють роботу зерносушильного та

Назва фактору	Характеристика	Вплив на підприємство
	електроенергії та підвищення вартості енергоресурсів.	технологічного обладнання, негативно впливають на рентабельність і безперервність діяльності.
Інституційно-правові фактори	Охоплюють державне регулювання, податкову політику, вимоги до зернової інфраструктури, ліцензування, стандарти якості та внутрішньокорпоративні регламенти.	Визначають правові межі діяльності філії, впливають на витрати дотримання нормативних вимог, порядок обліку, звітності, контролю та прийняття управлінських рішень.
Природно-кліматичні фактори	Пов'язані з урожайністю зернових культур, сезонністю аграрного виробництва, погодними умовами та регіональними особливостями сільського господарства.	Впливають на обсяги надходження зерна на зберігання, рівень завантаження потужностей, сезонність доходів і потребу в оборотних коштах.
Інформаційно-технологічні фактори	Відображають рівень цифровізації обліку, контролю якості зерна, управління складськими процесами, моніторингу витрат і фінансової аналітики.	Визначають якість управлінської інформації, швидкість реагування на фінансові відхилення, ефективність контролю ресурсів і можливості оперативного фінансового управління.
Фінансові фактори	До них належать структура капіталу, рівень власного і позикового фінансування, ліквідність, стан оборотного капіталу, обсяг зобов'язань і доступ до фінансових ресурсів.	Безпосередньо впливають на платоспроможність, фінансову стійкість і здатність підприємства покривати поточні зобов'язання. За результатами аналізу п. 2.2 саме фінансові диспропорції є однією з головних причин кризового стану філії.
Операційні фактори	Характеризують рівень завантаження потужностей, обсяги зберігання та обробки зерна, організацію виробничих процесів, ефективність використання основних засобів.	Впливають на виручку, собівартість, ділову активність і рентабельність. Скорочення операційної активності призводить до зменшення доходів і поглиблення збитковості.
Управлінські фактори	Пов'язані з якістю фінансового планування, контролю витрат, управління дебіторською і кредиторською заборгованістю, прийняття антикризових рішень.	Визначають здатність підприємства реагувати на фінансові ризики, відновлювати ліквідність, оптимізувати витрати та підтримувати фінансову рівновагу.
Кадрові фактори	Охоплюють чисельність і кваліфікацію персоналу, рівень трудової дисципліни, мотивацію працівників, здатність персоналу працювати в умовах воєнної невизначеності.	Впливають на якість виконання операційних процесів, продуктивність праці, безперервність діяльності та ефективність використання ресурсів.
Техніко-технологічні фактори	Відображають стан основних засобів, складського обладнання, зерносушильних потужностей, лабораторного контролю та виробничої інфраструктури.	Визначають якість і собівартість послуг, потребу в ремонтах, рівень експлуатаційних витрат і здатність підприємства підтримувати операційну діяльність.
Обліково-аналітичні фактори	Пов'язані з якістю бухгалтерського обліку, фінансової звітності, внутрішнього контролю, аналітичного моніторингу та своєчасністю управлінської інформації.	Забезпечують інформаційну базу для оцінки фінансового стану, виявлення проблем ліквідності, збитковості та фінансової нестійкості.
Інвестиційні фактори	Включають можливості оновлення основних засобів, модернізації обладнання, залучення капіталу та фінансування відновлювальних заходів.	Впливають на довгострокову конкурентоспроможність, технічну спроможність, енергоефективність і можливості фінансового відновлення підприємства.

**Розроблено автором*

У межах дослідження доцільно окремо зосередити увагу на оцінюванні впливу екзогенних факторів на фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Такий підхід є обґрунтованим, оскільки результати попереднього

фінансово-економічного аналізу засвідчили наявність глибокої фінансової кризи підприємства, а умови воєнного періоду значно посилюють дію зовнішніх ризиків на його ліквідність, платоспроможність, прибутковість і фінансову стійкість.

Для визначення найбільш вагомих груп факторів потенційно негативного впливу було використано відкриту інформацію про діяльність АТ «ДПЗКУ» та філії «Хлібна база № 78», а також результати попередньої діагностики фінансового стану підприємства. Це дало змогу сформуванати перелік зовнішніх чинників, які можуть прямо або опосередковано впливати на обсяги діяльності, витрати, доходи, структуру активів, рівень ліквідності та загальну фінансову стійкість досліджуваного підприємства.

Для проведення оцінювання обрано експертний метод, зокрема елементи методу Дельфі. Його використання є доцільним у ситуаціях, коли вплив окремих факторів складно виміряти виключно за допомогою кількісних показників, особливо в умовах високої невизначеності, спричиненої війною. Метод Дельфі дозволяє узагальнити професійні судження фахівців, сформуванати погоджену експертну позицію та визначити пріоритетність факторів за рівнем їхнього впливу на фінансовий стан підприємства.

Водночас слід враховувати, що експертні методи мають певні обмеження. До них належать можливий суб'єктивізм оцінок, різний рівень компетентності експертів, вплив особистого досвіду на судження, а також залежність результатів від якості сформульованих питань. Для мінімізації цих недоліків у дослідженні було забезпечено попередній добір експертів за критеріями професійної компетентності, практичного досвіду, обізнаності з діяльністю підприємства та здатності до об'єктивного оцінювання.

На підготовчому етапі було сформовано експертну групу, до складу якої увійшли працівники, безпосередньо пов'язані з діяльністю досліджуваного підприємства. Зокрема, до оцінювання були залучені представники управлінського персоналу, керівники середньої ланки та висококваліфіковані

спеціалісти, які мають практичний досвід у сфері фінансово-господарської, виробничої, обліково-аналітичної та організаційної діяльності філії.

Обрані експерти володіють достатнім рівнем професійної підготовки, практичним стажем і знанням специфіки функціонування підприємства зернової інфраструктури в умовах воєнних ризиків. Це забезпечує вищу достовірність отриманих оцінок, оскільки експертні судження ґрунтуються не лише на загальному уявленні про зовнішнє середовище, а й на розумінні реальних проблем діяльності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78».

Кількість експертів, залучених до оцінювання, була визначена з урахуванням положень теорії вибіркового спостереження. Такий підхід дозволяє обґрунтувати достатність експертної групи для отримання узагальнених результатів і зменшити ризик випадковості або надмірної суб'єктивності оцінок.

Отже, застосування експертного підходу дозволяє не лише формалізувати вплив екзогенних факторів на фінансовий стан підприємства, а й пов'язати результати оцінювання з виявленими у п. 2.2 фінансовими проблемами: критичною ліквідністю, збитковістю, скороченням виручки, дефіцитом оборотних активів і порушенням фінансової стійкості. У подальшому це створює основу для визначення найбільш небезпечних зовнішніх загроз і розроблення управлінських рішень щодо стабілізації фінансового стану філії в умовах війни.

Для визначення достатньої кількості експертів використано формулу:

$$n = \frac{t^2 \cdot V^2}{\Delta^2}$$

де:

n - необхідна кількість експертів;

t - коефіцієнт довіри;

V - коефіцієнт варіації експертних оцінок;

Δ - допустима похибка експертного оцінювання.

Для дослідження було прийнято такі параметри: рівень довіри - 90 %, що відповідає значенню $t = 1,64$; коефіцієнт варіації експертних оцінок - $V = 0,20$; допустима похибка - $\Delta = 0,10$.

Тоді необхідна кількість експертів становитиме:

$$n = \frac{1,64^2 \cdot 0,20^2}{0,10^2}$$

$$n = \frac{2,6896 \cdot 0,04}{0,01} = \frac{0,1076}{0,01} = 10,76$$

Отже, мінімально необхідна кількість експертів становить приблизно 11 осіб.

Таким чином, для проведення експертного оцінювання доцільно сформувати експертну групу у складі 11 фахівців, що дозволяє забезпечити достатній рівень достовірності результатів і зменшити вплив випадкових або суб'єктивних оцінок.

Таблиця 2.14 – Обґрунтування чисельності експертної групи для оцінювання впливу екзогенних факторів

Показник	Умовне позначення	Значення
Коефіцієнт довіри	t	1,64
Коефіцієнт варіації експертних оцінок	V	0,20
Допустима похибка оцінювання	Δ	0,10
Розрахункова кількість експертів	n	10,76
Прийнята кількість експертів	n	11 осіб

Джерело: розраховано автором

До складу експертної групи були включені представники управлінського, фінансово-облікового, виробничого та технічного напрямів діяльності філії. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити вплив зовнішніх факторів не лише з позиції фінансів, а й з урахуванням операційної, технологічної, логістичної та безпекової специфіки функціонування підприємства в умовах війни.

Для оцінювання впливу екзогенних факторів на фінансовий стан філії експертам було запропоновано використати п'ятибальну шкалу, де 1 бал означає мінімальний вплив фактора, а 5 балів - критично високий вплив.

Оцінювання здійснювалося за двома параметрами: ймовірність прояву фактора та сила його впливу на фінансовий стан підприємства.

Таблиця 2.15 – Склад експертної групи

Категорія експертів	Кількість осіб	Обґрунтування залучення
Керівники вищої ланки	2	Оцінюють стратегічні ризики, управлінські обмеження та загальний вплив зовнішнього середовища
Фахівці фінансово-бухгалтерського напрямку	2	Аналізують вплив факторів на ліквідність, зобов'язання, витрати, збитковість і фінансову стійкість
Керівники виробничо-технологічних підрозділів	2	Оцінюють вплив факторів на операційні процеси, зберігання та обробку зерна
Спеціалісти з логістики та матеріального забезпечення	2	Визначають вплив транспортних, інфраструктурних та ресурсних обмежень
Представники служби безпеки / охорони	1	Оцінюють безпекові ризики, збереження майна та воєнні загрози
Фахівці кадрового або адміністративного напрямку	1	Аналізують вплив кадрових і соціально-організаційних факторів
Експерт з обліково-аналітичної роботи	1	Узагальнює аналітичні дані та забезпечує інтерпретацію результатів оцінювання
Разом	11	

Джерело: сформовано автором

Узагальнений рівень ризику визначався як добуток цих двох параметрів:

$$R=P \times I$$

де:

R - інтегральна оцінка ризикового впливу фактора;

P - ймовірність прояву фактора;

I - сила впливу фактора на фінансовий стан підприємства.

За результатами експертного оцінювання найбільш загрозливими для фінансового стану філії є воєнно-геополітичні фактори, які отримали максимальну інтегральну оцінку - 25 балів. Це пояснюється тим, що воєнні ризики безпосередньо впливають на безпеку активів, стабільність роботи підприємства, логістику, платіжну дисципліну контрагентів і можливість прогнозування фінансових результатів.

Таблиця 2.16 – Експертна оцінка впливу екзогенних факторів на фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Група екзогенних факторів	Ймовірність прояву, Р	Сила впливу, І	Інтегральна оцінка, $R = P \times I$	Рівень впливу
Воєнно-геополітичні	5	5	25	Критичний
Логістично-інфраструктурні	5	4	20	Високий
Енергетичні	4	5	20	Високий
Макроекономічні	4	4	16	Високий
Ринкові	4	4	16	Високий
Інституційно-правові	3	3	9	Середній
Природно-кліматичні	3	3	9	Середній
Інформаційно-технологічні	2	3	6	Помірний

Джерело: сформовано автором за результатами експертного оцінювання

До групи факторів високого впливу також належать логістично-інфраструктурні, енергетичні, макроекономічні та ринкові чинники. Їх дія безпосередньо пов'язана з тими проблемами, які були виявлені у п. 2.2: скороченням чистого доходу, падінням ділової активності, зростанням збитковості, дефіцитом оборотних активів і критичним зниженням ліквідності.

Отже, результати експертної оцінки підтверджують, що погіршення фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» зумовлене не лише внутрішніми фінансовими диспропорціями, а й потужним впливом зовнішнього середовища. В умовах війни саме екзогенні фактори значною мірою посилюють ризики неплатоспроможності, обмежують можливості відновлення прибутковості та ускладнюють забезпечення фінансової стійкості підприємства.

З метою більш поглиблення оцінки впливу зовнішнього середовища на фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» доцільно визначити, які саме групи екзогенних факторів мають найбільш суттєвий негативний вплив на окремі складові фінансово-економічного стану підприємства. Такий підхід дозволяє перейти від загального опису факторів до їх кількісної інтерпретації та встановити, які напрями фінансового управління потребують першочергової уваги.

У межах дослідження фінансовий стан підприємства розглядається як комплексна система взаємопов'язаних складових, до яких віднесено: активи, пасиви, грошові потоки, фінансові показники, показники фінансової стійкості, прибуток і збиток, а також показники ділової активності. Саме ці елементи були проаналізовані у п. 2.2, де встановлено критичне погіршення ліквідності, збитковість, скорочення виручки, дефіцит оборотних активів і структурну фінансову нестійкість підприємства.

Для оцінювання ступеня негативного впливу факторів використано вагові коефіцієнти. Їх значення відображає відносну силу впливу кожної групи факторів на відповідну складову фінансового стану. Чим вищим є коефіцієнт, тим більш значущим є вплив конкретної групи факторів на фінансову стабільність підприємства. Узагальнені результати експертної оцінки подано в таблиці 2.17.

Таблиця 2.17 – Вагові коефіцієнти негативного впливу екзогенних факторів на складові фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Складові фінансового стану підприємства	Суспільно-політичні	Інституційно-правові	Ринкові	Науково-технічні	Інформаційні	Економічні	Природно-сировинні	Міжнародні
Активи	0,14	0,08	0,10	0,09	0,08	0,18	0,19	0,14
Пасиви	0,15	0,06	0,18	0,04	0,10	0,20	0,15	0,12
Грошові потоки	0,19	0,11	0,15	0,07	0,05	0,18	0,10	0,15
Фінансові показники	0,13	0,07	0,13	0,12	0,08	0,21	0,13	0,13
Показники фінансової стійкості	0,20	0,15	0,21	0,08	0,07	0,15	0,06	0,08
Прибуток і збиток	0,15	0,15	0,18	0,09	0,06	0,17	0,08	0,12
Показники ділової активності	0,12	0,14	0,16	0,05	0,05	0,20	0,15	0,13
Загальний коефіцієнт впливу	1,08	0,76	1,11	0,54	0,49	1,29	0,86	0,87

Джерело: сформовано автором за результатами експертного оцінювання

Результати таблиці 2.17 свідчать, що найбільш вагомий негативний вплив на фінансовий стан філії мають економічні фактори, загальний коефіцієнт яких становить 1,29. Це є логічним з огляду на результати попереднього аналізу, де було встановлено різке падіння виручки, збитковість, дефіцит оборотних активів і критичне скорочення ліквідності. Економічні фактори, зокрема інфляція, зростання витрат, подорожчання енергоресурсів, обмеженість доступу до фінансування та загальне погіршення платіжної дисципліни, безпосередньо впливають на пасиви, фінансові показники, грошові потоки й ділову активність підприємства.

Другою за значущістю є група ринкових факторів із загальним коефіцієнтом 1,11. Їхній вплив проявляється насамперед через скорочення попиту на послуги підприємства, зниження обсягів операційної діяльності, падіння виручки та погіршення рентабельності. Особливо сильний вплив ринкові фактори мають на показники фінансової стійкості (0,21), прибуток і збиток (0,18), пасиви (0,18) та ділову активність (0,16). Це підтверджує, що фінансова криза філії значною мірою пов'язана не лише з внутрішніми проблемами, а й зі звуженням ринкового простору функціонування.

Третю позицію займають суспільно-політичні фактори, загальний коефіцієнт яких становить 1,08. В умовах війни ця група має особливе значення, оскільки охоплює безпекові загрози, політичну нестабільність, ризики порушення господарських зв'язків, мобілізаційні та соціальні обмеження. Найбільш відчутний вплив ці фактори здійснюють на показники фінансової стійкості (0,20), грошові потоки (0,19), пасиви (0,15) та прибуток і збиток (0,15). Це свідчить про те, що воєнно-соціальна нестабільність посилює ризики неплатоспроможності та ускладнює відновлення фінансової рівноваги.

Вагомими також є міжнародні та природно-сировинні фактори, коефіцієнти яких становлять відповідно 0,87 і 0,86. Для підприємства зернової інфраструктури природно-сировинні умови мають безпосереднє значення, оскільки обсяги зберігання та обробки зерна залежать від урожайності, сезонності, якості сировини та активності аграрних виробників. Міжнародні

фактори впливають через експортні обмеження, логістику, зовнішню кон'юнктуру зернового ринку та геополітичну невизначеність.

Менший, але все ж суттєвий вплив мають інституційно-правові фактори із коефіцієнтом 0,76. Вони пов'язані з регуляторними вимогами, податковими правилами, внутрішньокорпоративними процедурами, нормами обліку й контролю. Їхній вплив особливо помітний щодо показників фінансової стійкості, прибутку і збитку та ділової активності.

Найменші загальні коефіцієнти отримали науково-технічні (0,54) та інформаційні фактори (0,49). Це не означає, що вони є неважливими, однак їхній вплив у короткостроковому періоді є менш вираженим порівняно з економічними, ринковими та суспільно-політичними чинниками. Водночас у довгостроковій перспективі саме технологічне оновлення, цифровізація обліку, автоматизація контролю витрат і поліпшення інформаційно-аналітичного забезпечення можуть стати важливими інструментами фінансового відновлення підприємства.

За результатами експертного оцінювання можна зробити висновок, що фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» найбільшою мірою залежить від дії економічних, ринкових і суспільно-політичних факторів. Саме ці групи формують основний зовнішній тиск на підприємство та посилюють проблеми, виявлені у п. 2.2: критичну ліквідність, збитковість, падіння ділової активності та фінансову нестійкість.

Найбільш вразливими складовими фінансового стану є показники фінансової стійкості, грошові потоки, пасиви, прибуток і збиток та показники ділової активності. Це свідчить про те, що екзогенні чинники впливають не лише на окремі фінансові результати, а й на всю систему фінансової рівноваги підприємства.

Особливо важливим є те, що економічні фактори мають найбільший вплив на фінансові показники (0,21), пасиви (0,20) та ділову активність (0,20). Це означає, що в умовах війни загальне погіршення економічного середовища безпосередньо трансформується у зростання боргового навантаження,

зниження оборотності активів, дефіцит ліквідності та посилення ризику неплатоспроможності.

Ринкові фактори найбільше впливають на фінансову стійкість (0,21) і прибутковість (0,18), що підтверджує залежність філії від обсягів попиту на послуги зберігання та обробки зерна, рівня завантаження потужностей і активності контрагентів. У свою чергу, суспільно-політичні фактори найбільш суттєво впливають на грошові потоки та фінансову стійкість, що є закономірним для підприємства, яке функціонує в умовах воєнної невизначеності.

Отже, результати оцінювання свідчать, що фінансова криза філії має комплексну природу: вона формується під впливом як внутрішніх фінансово-управлінських диспропорцій, так і потужного зовнішнього тиску. У цьому контексті забезпечення фінансової стійкості підприємства потребує не лише відновлення прибутковості та ліквідності, а й адаптації управлінських рішень до дії найбільш небезпечних екзогенних факторів - економічних, ринкових і суспільно-політичних.

**РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ФІЛІЇ АТ «ДПЗКУ» «ХЛІБНА БАЗА № 78»
ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ
ВОЄННИХ РИЗИКІВ**

**3.1. Обґрунтування антикризових заходів щодо стабілізації фінансового
стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»**

Результати проведеного у другому розділі дослідження засвідчили, що фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» у 2022–2024 рр. характеризується ознаками глибокої фінансової кризи. Її проявами стали критичне скорочення чистого доходу від реалізації, зниження ділової активності, хронічна збитковість, дефіцит оборотних активів, негативне значення чистого оборотного капіталу, порушення ліквідності балансу та надмірна залежність від короткострокових зобов'язань.

Особливість виявленої кризи полягає в тому, що вона має не лише поточний, а й структурний характер. Підприємство втратило здатність генерувати достатній обсяг операційного доходу, тоді як його майнова структура залишається надмірно зосередженою в необоротних активах. За результатами аналізу активів було встановлено, що у 2024 р. понад 97 % майна підприємства припадало на важколіквідні активи, тоді як частка оборотних активів скоротилася до критично низького рівня. Це означає, що підприємство має значну матеріально-технічну базу, однак вона фактично не забезпечує достатнього операційного потоку доходів.

У пасиві балансу кризові прояви виражені через нарощування непокритого збитку, зменшення власного капіталу та фінансування частини необоротних активів за рахунок короткострокових зобов'язань. Така ситуація свідчить про порушення базового принципу фінансової рівноваги, відповідно до якого довгострокові активи мають фінансуватися стабільними джерелами - власним капіталом або довгостроковими зобов'язаннями. Натомість філія

опинилася у ситуації, коли поточні борги фактично підтримують існування довгострокової майнової бази, що суттєво посилює ризик неплатоспроможності.

Поглиблення фінансової кризи відбувається в умовах повномасштабної війни в Україні, що суттєво ускладнює можливості фінансового оздоровлення підприємства. Для підприємств зернової інфраструктури воєнні ризики проявляються через логістичні обмеження, зростання вартості енергоресурсів, нестабільність попиту на послуги зберігання й обробки зерна, ускладнення розрахунків із контрагентами, ризики фізичного пошкодження майна, кадрові обмеження та загальну невизначеність господарського середовища.

Отже, антикризові заходи щодо стабілізації фінансового стану філії мають бути спрямовані не лише на короткострокове покращення окремих показників, а на відновлення фінансової рівноваги підприємства. Йдеться про необхідність одночасного впливу на ліквідність, платоспроможність, структуру капіталу, операційні доходи, витрати, оборотні активи, боргове навантаження та використання майнового потенціалу.

Таблиця 3.1 – Ключові проблеми фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» та напрями антикризового реагування

Виявлена проблема	Прояв за результатами аналізу	Потенційні наслідки	Напрямок антикризового реагування
Критична ліквідність	Низькі коефіцієнти ліквідності, дефіцит грошових коштів	Ризик несвоєчасного погашення поточних зобов'язань	Формування резерву ліквідності, платіжний календар, контроль першочергових платежів
Від'ємний чистий оборотний капітал	Оборотні активи не покривають поточні зобов'язання	Структурна неплатоспроможність	Нарощення оборотних активів, реструктуризація короткострокових боргів
Надмірна частка необоротних активів	Понад 97 % активів у 2024 р. припадає на важколіквідне майно	Низька фінансова маневреність	Оптимізація використання основних засобів, передача в оренду або консервація надлишкових потужностей
Збитковість діяльності	Від'ємні показники рентабельності, чистий збиток	Подальше скорочення власного капіталу	Скорочення непродуктивних витрат, перегляд тарифів і структури послуг
Падіння ділової активності	Скорочення чистого доходу майже до мінімального рівня	Втрата операційного потенціалу	Активізація роботи з клієнтами, розширення спектра послуг, підвищення завантаженості потужностей

Виявлена проблема	Прояв за результатами аналізу	Потенційні наслідки	Напрямок антикризового реагування
Висока боргова залежність	Зростання фінансового левериджу	Посилення фінансового ризику	Переговори щодо реструктуризації зобов'язань, переведення частини боргу у довгостроковий формат
Воєнні ризики	Логістична, енергетична, безпекова невизначеність	Зростання витрат і ризик зупинки діяльності	Сценарне планування, резервування ресурсів, адаптація операційної моделі

Джерело: сформовано автором за результатами фінансової діагностики підприємств

З огляду на наведене, антикризова стабілізація фінансового стану філії має передбачати не один окремий захід, а цілісну систему управлінських дій. Її доцільно будувати за трьома часовими горизонтами: короткостроковим, середньостроковим і стратегічним. Короткострокові заходи повинні бути спрямовані на недопущення подальшої втрати платоспроможності. Середньострокові - на відновлення операційної активності та часткове покращення структури балансу. Стратегічні - на формування нової моделі фінансової стійкості в умовах воєнного й післявоєнного відновлення.

Рисунок 3.1 – Логіка антикризової стабілізації фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Джерело: сформовано автором

Першочерговим напрямом антикризового управління має стати відновлення ліквідності. У другому розділі було встановлено, що підприємство практично втратило здатність покривати поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Це означає, що без відновлення мінімального рівня платіжної спроможності будь-які інші заходи матимуть обмежений

ефект. Підприємство повинно перейти від пасивного реагування на нестачу коштів до щоденного управління грошовими потоками.

Практичним інструментом такого управління має бути платіжний календар. Він дозволяє зіставити очікувані надходження та платежі, визначити касові розриви, пріоритетність зобов'язань і потребу в короткостроковому фінансуванні. Для філії, що має критичний дефіцит ліквідності, платіжний календар повинен формуватися не лише на місячному, а й на тижневому рівні.

Таблиця 3.2 – Заходи з відновлення ліквідності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Захід	Зміст заходу	Очікуваний управлінський результат
Запровадження платіжного календаря	Щотижневе планування надходжень і платежів	Зменшення ризику касових розривів
Пріоритезація платежів	Розподіл платежів на критичні, важливі та відкладені	Контроль виконання першочергових зобов'язань
Контроль залишків грошових коштів	Визначення мінімального резерву ліквідності	Підвищення оперативної платоспроможності
Активізація претензійної роботи	Стягнення залишкової дебіторської заборгованості	Додаткове поповнення оборотних коштів
Перегляд графіків розрахунків	Узгодження нових строків платежів із контрагентами	Зменшення поточного боргового тиску
Оперативне бюджетування	Планування доходів і витрат за центрами відповідальності	Підвищення фінансової дисципліни

Джерело: сформовано автором

Другим критично важливим напрямом є реструктуризація пасивів. Фінансова діагностика показала, що підприємство має структурну проблему: необоротні активи частково фінансуються за рахунок короткострокових зобов'язань. Така ситуація є небезпечною, оскільки строк погашення боргів не відповідає строку використання активів. Для її виправлення необхідно змінити структуру джерел фінансування.

Реструктуризація пасивів може включати продовження строків погашення поточних зобов'язань, переведення частини боргів у довгостроковий формат, погодження графіків відстрочення платежів, внутрішньокорпоративну підтримку з боку АТ «ДПЗКУ», а також можливе

збільшення власного капіталу або надання цільового фінансування для відновлення оборотного капіталу.

Для філії, яка не має повної юридичної та фінансової самостійності, значна частина таких рішень повинна прийматися у взаємодії з головним товариством. Це є важливою організаційною особливістю антикризового управління: філія може ініціювати заходи, готувати розрахунки та пропозиції, але реалізація частини рішень залежить від корпоративного центру.

Таблиця 3.3 – Напрями реструктуризації пасивів філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Напрямок реструктуризації	Обґрунтування необхідності	Очікуваний ефект
Перегляд строків погашення поточних зобов'язань	Поточні борги перевищують ліквідні активи	Зниження тиску на ліквідність
Переведення частини короткострокових зобов'язань у довгострокові	Необоротні активи не повинні фінансуватися короткими боргами	Покращення фінансової рівноваги
Внутрішньокорпоративна фінансова підтримка	Філія діє в системі АТ «ДПЗКУ» і має обмежену автономію	Відновлення мінімального оборотного капіталу
Узгодження графіків платежів із ключовими кредиторами	Одноразове погашення зобов'язань є неможливим	Зниження ризику дефолту за поточними зобов'язаннями
Контроль нових боргових зобов'язань	Надмірний борг погіршує фінансову стійкість	Недопущення подальшого зростання фінансового левериджу

Джерело: сформовано автором

Третім напрямом має стати відновлення операційної активності. У 2022–2024 рр. чистий дохід від реалізації філії скоротився майже повністю. Це є найважливішою причиною поглиблення збитковості. Підприємство не може стабілізувати фінансовий стан лише через скорочення витрат або реструктуризацію боргів, якщо не буде відновлено операційні надходження. Тому антикризова програма повинна передбачати пошук шляхів підвищення завантаженості виробничо-складських потужностей.

Для хлібної бази такими напрямами можуть бути: активізація співпраці з аграрними виробниками регіону, перегляд тарифної політики на послуги зберігання й обробки зерна, розширення спектра сервісних послуг, гнучкі

умови для клієнтів у період сезонного надходження зерна, розвиток послуг доробки, очищення, сушіння, лабораторного контролю, зважування та логістичного супроводу.

Особливої уваги потребує питання завантаженості потужностей. Якщо підприємство має значний обсяг необоротних активів, але ці активи не генерують доходу, вони перетворюються з джерела потенційної конкурентної переваги на джерело постійних витрат. Отже, антикризове управління має бути спрямоване на комерціалізацію наявної інфраструктури.

Таблиця 3.4 – Заходи щодо відновлення операційної активності філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Проблема	Антикризовий захід	Очікуваний результат
Низька виручка	Активізація роботи з агровиробниками Кіровоградської області	Зростання обсягу реалізованих послуг
Недозавантаження потужностей	Гнучка тарифна політика на зберігання й обробку зерна	Підвищення завантаженості основних засобів
Обмежений перелік дохідних послуг	Розширення сервісів: сушіння, очищення, лабораторний контроль, логістичний супровід	Диверсифікація доходів
Сезонність діяльності	Попереднє укладання договорів на сезон зберігання	Прогнозованість майбутніх надходжень
Низька ділова активність	Формування клієнтської бази та системи повторних договорів	Відновлення оборотності активів

Джерело: сформовано автором

Четвертим важливим напрямом є оптимізація витрат. Аналіз рентабельності показав, що діяльність філії є глибоко збитковою. У 2024 р. собівартість суттєво перевищувала чистий дохід від реалізації, що свідчить про критичний розрив між доходною та витратною частинами. За таких умов оптимізація витрат повинна бути не механічним скороченням усіх витрат, а їх поділом на продуктивні, умовно необхідні та непродуктивні.

Продуктивні витрати забезпечують збереження операційної здатності підприємства: витрати на безпечне зберігання зерна, підтримання обладнання, енергозабезпечення критичних процесів, оплату праці ключового персоналу, охорону майна та виконання нормативних вимог. Непродуктивні витрати не створюють економічної віддачі або можуть бути зменшені без втрати

функціональності підприємства. Саме на них має бути спрямований першочерговий управлінський контроль.

Рисунок 3.2 – Класифікація витрат філії для цілей антикризового управління

Джерело: сформовано автором.

Оптимізація витрат має бути тісно пов'язана з енергетичною складовою. Для підприємств зернової інфраструктури витрати на електроенергію, сушіння, підтримання технологічного обладнання та утримання складських приміщень можуть суттєво впливати на собівартість послуг. В умовах війни енергетичні ризики посилюються через нестабільність постачання, зростання тарифів і можливі обмеження споживання. Тому важливим напрямом є запровадження енергоощадних режимів роботи, графіків використання обладнання та контролю питомих витрат енергії на одиницю виконаних робіт.

Таблиця 3.5 – Основні напрями оптимізації витрат

Напрямок оптимізації	Зміст управлінського рішення	Очікуваний ефект
Енергетичні витрати	Контроль споживання електроенергії, оптимізація режимів роботи обладнання	Зниження собівартості послуг
Адміністративні витрати	Перегляд доцільності окремих витрат, усунення дублювання функцій	Скорочення непродуктивних витрат
Ремонтні витрати	Пріоритезація ремонтів за критичністю для діяльності	Запобігання зупинці ключових процесів
Витрати на утримання активів	Консервація або передача в оренду надлишкових площ і майна	Зниження витрат на неактивні ресурси
Закупівлі	Перегляд умов постачання, пошук альтернативних постачальників	Зменшення закупівельних витрат
Оплата праці	Оптимізація зайнятості без втрати критичних компетенцій	Підвищення продуктивності витрат на персонал

Джерело: сформовано автором.

П'ятим напрямом є управління оборотними активами. У другому розділі було встановлено майже повне скорочення оборотних активів, зокрема швидколіквідних активів і дебіторської заборгованості. На перший погляд, зменшення дебіторської заборгованості може оцінюватися позитивно, однак у цьому випадку воно відбулося одночасно з падінням виручки й операційної активності. Тобто скорочення дебіторської заборгованості, найімовірніше, пов'язане не з покращенням розрахунків, а зі згортанням продажів і зменшенням масштабів діяльності.

Антикризове управління оборотними активами має передбачати формування мінімального необхідного обсягу мобільних ресурсів, достатніх для підтримання операційного циклу. Йдеться про грошові кошти, запаси, матеріали для забезпечення технологічних процесів, а також контрольовану дебіторську заборгованість, яка може бути джерелом майбутніх надходжень.

Шостим напрямом є раціоналізація використання необоротних активів. Філія має значну майнову базу, однак вона не забезпечує належного рівня доходу. Це створює парадоксальну ситуацію: підприємство володіє або користується вагомим інфраструктурним потенціалом, але через низьку операційну активність цей потенціал не трансформується у фінансовий результат. Тому антикризове управління має передбачати аудит необоротних

активів за критеріями корисності, завантаженості, витратності та можливості комерційного використання.

Таблиця 3.6 – Заходи з управління оборотними активами

Складова оборотних активів	Проблема	Антикризовий захід
Грошові кошти	Критично низький залишок коштів	Формування мінімального резерву ліквідності
Дебіторська заборгованість	Майже повне скорочення через падіння операцій	Відновлення договірної активності з контрольованими строками оплати
Запаси	Обмеженість ресурсів для поточної діяльності	Формування нормативного мінімуму критичних запасів
Поточні активи загалом	Низька частка у валюті балансу	Нарощення оборотного капіталу через доходи та реструктуризацію зобов'язань
Оборотність	Уповільнення обігу капіталу	Прискорення операційного циклу через відновлення обсягів послуг

Джерело: сформовано автором.

Необоротні активи доцільно поділити на три групи: активні, умовно активні та надлишкові. Активні - це ті, що прямо забезпечують операційну діяльність і мають бути збережені. Умовно активні - ті, що можуть бути використані за умови відновлення попиту або модернізації. Надлишкові - ті, що не беруть участі у формуванні доходу та створюють лише витрати на утримання.

Таблиця 3.7 – Підхід до управління необоротними активами філії

Група активів	Критерій віднесення	Управлінське рішення
Активні активи	Безпосередньо забезпечують зберігання, обробку, зважування, контроль якості зерна	Підтримувати в робочому стані, фінансувати критичні ремонти
Умовно активні активи	Можуть бути задіяні за умови зростання завантаження або модернізації	Оцінити доцільність відновлення, залучити до сезонної діяльності
Надлишкові активи	Не генерують доходу та потребують витрат на утримання	Передати в оренду, законсервувати або ініціювати рішення щодо подальшого використання
Застаріле обладнання	Має високі витрати на обслуговування та низьку продуктивність	Розглянути модернізацію або заміну за наявності фінансової підтримки
Інфраструктурні об'єкти	Важливі для безпеки та безперервності діяльності	Забезпечити мінімально необхідне фінансування

Джерело: сформовано автором.

Сьомим напрямом є ризик-орієнтоване управління фінансовим станом. У пункті 2.3 було обґрунтовано, що фінансовий стан філії формується під впливом екзогенних і ендогенних факторів. Найбільш вагомими серед

зовнішніх чинників були визначені економічні, ринкові та суспільно-політичні фактори. В умовах війни вони мають прямий вплив на доходи, витрати, ліквідність, платоспроможність і ділову активність підприємства.

Тому антикризові заходи повинні враховувати не лише внутрішні фінансові проблеми, а й зовнішні ризики. Для цього доцільно запровадити матрицю ризиків, у якій кожен ризик оцінюється за двома параметрами: ймовірність прояву та сила впливу на фінансовий стан. Найбільш небезпечні ризики повинні мати пріоритет у системі управління.

Таблиця 3.8 – Матриця антикризового реагування на ключові ризики фінансового стану філії

Ризик	Ймовірність	Вплив	Пріоритет	Антикризове рішення
Подальше падіння доходів	Висока	Критичний	1	Активізація продажів послуг, гнучка тарифна політика
Дефіцит ліквідності	Висока	Критичний	1	Платіжний календар, резерв коштів, реструктуризація платежів
Зростання енергетичних витрат	Висока	Високий	2	Енергоощадні режими, контроль питомих витрат
Низьке завантаження потужностей	Висока	Високий	2	Укладання сезонних договорів, розширення послуг
Неплатежі контрагентів	Середня	Високий	2	Передплата, ліміти відстрочки, контроль дебіторської заборгованості
Фізичні ризики майна	Середня	Критичний	2	Посилення охорони, резервні процедури, страхування за можливості
Подальше накопичення збитків	Висока	Критичний	1	Оптимізація витрат, перегляд тарифів, відновлення доходів

Джерело: сформовано автором.

Восьмим напрямом є формування антикризової системи внутрішнього фінансового контролю. У кризових умовах контроль не повинен обмежуватися бухгалтерською фіксацією операцій. Він має бути управлінським інструментом, який дає змогу своєчасно виявляти відхилення, попереджати втрати та коригувати фінансову поведінку підприємства.

Для філії доцільно запровадити набір ключових контрольних індикаторів, які мають відстежуватися на постійній основі. До них належать: чистий дохід, валовий фінансовий результат, рівень собівартості, залишок грошових коштів, поточні зобов'язання, чистий оборотний капітал, коефіцієнт покриття, обсяг

прострочених платежів, рівень завантаження потужностей, витрати на енергоресурси та обсяг укладених договорів.

Таблиця 3.9 – Ключові індикатори антикризового фінансового контролю

Індикатор	Що відображає	Періодичність контролю	Управлінська реакція
Залишок грошових коштів	Поточну платоспроможність	Щоденно / щотижнево	Перегляд черговості платежів
Чистий дохід	Операційну активність	Щомісяця	Активізація комерційної роботи
Собівартість послуг	Витратне навантаження	Щомісяця	Оптимізація витрат
Поточні зобов'язання	Борговий тиск	Щомісяця	Реструктуризація або відстрочка платежів
Чистий оборотний капітал	Фінансову рівновагу	Щокварталу	Нарощення оборотних активів
Завантаження потужностей	Ефективність використання активів	Щомісяця / сезонно	Пошук клієнтів, перегляд тарифів
Рівень збитковості	Ефективність діяльності	Щокварталу	Перегляд бізнес-моделі
Енергетичні витрати	Собівартість і ризик зростання витрат	Щомісяця	Енергозбереження

Джерело: сформовано автором

Окремо слід наголосити на ролі внутрішньокорпоративної взаємодії з АТ «ДПЗКУ». Оскільки філія не має статусу юридичної особи та діє в межах повноважень, визначених Товариством, антикризові рішення повинні бути узгоджені з корпоративним центром. Це стосується реструктуризації зобов'язань, зміни умов фінансування, використання майна, можливого залучення інвестицій, кадрових рішень, затвердження окремих витрат і формування фінансового плану.

Разом із тим централізована модель управління може бути не лише обмеженням, а й потенційною перевагою. Підтримка з боку АТ «ДПЗКУ» може забезпечити доступ до управлінських ресурсів, внутрішньої експертизи, корпоративних програм модернізації, спільних закупівель, фінансового планування та загальної стратегії розвитку зернової інфраструктури.

На основі проведеного аналізу доцільно сформувавши авторську модель антикризового управління фінансовим станом філії. Її сутність полягає у

поєднанні трьох блоків: фінансової стабілізації, операційного відновлення та адаптації до воєнних ризиків.

Таблиця 3.10 – Роль АТ «ДПЗКУ» у стабілізації фінансового стану філії

Напрямок підтримки	Потенційна роль Товариства	Значення для філії
Фінансова підтримка	Надання цільового фінансування або погодження реструктуризації	Відновлення ліквідності
Управлінська підтримка	Надання методичних рекомендацій і контроль виконання плану оздоровлення	Підвищення якості антикризового управління
Майнова політика	Прийняття рішень щодо використання, оренди або консервації активів	Оптимізація майнової структури
Комерційна підтримка	Сприяння залученню клієнтів у системі корпорації	Зростання операційних доходів
Закупівельна політика	Централізовані закупівлі ресурсів	Зниження витрат
Інвестиційні рішення	Модернізація критичної інфраструктури	Довгострокове підвищення стійкості

Джерело: сформовано автором.

Фінансова стабілізація передбачає відновлення ліквідності, реструктуризацію пасивів, контроль боргового навантаження та формування мінімального оборотного капіталу. Операційне відновлення включає збільшення доходів, підвищення завантаженості потужностей, оптимізацію витрат і активізацію роботи з клієнтами. Адаптація до воєнних ризиків передбачає сценарне планування, захист майна, управління енергетичними й логістичними ризиками, а також формування резервів.

Рисунок 3.3 – Авторська модель антикризового управління фінансовим станом філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Джерело: сформовано автором

Запропоновані заходи доцільно розподілити за пріоритетністю. Перший пріоритет мають заходи, без яких підприємство не може підтримувати

мінімальну платоспроможність: платіжний календар, реструктуризація поточних зобов'язань, контроль критичних витрат, забезпечення мінімального резерву коштів. Другий пріоритет — заходи, спрямовані на відновлення доходів: комерційна активізація, перегляд тарифів, залучення клієнтів, підвищення завантаження потужностей. Третій пріоритет — заходи довгострокового характеру: модернізація активів, цифровізація контролю, інвестиційне оновлення та формування системи ризик-менеджменту.

Таблиця 3.11 – Пріоритетність антикризових заходів щодо стабілізації фінансового стану філії

Пріоритет	Група заходів	Конкретні дії	Очікуваний результат
I	Негайна фінансова стабілізація	Платіжний календар, контроль грошових коштів, реструктуризація термінових зобов'язань	Недопущення подальшого погіршення платоспроможності
I	Контроль витрат	Скорочення непродуктивних витрат, контроль енергоспоживання	Зменшення операційного збитку
II	Відновлення доходів	Робота з агровиробниками, перегляд тарифів, укладання сезонних договорів	Зростання виручки
II	Управління активами	Підвищення завантаженості потужностей, комерціалізація майна	Підвищення ефективності використання активів
III	Модернізація	Оновлення критичного обладнання, цифровий облік і контроль	Зниження витрат у довгостроковому періоді
III	Ризик-менеджмент	Сценарне планування, моніторинг воєнних і ринкових ризиків	Підвищення адаптивності підприємства

Джерело: сформовано автором

Важливо підкреслити, що антикризові заходи мають бути реалістичними з урахуванням фактичного стану підприємства. У ситуації глибокої фінансової кризи недоцільно орієнтуватися лише на масштабні інвестиційні проєкти або повну модернізацію активів, оскільки підприємство не має достатнього внутрішнього фінансового ресурсу. На першому етапі ключовим завданням є не розвиток у широкому розумінні, а стабілізація: збереження операційної здатності, контроль ліквідності, мінімізація збитків і відновлення хоча б часткової доходності.

Водночас повне обмеження лише скороченням витрат також є хибним. Якщо підприємство не відновить джерела доходу, то скорочення витрат лише тимчасово зменшить збитки, але не створить передумов для фінансової стійкості. Тому антикризова програма повинна поєднувати два взаємодоповнювальні напрями: фінансову дисципліну та операційне відновлення.

У межах авторського підходу доцільно запропонувати триетапну програму стабілізації фінансового стану філії.

Таблиця 3.12 – Триетапна програма стабілізації фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Етап	Період реалізації	Основна мета	Ключові заходи	Очікуваний результат
I. Антикризова стабілізація	1–3 місяці	Зупинити погіршення ліквідності	Платіжний календар, контроль витрат, переговори щодо зобов'язань	Зменшення ризику негайної неплатоспроможності
II. Операційне відновлення	3–12 місяців	Відновити дохідну базу	Залучення клієнтів, сезонні договори, завантаження потужностей	Зростання виручки та часткове покриття витрат
III. Фінансове оздоровлення	12–24 місяці	Підвищити фінансову стійкість	Нарощення оборотного капіталу, модернізація, ризик-менеджмент	Покращення структури балансу та стійкості

Джерело: сформовано автором

На першому етапі підприємство повинно зосередитися на виживанні та недопущенні подальшої дестабілізації. Це означає, що всі платежі мають бути ранжовані за критичністю. До першочергових належать платежі, без яких неможливе продовження діяльності: оплата енергоносіїв, заробітна плата ключового персоналу, податки й обов'язкові платежі, витрати на охорону майна, мінімальні витрати на технічну справність обладнання. Інші платежі мають бути переглянуті, відтерміновані або реструктуризовані.

На другому етапі акцент зміщується на відновлення доходів. Для цього необхідно активізувати роботу із сільськогосподарськими виробниками, трейдерами, логістичними операторами та іншими потенційними клієнтами. Філія повинна запропонувати гнучкі умови співпраці, особливо в сезон

надходження зерна. При цьому тарифна політика має бути економічно обґрунтованою: з одного боку, вона повинна бути конкурентною, а з іншого - забезпечувати покриття хоча б основних операційних витрат.

На третьому етапі необхідно створити умови для фінансового оздоровлення. Це передбачає поступове нарощення оборотного капіталу, покращення структури пасивів, зниження залежності від короткострокових зобов'язань, підвищення ефективності використання активів і формування системи управління ризиками. Саме цей етап має забезпечити перехід від кризового функціонування до контрольованої фінансової стійкості.

Авторський науковий висновок полягає в тому, що фінансова стабілізація філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» неможлива лише шляхом коригування окремих показників балансу. Криза підприємства має системний характер, тому й антикризові заходи повинні мати системну природу. Вони мають одночасно впливати на джерела формування ресурсів, структуру активів, операційну діяльність, витратну модель, платіжну дисципліну та здатність підприємства адаптуватися до воєнних ризиків.

Особливо важливим є те, що філія функціонує у сфері зернової інфраструктури. Це означає, що її фінансова стійкість має не лише внутрішньогосподарське, а й ширше регіональне значення. Збереження працездатності хлібної бази є важливим для обслуговування аграрного виробництва, забезпечення зберігання зерна, підтримання логістичних процесів і стабільності аграрного сектору на локальному рівні.

Таким чином, обґрунтовані антикризові заходи мають бути спрямовані на досягнення чотирьох ключових результатів: відновлення мінімальної ліквідності, зменшення структурної неплатоспроможності, активізацію операційної діяльності та підвищення адаптивності до воєнних ризиків. Лише поєднання цих напрямів може створити реальні передумови для поступового фінансового оздоровлення філії та забезпечення її фінансової стійкості.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що антикризова програма стабілізації фінансового стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» має базуватися на таких принципах:

1. Пріоритет ліквідності - першочергове забезпечення здатності виконувати найбільш термінові зобов'язання.
2. Фінансова збалансованість - поступове приведення структури активів і пасивів у відповідність до вимог фінансової стійкості.
3. Операційна активізація - відновлення доходів через підвищення завантаження потужностей і розширення клієнтської бази.
4. Витратна дисципліна - контроль непродуктивних витрат і оптимізація собівартості без втрати критичної функціональності.
5. Корпоративна узгодженість - реалізація ключових рішень у взаємодії з АТ «ДПЗКУ».
6. Адаптивність до воєнних ризиків - готовність до сценарних змін, логістичних обмежень, енергетичних ризиків і нестабільності ринку.

Отже, стабілізація фінансового стану філії повинна розглядатися не як одноразовий набір заходів, а як послідовний процес фінансового оздоровлення. Його результативність залежатиме від того, наскільки підприємство зможе поєднати внутрішню фінансову дисципліну з відновленням операційної активності та підтримкою з боку корпоративного центру. Саме такий підхід створює основу для переходу до наступного пункту дослідження, присвяченого формуванню механізму відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

3.2. Формування механізму відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства

Результати проведеного фінансово-економічного аналізу філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» засвідчили наявність системної фінансової кризи, що проявляється у критичному зниженні ліквідності, хронічній

неплатоспроможності, дефіциті оборотного капіталу, скороченні чистого доходу, збитковості операційної діяльності та порушенні структури фінансування активів. У таких умовах традиційне управління фінансовими показниками є недостатнім, оскільки підприємство потребує не окремих коригувальних дій, а цілісного механізму фінансового відновлення.

Формування такого механізму має ґрунтуватися на результатах попередньої діагностики. У п. 2.2 було встановлено, що у 2024 р. оборотні активи підприємства покривали лише незначну частину поточних зобов'язань, коефіцієнти ліквідності перебували на критично низькому рівні, чистий оборотний капітал мав від'ємне значення, а частина необоротних активів фактично фінансувалася за рахунок короткострокових боргів. Одночасно було виявлено майже повне згорання ділової активності: чистий дохід від реалізації за 2022–2024 рр. скоротився на 97,70 %, що засвідчує втрату підприємством здатності генерувати достатні операційні грошові потоки.

У п. 2.3 було доведено, що погіршення фінансового стану філії зумовлене не лише внутрішніми фінансово-управлінськими диспропорціями, а й значним впливом екзогенних факторів. Найбільш вагомими серед них визначено економічні, ринкові та суспільно-політичні чинники, дія яких в умовах війни посилює нестабільність доходів, зростання витрат, логістичні обмеження, дефіцит ліквідності та загальну невизначеність функціонування підприємства.

Отже, механізм відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості має бути не лише фінансовим, а й антикризовим, адаптивним і ризик-орієнтованим. Його призначення полягає у поєднанні управлінських дій, спрямованих на короткострокове відновлення платіжної спроможності, середньострокове оздоровлення структури активів і пасивів та довгострокове підвищення фінансової стійкості підприємства.

Під механізмом відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» доцільно розуміти сукупність взаємопов'язаних цілей, принципів, методів, інструментів, управлінських рішень і контрольних процедур, спрямованих на стабілізацію

грошових потоків, зменшення дефіциту оборотного капіталу, реструктуризацію зобов'язань, відновлення операційної активності та забезпечення здатності підприємства функціонувати в умовах воєнних ризиків.

Цільовим орієнтиром такого механізму є не лише формальне покращення окремих фінансових коефіцієнтів, а відновлення реальної фінансової рівноваги. Це означає, що підприємство повинно мати мінімально достатній обсяг грошових коштів для покриття першочергових платежів, достатній рівень оборотних активів для підтримання операційного циклу, прийнятну структуру джерел фінансування та здатність формувати операційний дохід, який принаймні покриває поточні витрати.

У межах дослідження механізм фінансового відновлення пропонується будувати за такими принципами:

1. Пріоритет ліквідності - першочерговим завданням є забезпечення здатності підприємства виконувати найбільш термінові зобов'язання.

2. Фінансова збалансованість - структура активів і пасивів має бути приведена до стану, за якого необоротні активи фінансуються переважно стабільними джерелами.

3. Операційна відновлюваність - фінансове оздоровлення неможливе без відновлення доходів і підвищення завантаженості виробничо-складської інфраструктури.

4. Витратна раціональність - скорочення витрат має здійснюватися вибірково, без руйнування критичних функцій підприємства.

5. Ризик-орієнтованість - управлінські рішення повинні враховувати вплив воєнних, економічних, ринкових, логістичних та енергетичних ризиків.

6. Корпоративна узгодженість - оскільки філія не є юридично самостійною особою, ключові фінансові рішення мають погоджуватися з АТ «ДПЗКУ».

7. Моніторинг і коригування - механізм має функціонувати як постійний процес, а не як одноразовий набір заходів.

Узагальнену структуру механізму відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості філії подано на рисунку 3.4.

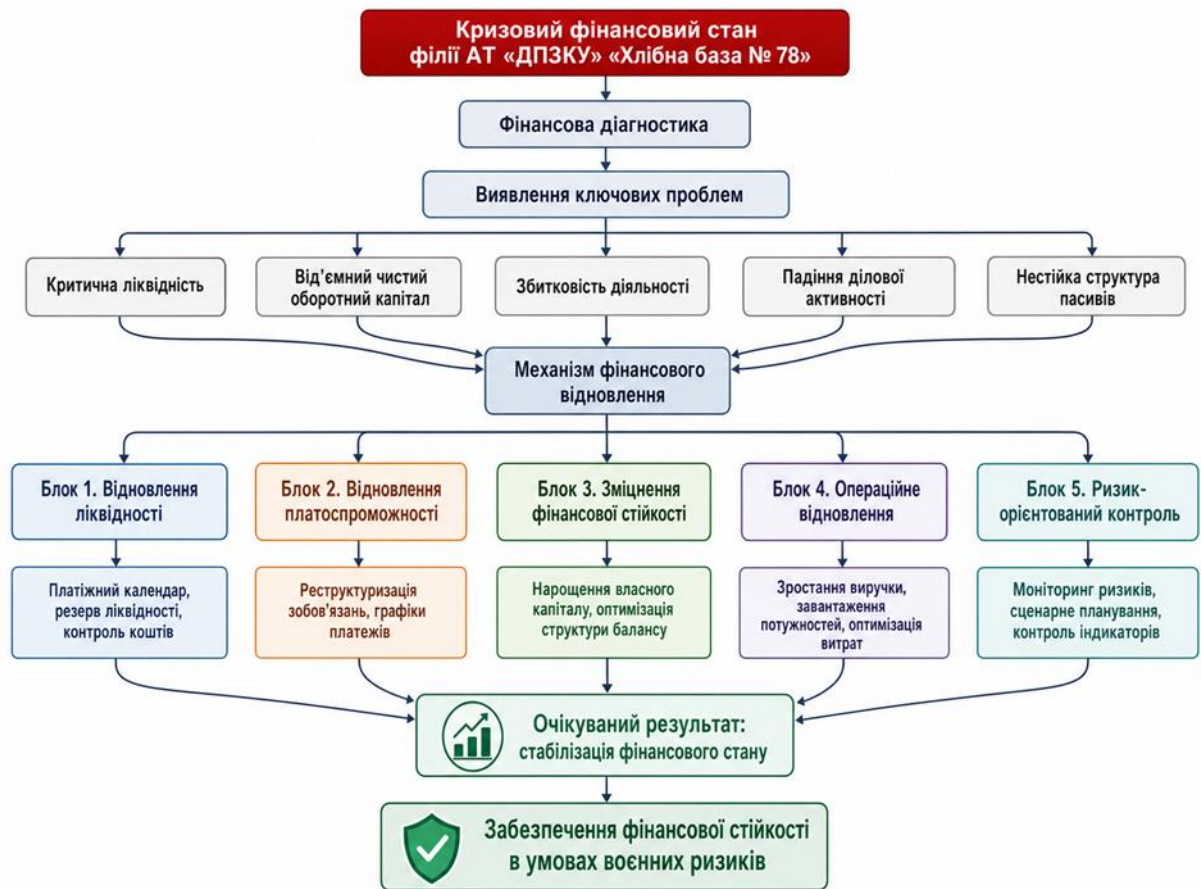

Рисунок 3.4 – Механізм відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Джерело: сформовано автором

Запропонований механізм має логіку послідовного фінансового оздоровлення. Його вихідною точкою є кризовий фінансовий стан підприємства, встановлений за результатами аналізу. Далі здійснюється ідентифікація ключових проблем, серед яких найбільш критичними є дефіцит ліквідності, від'ємний чистий оборотний капітал, збитковість, низька ділова активність і порушення структури фінансування активів.

Центральним елементом механізму є система управлінських блоків. Перший блок спрямований на відновлення ліквідності, другий - на забезпечення поточної платоспроможності, третій - на зміцнення фінансової стійкості, четвертий - на відновлення операційної активності, п'ятий - на

запровадження ризик-орієнтованого контролю. Саме поєднання цих блоків дозволяє перейти від симптоматичного реагування на фінансову кризу до системного управління її причинами.

Блок відновлення ліквідності підприємства. Відновлення ліквідності є першочерговим елементом запропонованого механізму. У фінансовому аналізі було встановлено, що підприємство має критично низькі значення коефіцієнтів поточної, швидкої та абсолютної ліквідності. Це означає, що філія не має достатнього обсягу мобільних активів для своєчасного покриття поточних зобов'язань.

Основна проблема полягає у тому, що майже вся майнова база підприємства зосереджена в необоротних активах, які не можуть бути швидко перетворені на грошові кошти. У 2024 р. частка важколіквідних активів перевищила 97 %, тоді як оборотні активи скоротилися до критично низького рівня. Тому першим завданням механізму має бути створення мінімального резерву ліквідності.

Практичними інструментами відновлення ліквідності є:

- формування платіжного календаря;
- щотижневий контроль залишків грошових коштів;
- визначення мінімального резерву ліквідності;
- пріоритезація платежів;
- активізація договірної роботи з передплатою або частковою оплатою послуг;
- контроль дебіторської заборгованості;
- узгодження графіків погашення поточних зобов'язань;
- скорочення непродуктивних витрат.

Для підприємства зернової інфраструктури особливо важливим є поєднання ліквідності з сезонністю операційної діяльності. Надходження коштів може бути нерівномірним, тому платіжний календар повинен враховувати періоди активного приймання, зберігання та відвантаження зерна.

У міжсезоння підприємство має особливо ретельно контролювати витрати, оскільки саме в цей період ризик касових розривів зростає.

Таблиця 3.13 – Інструменти відновлення ліквідності філії АТ «ДПЗКУ»
«Хлібна база № 78»

Інструмент	Зміст застосування	Очікуваний результат
Платіжний календар	Планування надходжень і платежів на тижневій та місячній основі	Зменшення ризику касових розривів
Мінімальний резерв ліквідності	Визначення суми коштів для покриття критичних платежів	Підтримання базової платоспроможності
Пріоритезація платежів	Розподіл платежів на критичні, важливі та відкладені	Раціональне використання обмежених коштів
Передоплата за послуги	Укладання договорів із частковою або повною передоплатою	Прискорення надходження грошових коштів
Контроль дебіторської заборгованості	Встановлення строків оплати, лімітів заборгованості та санкцій	Зниження ризику неплатежів
Перегляд витрат	Скорочення витрат, які не забезпечують операційної віддачі	Вивільнення грошових ресурсів

Джерело: сформовано автором

Авторський підхід полягає в тому, що ліквідність філії не може бути відновлена лише за рахунок скорочення платежів. Потрібне одночасне створення джерел грошових надходжень. Такими джерелами можуть бути передоплата за послуги зберігання, активізація роботи з агровиробниками, здавання в оренду тимчасово незадіяних площ або обладнання, а також внутрішньокорпоративна підтримка з боку АТ «ДПЗКУ».

Блок відновлення платоспроможності підприємства.

Платоспроможність підприємства є ширшою характеристикою, ніж ліквідність, оскільки вона відображає не лише наявність грошових коштів, а й загальну здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання. У випадку філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» основною загрозою платоспроможності є значний розрив між поточними зобов'язаннями та оборотними активами.

Критичним проявом цієї проблеми є від'ємний чистий оборотний капітал. Його негативне значення означає, що підприємство не має достатньої поточної ресурсної бази для фінансування операційного циклу. Більше того, частина

необоротних активів фактично покривається короткостроковими зобов'язаннями, що є ознакою структурної неплатоспроможності.

Відновлення платоспроможності має передбачати реструктуризацію поточних зобов'язань і зміну графіків їх погашення. Йдеться не про механічне скорочення боргу, а про приведення строків зобов'язань у відповідність до реальних можливостей підприємства генерувати грошові потоки.

Таблиця 3.14 – Заходи щодо відновлення платоспроможності підприємства

Проблема	Запропонований захід	Очікуваний ефект
Поточні зобов'язання перевищують ліквідні активи	Узгодження нових графіків погашення боргів	Зменшення поточного платіжного навантаження
Від'ємний чистий оборотний капітал	Нарощення оборотних активів і часткова реструктуризація пасивів	Покращення фінансової рівноваги
Фінансування необоротних активів короткостроковими боргами	Переведення частини зобов'язань у довгостроковий формат	Зниження структурної неплатоспроможності
Низькі грошові надходження	Відновлення операційної діяльності та передоплата за послуги	Підвищення здатності погашати борги
Високий ризик прострочення платежів	Ранжування зобов'язань за критичністю	Уникнення найбільш небезпечних фінансових порушень

Джерело: сформовано автором

Для філії як відокремленого структурного підрозділу особливого значення набуває взаємодія з АТ «ДПЗКУ». Самостійні можливості підприємства щодо залучення фінансування, реструктуризації боргів або розпорядження майном є обмеженими. Тому механізм відновлення платоспроможності має включати підготовку обґрунтованих пропозицій для корпоративного центру.

До таких пропозицій можуть належати:

- погодження відстрочення окремих внутрішньокорпоративних платежів;
- виділення цільової фінансової підтримки для покриття критичних витрат;
- погодження комерційного використання незадіяного майна;
- централізоване залучення клієнтів через систему АТ «ДПЗКУ»;
- участь у корпоративних програмах енергозбереження або модернізації.

Таким чином, відновлення платоспроможності має відбуватися через поєднання внутрішньої фінансової дисципліни та підтримки з боку головного товариства.

Блок зміцнення фінансової стійкості. Фінансова стійкість підприємства визначається його здатністю зберігати рівновагу між активами, капіталом і зобов'язаннями, підтримувати платоспроможність і забезпечувати безперервність діяльності в умовах ризиків. За результатами попереднього аналізу філія АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» має критично порушену фінансову стійкість.

Про це свідчать такі ознаки:

- високий рівень фінансового левериджу;
- від'ємна маневреність власного капіталу;
- накопичення непокритого збитку;
- скорочення власного капіталу;
- фінансування частини необоротних активів короткостроковими зобов'язаннями;
- дефіцит оборотних ресурсів.

Зміцнення фінансової стійкості має бути спрямоване на поступове відновлення власної фінансової бази та оптимізацію структури пасивів. У короткостроковому періоді підприємство не може швидко досягти нормативних значень усіх фінансових коефіцієнтів

3.3. Прогнозна оцінка результативності заходів з фінансового оздоровлення філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Прогнозна оцінка результативності заходів з фінансового оздоровлення є завершальним етапом обґрунтування антикризової програми для філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Її мета полягає у визначенні можливих змін фінансового стану підприємства залежно від глибини реалізації запропонованих управлінських заходів.

Результати проведеного аналізу засвідчили, що у 2022–2024 рр. підприємство перебувало у стані глибокої фінансової кризи. Основними її проявами стали критичне скорочення чистого доходу, збитковість, від’ємний чистий оборотний капітал, низька ліквідність, висока залежність від поточних зобов’язань та майже повна втрата ділової активності. У 2024 р. чистий дохід становив лише 458 тис. грн, тоді як чистий збиток досяг 5 955 тис. грн. Це свідчить про фактичне згорання операційної діяльності та втрату здатності підприємства самостійно генерувати достатні грошові потоки.

З огляду на це прогнозування доцільно здійснювати за сценарним підходом. У межах дослідження сформовано три варіанти розвитку фінансового стану філії:

- песимістичний сценарій - збереження кризових тенденцій без суттєвого управлінського втручання;
- базовий сценарій - часткова реалізація антикризових заходів;
- оптимістичний сценарій - комплексне впровадження заходів фінансового оздоровлення за підтримки АТ «ДПЗКУ».

Таблиця 3.15 – Основні припущення сценарного прогнозування фінансового оздоровлення філії

Параметр	Песимістичний сценарій	Базовий сценарій	Оптимістичний сценарій
Управлінське реагування	Мінімальне, переважно поточне реагування	Часткова реалізація заходів	Комплексне фінансове оздоровлення
Динаміка доходів	Стагнація або незначне зростання	Помірне відновлення виручки	Активніше зростання доходів
Управління витратами	Низька результативність	Часткова оптимізація	Системний контроль витрат
Зобов’язання	Залишаються високими	Часткова реструктуризація	Зниження боргового тиску
Оборотні активи	Критично низький рівень	Часткове зростання	Формування мінімального резерву ліквідності
Очікуваний результат	Поглиблення кризи	Початкова стабілізація	Початок фінансового оздоровлення

Джерело: сформовано автором

На основі фактичних даних 2024 р. та сформованих припущень розраховано прогнозні значення ключових показників фінансового стану філії.

Таблиця 3.16 – Прогноз основних фінансово-економічних показників філії за трьома сценаріями

Показник	Факт 2024 р.	Песимістичний сценарій	Базовий сценарій	Оптимістичний сценарій
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	458	500	1 500	3 000
Чистий фінансовий результат, тис. грн	-5 955	-6 200	-4 200	-2 000
Оборотні активи, тис. грн	1 470	1 300	2 800	6 000
Поточні зобов'язання, тис. грн	35 696	36 500	33 500	30 000
Чистий оборотний капітал, тис. грн	-34 226	-35 200	-30 700	-24 000
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,04	0,04	0,08	0,20
Коефіцієнт фінансового левериджу	2,15	2,30	2,05	1,80
Рентабельність продажів, %	-1300,0	-1240,0	-280,0	-66,7
Оборотність активів	0,008	0,010	0,030	0,060

Джерело: розраховано автором на основі результатів фінансово-економічного аналізу.

За песимістичним сценарієм фінансовий стан підприємства суттєво не покращиться. Чистий дохід залишиться майже на рівні 2024 р., збиток може зрости до 6 200 тис. грн, а поточні зобов'язання - до 36 500 тис. грн. Коефіцієнт поточної ліквідності залишиться на рівні 0,04, що свідчитиме про збереження критичної неплатоспроможності.

Базовий сценарій передбачає часткову стабілізацію. Чистий дохід може зрости до 1 500 тис. грн, а чистий збиток зменшитися до 4 200 тис. грн. Оборотні активи збільшаться до 2 800 тис. грн, однак коефіцієнт поточної ліквідності становитиме лише 0,08, що все ще значно нижче нормативного рівня. Отже, базовий сценарій дозволяє лише частково знизити гостроту фінансової кризи.

Оптимістичний сценарій є найбільш бажаним і передбачає активніше фінансове оздоровлення. За умови реалізації комплексу заходів чистий дохід може зрости до 3 000 тис. грн, чистий збиток скоротитися до 2 000 тис. грн, а оборотні активи - збільшитися до 6 000 тис. грн. Коефіцієнт поточної

ліквідності може зрости до 0,20, що не відповідає нормативу, але свідчить про позитивну тенденцію до відновлення платоспроможності.

Рисунок 3.5 – Сценарна модель прогнозування результативності фінансового оздоровлення філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»

Джерело: сформовано автором

Сценарна модель демонструє, що майбутній фінансовий стан філії залежить від рівня управлінського втручання. За відсутності системних заходів підприємство залишатиметься у стані глибокої фінансової кризи. Часткова реалізація антикризових дій дозволить лише зменшити гостроту проблем, тоді як комплексне фінансове оздоровлення створює передумови для поступового відновлення фінансової стійкості.

Таблиця 3.17 – Оцінка результативності сценаріїв фінансового оздоровлення

Критерій	Песимістичний сценарій	Базовий сценарій	Оптимістичний сценарій
Операційна активність	Майже не відновлюється	Частково відновлюється	Помірно зростає
Чистий збиток	Збільшується	Скорочується	Суттєво скорочується
Ліквідність	Залишається критичною	Незначно покращується	Покращується, але не до нормативу
Платоспроможність	Високий ризик неплатежів	Часткова стабілізація	Зниження ризику неплатоспроможності
Фінансова стійкість	Погіршується	Залишається нестійкою	Формуються передумови зміцнення
Загальна оцінка	Поглиблення кризи	Початкова стабілізація	Початок фінансового оздоровлення

Джерело: сформовано автором.

Отже, прогнозна оцінка показує, що навіть за оптимістичним сценарієм філія не досягає повної фінансової рівноваги у короткостроковому періоді. Чистий оборотний капітал залишається від'ємним, ліквідність — нижчою за нормативний рівень, а фінансовий результат - збитковим. Проте позитивною є тенденція до зменшення збитків, зростання оборотних активів, покращення ліквідності та зниження боргового навантаження.

Найбільш реалістичним і водночас бажаним є оптимістичний сценарій контрольованого фінансового оздоровлення. Його реалізація потребує комплексного впровадження запропонованих заходів: відновлення операційної активності, реструктуризації зобов'язань, нарощення оборотних активів, оптимізації витрат, запровадження платіжного календаря та підтримки з боку АТ «ДПЗКУ».

Таким чином, результативність фінансового оздоровлення філії залежатиме від трьох ключових умов: здатності підприємства відновити дохідну базу, рівня внутрішнього фінансового контролю та підтримки з боку головного товариства. За умови їх реалізації підприємство матиме можливість перейти від стану глибокої фінансової кризи до етапу поступової стабілізації та створити основу для подальшого зміцнення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі досліджено теоретико-методичні та прикладні аспекти управління фінансовим станом підприємства як інструменту забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків на прикладі філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78». Проведене дослідження дало змогу сформулювати такі узагальнені висновки.

У першому розділі було розкрито сутність фінансового стану підприємства як складної економічної категорії та об'єкта фінансового управління. Встановлено, що фінансовий стан не можна розглядати лише як сукупність окремих показників бухгалтерської звітності, оскільки він відображає загальний рівень фінансової спроможності підприємства, його забезпеченість ресурсами, структуру активів і капіталу, ліквідність, платоспроможність, прибутковість, ділову активність та здатність протидіяти ризикам. Обґрунтовано, що в умовах воєнної нестабільності фінансовий стан набуває особливого значення, оскільки саме через його оцінку можна визначити рівень стійкості підприємства до зовнішніх шоків, дефіциту ресурсів, логістичних обмежень і падіння операційної активності.

На основі узагальнення наукових підходів запропоновано розглядати фінансовий стан підприємства як інтегровану характеристику фінансово-господарської діяльності, що відображає забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами, ефективність їх використання, збалансованість активів і капіталу, рівень ліквідності, платоспроможності, прибутковості та фінансової стійкості, а також здатність суб'єкта господарювання протидіяти ризикам і забезпечувати стабільний розвиток у нестабільному середовищі.

У межах першого розділу також систематизовано методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства. Доведено, що найбільш обґрунтованим є комплексне використання горизонтального, вертикального, коефіцієнтного, порівняльного, факторного, інтегрального та прогнозного аналізу. Окремо підкреслено, що в умовах війни традиційні методи фінансового аналізу мають доповнюватися ризик-орієнтованим підходом,

оскільки стандартні фінансові коефіцієнти не завжди повною мірою відображають реальну глибину загроз для підприємства.

У другому розділі проведено організаційно-економічну характеристику філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» та здійснено комплексну діагностику її фінансового стану. Встановлено, що філія є відокремленим структурним підрозділом АТ «ДПЗКУ», функціонує у сфері зернової інфраструктури та має важливе значення для зберігання, обробки і технологічного супроводу руху зернових ресурсів у регіоні. Водночас організаційна специфіка філії полягає в обмеженій фінансовій і майновій автономії, оскільки вона діє від імені Товариства та в межах наданих повноважень.

Аналіз активів і пасивів балансу засвідчив істотне погіршення майнової та фінансової структури підприємства у 2022–2024 рр. За досліджуваний період валюта балансу скоротилася на 22,51 %, що свідчить про зменшення економічного масштабу діяльності. Частка необоротних активів у 2024 р. перевищила 97 %, тоді як оборотні активи скоротилися майже до мінімального рівня. Така структура є критичною, оскільки підприємство має значну майнову базу, але майже не володіє ліквідними ресурсами для забезпечення поточної діяльності.

Дослідження пасиву балансу показало, що основною причиною погіршення фінансової структури стало накопичення непокритого збитку та скорочення власного капіталу. За 2022–2024 рр. непокритий збиток зріс на 119,84 %, що суттєво послабило фінансову базу філії. Встановлено, що частина необоротних активів фактично фінансується за рахунок короткострокових зобов'язань, що є ознакою структурної фінансової нестійкості.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підтвердив критичний стан підприємства. Коефіцієнт поточної ліквідності у 2024 р. становив лише 0,04, коефіцієнт швидкої ліквідності - 0,004, а коефіцієнт абсолютної ліквідності залишався нижчим за 0,01. Чистий оборотний капітал протягом усього періоду мав від'ємне значення, а його дефіцит зріс до понад 34 млн грн. Це свідчить

про хронічну неплатоспроможність підприємства та фактичну відсутність ресурсів для покриття поточних зобов'язань.

Оцінка фінансової стійкості засвідчила високу залежність підприємства від позикових джерел фінансування. Коефіцієнт фінансового левериджу у 2024 р. зріс до 2,15, що означає, що на кожен гривню власного капіталу припадало 2,15 грн позикових коштів. Коефіцієнт маневреності власного капіталу мав від'ємне значення, що підтверджує нестачу власного капіталу навіть для покриття необоротних активів.

Аналіз ділової активності показав майже повне згортання операційної діяльності. Чистий дохід від реалізації скоротився з 19 857 тис. грн у 2022 р. до 458 тис. грн у 2024 р., тобто на 97,70 %. Коефіцієнт оборотності активів знизився майже до нуля, що свідчить про вкрай неефективне використання активів для формування доходу. Підприємство фактично втратило здатність генерувати стабільні операційні надходження.

Оцінка прибутковості підтвердила системну збитковість діяльності. Усі показники рентабельності мали від'ємні значення. У 2024 р. рентабельність продажів становила -13,00, що означає, що на кожен гривню чистого доходу підприємство отримувало 13 грн чистого збитку. Це свідчить про глибоку нерентабельність основної діяльності, за якої витрати суттєво перевищують доходи.

У результаті комплексного аналізу фінансовий стан філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» класифіковано як глибоко кризовий. Його ключовими ознаками є критична неплатоспроможність, дефіцит оборотного капіталу, структурна фінансова нестійкість, падіння ділової активності, хронічна збитковість і втрата операційної гнучкості.

У пункті 2.3 було досліджено вплив екзогенних та ендогенних факторів на фінансовий стан підприємства. Встановлено, що погіршення фінансового стану філії зумовлене не лише внутрішніми диспропорціями, а й суттєвим впливом зовнішнього середовища. В умовах війни найбільш вагомими факторами стали економічні, ринкові та суспільно-політичні чинники. Вони

впливають на доходи, витрати, грошові потоки, платоспроможність, боргове навантаження та рівень фінансової стійкості підприємства.

За результатами експертного оцінювання встановлено, що найбільший негативний вплив на фінансовий стан підприємства мають економічні фактори, загальний коефіцієнт яких становить 1,29. Друге місце займають ринкові фактори з коефіцієнтом 1,11, третє - суспільно-політичні фактори з коефіцієнтом 1,08. Це підтверджує, що в умовах війни фінансова криза підприємства формується під одночасним впливом внутрішніх управлінсько-фінансових проблем та зовнішніх ризиків.

У третьому розділі обґрунтовано напрями удосконалення управління фінансовим станом філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» з метою забезпечення її фінансової стійкості. Визначено, що антикризові заходи мають бути спрямовані не лише на покращення окремих фінансових показників, а на відновлення фінансової рівноваги підприємства. Основними напрямками стабілізації визначено відновлення ліквідності, реструктуризацію пасивів, нарощення оборотного капіталу, оптимізацію витрат, активізацію операційної діяльності, підвищення завантаження виробничо-складських потужностей і посилення ризик-орієнтованого фінансового контролю.

Запропоновано механізм відновлення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства, який включає п'ять взаємопов'язаних блоків: відновлення ліквідності, відновлення платоспроможності, зміцнення фінансової стійкості, операційне відновлення та ризик-орієнтований контроль. Обґрунтовано, що реалізація цього механізму має базуватися на принципах пріоритету ліквідності, фінансової збалансованості, операційної відновлюваності, витратної раціональності, корпоративної узгодженості та адаптивності до воєнних ризиків.

Практичне значення запропонованого механізму полягає в тому, що він дає змогу поєднати короткострокові заходи виживання підприємства з середньостроковими діями щодо фінансового оздоровлення. У короткостроковому періоді ключовими є платіжний календар, контроль

залишків грошових коштів, пріоритезація платежів, реструктуризація поточних зобов'язань і скорочення непродуктивних витрат. У середньостроковому періоді необхідними є відновлення операційних доходів, розширення клієнтської бази, підвищення завантаження потужностей, контроль собівартості та формування мінімального резерву оборотних активів.

У межах прогнозної оцінки результативності заходів фінансового оздоровлення сформовано три сценарії розвитку фінансового стану філії: песимістичний, базовий та оптимістичний. Песимістичний сценарій передбачає збереження кризових тенденцій і подальше поглиблення неплатоспроможності. Базовий сценарій дає змогу очікувати часткової стабілізації через помірне зростання доходів і скорочення збитків. Оптимістичний сценарій передбачає комплексну реалізацію антикризових заходів за підтримки АТ «ДПЗКУ» та створює передумови для поступового фінансового оздоровлення.

За оптимістичним сценарієм чистий дохід може зрости до 3 000 тис. грн, чистий збиток скоротитися до 2 000 тис. грн, оборотні активи збільшитися до 6 000 тис. грн, а коефіцієнт поточної ліквідності - до 0,20. Хоча ці показники ще не відповідають нормативним значенням, вони свідчать про позитивну тенденцію до відновлення платоспроможності та послаблення фінансової кризи. Отже, прогноз підтверджує, що фінансове оздоровлення підприємства є можливим, але потребує системної реалізації управлінських рішень і підтримки з боку головного товариства.

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що управління фінансовим станом підприємства є ключовим інструментом забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків. Для філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78» це управління має мати антикризовий, адаптивний і ризик-орієнтований характер. Його ефективність залежить від здатності підприємства відновити ліквідність, зменшити боргове

навантаження, оптимізувати витрати, активізувати операційну діяльність і сформуванню мінімальний рівень фінансової рівноваги.

Таким чином, поставлена мета магістерської роботи досягнута: теоретично обґрунтовано сутність управління фінансовим станом як інструменту забезпечення фінансової стійкості; проведено комплексну діагностику фінансово-економічного стану філії АТ «ДПЗКУ» «Хлібна база № 78»; визначено ключові внутрішні та зовнішні чинники його погіршення; розроблено антикризові заходи та механізм фінансового оздоровлення підприємства в умовах воєнних ризиків. Запропоновані рекомендації мають прикладне значення і можуть бути використані для підготовки управлінських рішень щодо стабілізації фінансового стану досліджуваної філії та підвищення її фінансової стійкості.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Білоус С.П., Власенко А.Ю. Управління ризиками на підприємстві. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 8 (08). С. 17–21. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-4>
2. Білоус С., Бривус А. Адаптація бізнес-стратегії підприємства до умов воєнного конфлікту. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-106>
3. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств: підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с.
4. Богуславська С.І., Білоус С.П., Дяк В.С. Стратегії антикризового управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-17>
5. Бойко І.В. Антикризове управління в умовах війни: виклики та можливості. *Економіка і управління: актуальні питання теорії та практики*. 2020. Вип. 1(1). С. 12–18. DOI: <https://doi.org/10.31470/2415-2480.2020.1.1.12>
6. Григораш О., Пугач В. Фінансова стійкість України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/4450/4388/>
7. Дем'яненко М.Я. Фінансовий словник-довідник. К.: ІАЕУААН, 2003. 507 с.
8. Загородна О. Діагностика фінансового стану і стійкості функціонування підприємства. *Економічний аналіз*. 2010. № 7. С. 262-264.
9. Іванов М. Управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасних умовах розвитку економіки. Вчені записки Університету «КРОК». 2024. URL: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/761>
10. Кірсанова В.В., Самсонова В.О. Фінансова діагностика в умовах воєнного стану. *Економіка: реалії часу*. 2025. № 1. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No1/30.pdf>

11. Коваленко В.П. Стратегії антикризового управління в умовах воєнних конфліктів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки*. 2021. № 1(1). С. 45–52. DOI: <https://doi.org/10.32999/hsu-2021-1-1-45>

12. Корнилюк Р. Переміщений бізнес в Україні під впливом повномасштабної війни: секторальний та регіональний аналіз. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4619>

13. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і допов. К.: Знання, 2002. 378 с.

14. Костенко Ю., Короленко О., Гузь М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77>

15. Литвиненко А.В. Вплив воєнних дій на стратегічний розвиток підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 1(58). С. 29–34. DOI: <https://doi.org/10.26886/2520-2057.2022.1.29>

16. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Лист Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998 р. № 759/10/20-2117. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>

17. Нагайчук В.В. Аналіз фінансової стійкості підприємств та напрями її забезпечення. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2017. № 875. С. 71-76.

18. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2024 року. Київ: НБУ, 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H2_eng.pdf

19. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Червень 2025 року. Київ: НБУ, 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1_eng.pdf

20. Носань Н., Назаренко С., Артеменко С. Антикризове управління та стратегічний розвиток підприємств у період війни. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4870>
21. Носань Н., Борисенко О., Назаренко Т. Антикризове управління та стратегічний розвиток підприємств у період війни. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-18>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4870>
22. Онисько С.М. Фінанси підприємств: підручник. Львів: Магнолія 2006, 2010. 366 с.
23. Партин Г.О., Папірник С.Є. Забезпечення фінансової стійкості підприємства за умов нестабільності середовища функціонування. *Економіка підприємства та організація виробництва*. 2022. № 3–4. С. 129–135.
24. Партин Г. О. Шляхи фінансової стабілізації діяльності підприємств виробничого сектору в умовах воєнних ризиків. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5517>
25. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін. Фінанси підприємств: підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін. 8-ме вид., перероб. та допов. Київ: КНЕУ, 2013. 519 с.
26. Поляниця К., Носань Н., Зачосова Н. Безпекоорієнтоване управління фінансовою стійкістю як напрям фінансового менеджменту підприємницької діяльності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-24>
27. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань, запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 р. № 22. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
28. Про затвердження положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ

Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>

29. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності: навч. посібник. 7-е вид., К.: Нове видання, 2022. 704 с. 344 с.

30. Семенов А.Г. Оцінка фінансового стану підприємства. *Держава та регіони*. 2016. №4-5. С. 47-50.

31. Сієнатра К. Б., Суміаті С., Віджаянті Р., Андарваті А. Чи може фінансова гнучкість підвищити оцінку компанії в складні періоди: аналіз ситуації з VUCA. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Т. 5, № 64. С. 127–138. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.5.64.2025.4881>. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4881>

32. Соловей В.С. Антикризові стратегії підприємств у контексті військових дій. *Економіка: проблеми теорії та практики*. 2020. Вип. 3(32). С. 118–125. DOI: <https://doi.org/10.26565/2415-7988.2020.3.12>

33. Степаненко О. І. Фінансова стійкість підприємств в період воєнного стану: ризики, загрози, шляхи їх подолання. *Економіка та інновації*. 2024. URL: <https://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/725>

34. Торшин Є.О. Аналіз світового досвіду трансформації показників фінансового стану підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Випуск 26. Частина 2. С. 10-13.

35. Худик О.Б. Удосконалення методики прогнозування фінансової звітності. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2017. Т.22, Вип. 3 (56). С. 180-185

36. Чубін Д. Д., Коваленко О. Я. Фінансова стійкість підприємства: етапи категоризації поняття у вітчизняній науці. *Economic Synergy*. 2024. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/04/4.24._topic_Dmytro-Chubin-Oksana-Kovalenko-38-45.pdf

37. Шевченко О.А. Інноваційні підходи до антикризового управління в умовах збройного конфлікту. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2022. № 5(3). С. 55–62.

38. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій: практичний посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Л.: ІНФРА-Л, 2015. 321 с.

39. Bukalska E., Pietrzak M. B. Corporate Resilience and Financial Flexibility in Times of Crisis – Case of Poland. Modeling Economic Growth in Contemporary Poland. *Emerald Publishing Limited*, 2023. P. 267–279. DOI: <https://doi.org/10.1108/978-1-83753-654-220231024>

40. Fahlenbrach R., Rageth K., Stulz R. M. How Valuable Is Financial Flexibility When Revenue Stops? Evidence from the COVID-19 Crisis. NBER Working Paper No. 27106. Cambridge : National Bureau of Economic Research, 2020. URL: <https://www.nber.org/papers/w27106>

41. FAO. Ukraine: Impact of the war on agricultural enterprises. Findings of a nationwide survey October–November 2024. Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2025. URL: <https://www.fao.org/family-farming/detail/en/c/1743890/>

42. Huynh N., et al. Supply chain risks and working capital management. *Economics Letters*. 2025. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165176524005846>

43. OECD. Financing SMEs and Entrepreneurs 2024: An OECD Scoreboard. Ukraine. Paris: OECD Publishing, 2024. URL: https://www.oecd.org/en/publications/financing-smes-and-entrepreneurs-2024_fa521246-en/full-report/component-55.html

44. Opendatabot. Філія акціонерного товариства «Державна продовольчо-зернова корпорація України» «Хлібна база № 78»: інформація про компанію за кодом ЄДРПОУ 37506300. URL: <https://opendatabot.ua/c/37506300>

45. Rehman O. U., et al. COVID-19 exposure, financial flexibility, and corporate leverage adjustment. *International Review of Economics & Finance*. 2024. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1059056024006439>

46. Roy P., Rossi M., Salloum C., Jarrar H., Ghose B. Working capital management efficiency in large firms during crisis: implications for community-based enterprises. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*. 2025. Vol. 19, No. 3. P. 485–509. DOI: <https://doi.org/10.1108/JEC-10-2024-0201>. URL: <https://www.emerald.com/jec/article-abstract/19/3/485/1263806/Working-capital-management-efficiency-in-large>

47. Tripoli.land. Хлібна база № 78: профіль елеватора, ЄДРПОУ 37506300. URL: <https://tripoli.land/ua/elevators/dpzku-pat-filiya-hlibna-baza-78>

48. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. The World Bank. 25 February 2025. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>

49. Ukraine: FAO surveys impact of war on agricultural enterprises. Food and Agriculture Organization of the United Nations. 23 September 2025. URL: <https://www.fao.org/countryprofiles/news-archive/detail-news/en/c/1742727/>

50. World Bank, Government of Ukraine, European Commission, United Nations. Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022 – December 2024. Washington, DC : World Bank, 2025. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>

ДОДАТКИ

Підприємство

**ФІЛІЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ДЕРЖАВНА ПРОДОВОЛЬЧО-ЗЕРНОВА
КОРПОРАЦІЯ УКРАЇНИ" "ХЛІБНА БАЗА №78"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	12	31
37506300		
UA35060070010044854		
610		
52.10		

Територія

КИРОВОГРАДСЬКА

за КАТОТТГ ¹

Організаційно-правова форма господарювання

Філія (інший відокремлений підрозділ)

за КОПФГ

Вид економічної діяльності

Складське господарство

за КВЕД

Середня кількість працівників ² 62

Адреса, телефон вулиця Горького, буд. 25А, с. ЗЛИНКА, КИРОВОГРАДСЬКА обл., 26232

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	689	689
Основні засоби	1010	54 661	53 096
первісна вартість	1011	62 253	62 253
знос	1012	7 592	9 157
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	55 350	53 785
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	929	1 769
виробничі запаси	1101	929	1 769
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 322	11 410
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	82	187
з бюджетом	1135	183	97
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3	1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	47	47
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	47	47
Витрати майбутніх періодів	1170	130	155
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	8 696	13 666
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	64 046	67 451

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	33 523	33 523
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(13 337)	(7 710)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	20 186	25 813
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	34	25
розрахунками з бюджетом	1620	49	45
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	801	628
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1	1
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	42 974	40 939
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1	-
Усього за розділом III	1695	43 860	41 638
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	64 046	67 451

Керівник

Загребельний Геннадій Сергійович

Головний бухгалтер

Яриш Тетяна Дмитрівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

**ФІЛІЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ДЕРЖАВНА ПРОДОВОЛЬЧО-ЗЕРНОВА
КОРПОРАЦІЯ УКРАЇНИ" "ХЛІБНА БАЗА №78"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	12	31
37506300		
UA35060070010044854		
610		
52.10		

Територія

КИРОВОГРАДСЬКА

за КАТОТГГ¹

Організаційно-правова форма господарювання

Філія (інший відокремлений підрозділ)

за КОПФГ

Вид економічної діяльності

Складське господарство

за КВЕД

Середня кількість працівників²

62

Адреса, телефон

вулиця Горького, буд. 25А, с. ЗЛИНКА, КИРОВОГРАДСЬКА обл., 26232

0504570309

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2023** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	689	700
Основні засоби	1010	53 096	51 582
первісна вартість	1011	62 253	62 278
знос	1012	9 157	10 696
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	53 785	52 282
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 769	1 568
виробничі запаси	1101	1 769	1 568
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11 410	5 389
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	187	149
з бюджетом	1135	97	42
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	47	47
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	47	47
Витрати майбутніх періодів	1170	155	5
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	13 666	7 200
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	67 451	59 482

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	33 523	33 523
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(7 710)	(10 995)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	25 813	22 528
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	25	76
розрахунками з бюджетом	1620	45	49
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	628	401
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1	1
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	40 939	36 426
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	1
Усього за розділом III	1695	41 638	36 954
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	67 451	59 482

Керівник

Щербина Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Яриш Тетяна Дмитрівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

**ФІЛІЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ДЕРЖАВНА ПРОДОВОЛЬЧО-ЗЕРНОВА
КОРПОРАЦІЯ УКРАЇНИ" "ХЛІБНА БАЗА №78"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2025	01	01
37506300		
UA35060070010044854		
610		
52.10		

Територія

КИРОВОГРАДСЬКА

за КАТОТТГ ¹

Організаційно-правова форма господарювання

Філія (інший відокремлений підрозділ)

за КОПФГ

Вид економічної діяльності

Складське господарство

за КВЕД

Середня кількість працівників ² 20

Адреса, телефон вулиця Горького, буд. 25А, с. ЗЛИНКА, КИРОВОГРАДСЬКА обл., 26232

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2024 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	700	700
Основні засоби	1010	51 582	50 016
первісна вартість	1011	62 278	62 278
знос	1012	10 696	12 262
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	52 282	50 716
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 568	1 349
виробничі запаси	1101	1 568	1 349
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5 389	65
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	149	54
з бюджетом	1135	42	55
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	47	25
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	47	25
Витрати майбутніх періодів	1170	5	5
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	7 200	1 553
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	59 482	52 269

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	33 523	33 523
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(10 995)	(16 950)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	22 528	16 573
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	76	17
розрахунками з бюджетом	1620	49	49
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	401	316
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1	1
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	36 426	35 312
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1	1
Усього за розділом III	1695	36 954	35 696
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	59 482	52 269

Керівник

Щербина Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Яриш Тетяна Дмитрівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

ФІЛІЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ДЕРЖАВНА
ПРОДОВОЛЬЧО-ЗЕРНОВА КОРПОРАЦІЯ УКРАЇНИ" "ХЛІБНА
БАЗА №78"Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	12	31
37506300		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19 857	22 284
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(11 332)	(20 021)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	8 525	2 263
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	68
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 825)	(3 059)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(73)	(48)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	5 627	-
збиток	2195	(-)	(776)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5 627	-
збиток	2295	(-)	(776)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 627	-
збиток	2355	(-)	(776)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	(8 464)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	8 464
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 627	(776)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 722	10 095
Витрати на оплату праці	2505	6 186	6 844
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 346	1 506
Амортизація	2515	1 427	1 483
Інші операційні витрати	2520	1 549	3 200
Разом	2550	14 230	23 128

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Загребельний Геннадій Сергійович

Головний бухгалтер

Яриш Тетяна Дмитрівна

Підприємство

ФІЛІЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ДЕРЖАВНА
ПРОДОВОЛЬЧО-ЗЕРНОВА КОРПОРАЦІЯ УКРАЇНИ" "ХЛІБНА
БАЗА №78"Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	12	31
37506300		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 350	19 857
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 697)	(11 332)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	8 525
збиток	2095	(1 347)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	30	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 885)	(2 825)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(83)	(73)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	5 627
збиток	2195	(3 285)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	5 627
збиток	2295	(3 285)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	5 627
збиток	2355	(3 285)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(3 285)	5 627

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	888	3 722
Витрати на оплату праці	2505	4 514	6 186
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 003	1 346
Амортизація	2515	1 140	1 427
Інші операційні витрати	2520	1 120	1 549
Разом	2550	8 665	14 230

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Щербина Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Яриш Тетяна Дмитрівна

Підприємство

ФІЛІЯ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ДЕРЖАВНА
ПРОДОВОЛЬЧО-ЗЕРНОВА КОРПОРАЦІЯ УКРАЇНИ" "ХЛІБНА
БАЗА №78"Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2025	01	01
37506300		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2024 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	458	5 350
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 219)	(6 697)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	-
збиток	2095	(4 761)	(1 347)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	30
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 135)	(1 885)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(59)	(83)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(5 955)	(3 285)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(5 955)	(3 285)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(5 955)	(3 285)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(5 955)	(3 285)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	424	888
Витрати на оплату праці	2505	3 207	4 514
Відрахування на соціальні заходи	2510	717	1 003
Амортизація	2515	1 130	1 140
Інші операційні витрати	2520	935	1 120
Разом	2550	6 413	8 665

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Щербина Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Яриш Тетяна Дмитрівна

Коломінов А. на перевірку.docx

 Central Ukrainian National Technical University

Document Details

Submission ID

trn:oid::2945:383790308

Submission Date

May 8, 2026, 8:24 PM GMT+3

Download Date

May 8, 2026, 8:33 PM GMT+3

File Name

Коломінов А. на перевірку.docx

File Size

10.2 MB

125 Pages

24,372 Words

181,080 Characters

10% Overall Similarity

The combined total of all matches, including overlapping sources, for each database.

Filtered from the Report

- ▶ Bibliography
- ▶ Quoted Text
- ▶ Cited Text
- ▶ Small Matches (less than 8 words)

Top Sources

- 7% Internet sources
- 0% Publications
- 8% Submitted works (Student Papers)

Integrity Flags

0 Integrity Flags for Review

No suspicious text manipulations found.

Our system's algorithms look deeply at a document for any inconsistencies that would set it apart from a normal submission. If we notice something strange, we flag it for you to review.

A Flag is not necessarily an indicator of a problem. However, we'd recommend you focus your attention there for further review.